VICTOR EFTIMIU

TENGRI

EDITURA ALBATROS

Desenul copertei: GHEORGHE MARINESCU

COLECȚIA AVENTURA

Victor Eftimiu

T E N G R I

Colecția AVENTURA
EDITURA ALBATROS, 1970

CAPITOLUL I

Pe o înserare ploioasă de noiembrie, un domn mărunțel, cu gulerul pardesiului ridicat, urca una din străzile care duc în Boulevard Pigalle spre Place Dancourt Montmartre.

Prin ochelarii aburiți, el citea numele firmelor, până când găsi ce căuta: taverna la „Șobolanul vărgat”. Intră. O încăpere scundă, prost luminată, prăfuită. Pe canapelele de catifea roșie, uzată, ședeau câteva femei cu capul descoperit, vopsite, bătrâne, sub fardurile grele. Și câțiva bărbați.

Lucrători? Apași? Fumau, se uitau distrați la cei ce deschideau ușa, apoi își vedea fiecare de jocul de cărți, fie de aperitivul sau paharul cu vin, golit pe jumătate.

Noul client fu izbit de tristețea, de aerul acela de părăsire al localului. Plutea, în fumul acru al țigărilor și al drojdiei rămase pe fundul paharelor, fâlfâirea unei renunțări generale. Credea că va intra într-una din vechile taverne ale lui Montmartre, cu becuri misterioase, cu bârne înnegrite de fum, cu lumânări în fanare de fier răsucit și ruginit, cu lilieci și bufnițe atârnând de grinzi, cu păienjeniș în colțuri, așa cum povestesc la Chicago, Stockholm sau București voiajorii romantici reîntorși acasă, după ce-au explorat Parisul „necunoscut”.

Cu tot numele său straniu, „Șobolanul vărgat” n-avea asemenea veleități. Era o banală „*buvette*”[1] pe care stăpânul n-avusese grijă s-o zugrăvească în stil medieval și s-o mobileze pe gustul amatorilor de curiozități locale, s-o prefacă într-unul din cabaretele unde se respiră vițiul,

[1] Băruleț.

primejdia și crima, unde trebuie să intri înarmat, în companie numeroasă. De fapt, negustorii care se ocupă cu asemenea specialitate sunt oameni foarte cumsecade, burghezi calculați, care industrializează romantismul Parisului de altădată, decorând cu vechi estampe și cu lumini împăienjenite, cu apași inofensivi, cu boemi de circumstanță - pictori pletoși și bărboși, cu pălării mari, lavaliere negre și haine de catifea - cei patru pereți de beton, la parterul unui edificiu modern, cu chiria destul de ridicată și cu inscripții, la intrare, litere gotice, o limbă franțuzească din anii lui Rabelais.

Clienții „Șobolanului vărgat”: câteva biete veștejite flori de trotuar, câțiva pensionari, câțiva șomeri, plictisiți, obosiți ca și canapelele prăfuite și mesele de brad uzate. Nici crima, nici primejdia, nici vițiul nu păreau a fi îngerii negri, tutelari ai acestei încăperi mohorâte, a cărei tristețe era agravată de ceața galbenă și de ploaia crepusculului de noiembrie. Mediocritate… Sațiu de viață. Întrebările zilei de mâine, grija, revolta, poate renunțarea. Poate voluptatea de a fi un ratat, de a nu mai avea obligația să-ți oferi societății puterea de muncă și elanurile. Filosofia resemnării.

Domnul acela zvelt, deși în vârstă, ochi un colț unde ședeau, cu fața în palmă, cu coatele pe masă, fără să consume, fără să vorbească, doi tineri. Unul avea tricoul vărgat și șapca trasă pe sprânceană, un roșcovan pistruiat, tipul clasic al omului „*du milieu*”, cum numesc francezii pe haimanalele suspecte, drojdia societății, certații cu justiția. Al doilea părea intrat de curând în acest mediu. Era un „fiu de familie” căzut prost. Purta haine din stofă bună, dar uzată. Cămașa, încheiată la gât, cu un buton de alamă, n-avea guler. În jurul ochilor, încrețiturile premature ale nopților nedormite, ale abuzului de stupefiante. Străinul își scoase pardesiul și pălăria, se așează lângă ei și comandă un grog. Își șterse ochelarii, petrecuți cu un fir de aur în dosul urechilor.

Părea un om de șaizeci de ani. Avea pielea pământie, tăbăcită. Sub ochi, un nas turtit. Sub nas, o mustață tunsă, foarte neagră, care părea a fi cănită, fiindcă tâmplele erau spălăcite.

— Îmi dați voie? întrebă el pe cei doi vecini de masă. Nu cumva unul dintre domniile voastre este Claude, numit Scoțianul?

— Cloclo? întrebă cel cu șapca pe sprânceană.

— Nu știu dacă-i mai spune așa. Nu sunteți niciunul Claude Scoțianul?

— Din fericire, nu!

— I s-a întâmplat ceva?

— L-au umflat ieri.

— O lovitură ratată?

— Așa ceva!

— Păcat! Aveam pentru el ceva foarte interesant…

Patronul localului se apropie, aducând grogul comandat.

O flăcăruie albastră-violetă tremura pe suprafața paharului de ceai amestecat cu rom. Clientul necunoscut surâse vecinilor de masă și-i întrebă:

— Un grog?

— Cu plăcere!

Așteptând să vină cele două groguri, el continua să surâdă, înfășurând într-o privire prietenească, părintească pe cei doi tineri, pe fața cărora, între sprâncene, se citea o posomorâtă preocupare a existenței, o îndârjire specifică a oamenilor de teapa lor.

După ce sorbiră din băutura caldă și aromată, înviorați, ei surâseră, la rândul lor, amabilului străin, pe care-l vedeau întâia oară.

— Păcat! reluă acesta, vârând, încet, mâna dreaptă în buzunarul interior al hainei, de unde scoase, ca să plătească, un portofel doldora de bancnote noi, de câte o mie de franci.

Cei doi apași - să le spunem așa, fiindcă nu erau altceva - își întinseră gâtul spre degetele zbârcite care mânuiau

atâta bogăție. Erau surprinși. Ochii le străluceau, nările le palpitau. Ce însemna ispita aceasta, vânturarea aceasta de zeci de mii de franci în fața unor oameni care n-aveau, poate, cincizeci de centime în buzunar?

Fără să se grăbească a-și duce banii la loc, ținându-i mereu sub nasul invitaților săi, bătrânul clătină capul cu părere de rău:

— Era o afacere excelentă pentru Claude. Mi-a fost recomandat special. Îl caut de azi-dimineață. Gândiți-vă! Pierde un milion de franci…

Și schiță gestul de a se scula.

— Claude?… Un milion?… Ce glumă! exclamă primul apaș.

Al doilea partener, cel cu haine obișnuite și fără guler la cămașă, intră în vorbă. Era un tânăr palid, cu mustață rară, cu părul lung la spate, ca al amorezilor din filmele americane. Mâinile lui nu păreau ale unui om care-a muncit, mâini puternice, de lucrător. Erau fine, cu degete tremurătoare. Mâini de aristocrat, mâini de cartofor. Un declasat.

— E nevoie numaidecât de Claude? întrebă el. Noi doi n-am putea face treabă?

Străinul îi măsură din dosul ochelarilor. Apoi, surâzând:

— De ce nu?!… Dacă aveți puțin curaj, dacă n-aveți prea multe scrupule, dac-ați mai făcut așa ceva, de ce nu?

— Despre ce e vorba? întrebă roșcovanul cu tricou vărgat, șeful.

— O acțiune energică, fără niciun risc. Absolut fără niciun risc.

— În cazul acesta, ne oferim…

— Știți cu ce se ocupa Claude? Pare-se că e un as…

— N-a pus monopol! replică roșcovanul oarecum jignit.

— Văd că sunteți doi bravi tipi…

— Cred că o să ne înțelegem…

— *All right!* exclamă bătrânul.

Vârî mâna dreaptă în buzunarul interior din stânga

hainei, pipăi bancnotele pe care le ținea neîmpăturite în portofel și scoase două hârtii de câte o mie de franci, noi nouțe, pe care le întinse celor doi clienți sărăcăcioși ai „Șobolanului vărgat”.

— Un mic acont! surâse el, din nou, privind pe cei doi tineri, care, înainte de a-și arăta surpriza, uimirea, neîncrederea, se grăbiră să pună mâna pe bancnote, și să le vâre în buzunarul drept al pantalonului, fiecare, mecanic, ca și când ar fi făcut în permanență gestul acesta.

— Am pentru dumneavoastră o afacere excepțională. Câștigați un milion de franci într-o oră, …chiar astă-seară!

Poate fiindcă milionul nu era, încă, pe masă, ei avură răgazul să holbeze ochii și să se uite la acel străin ciudat ca la un nebun, ca la un maniac, sau ca la un farsor.

— Despre ce e vorba? întrebă tânărul pistruiat.

— Am să vă spun, dar nu aici. Să mergem!

Plăti, scoțând cu același gest o a treia hârtie de o mie de franci din buzunarul hainei, lăsă bacșișul reglementar - nici mai mult nici mai puțin de zece la sută - și ieși, împreună cu cei doi. Coborâră strada și se instalară la terasa unei cafenele din *Place Blanche*.

— Cu câte cinci sute mii de franci în buzunar fiecare, cred că v-ați aranjat pentru toată viața. Afară numai dacă nu jucați cărți, sau dacă nu vă lansați în întreprinderi aventuroase.

Pe cât era el de calm, pe atât erau de nerăbdători, de intrigați cei doi tineri apași.

— Domnul e cartofor! zise roșcovanul, arătându-și cu un dispreț ironic companionul.

— Am umblat toată ziua, în diferite cartiere, prin mai multe bistrouri care mi-au fost indicate, dar n-am găsit ce-mi trebuie. Cred că dumneavoastră sunteți oamenii mei!

Bătrânul le vorbea ca și cum i-ar fi cunoscut de mult, ca și cum afacerea era încheiată și foarte simplă, ca și cum nu s-ar fi așteptat din partea lor la nicio împotrivire. În ochii neastâmpărați din dosul lentilelor avea un foc straniu, un

magnetism care se comunica și cucerea. Vorba lui era domoală, convingătoare, vocea, deși înceată, avea sonorități captivante. Din toată făptura lui se desprindea un aer de onestitate, de liniște, de autoritate irezistibilă.

— Despre ce e vorba? întrebă din nou cel mai tânăr, a cărui paloare și degete tremurătoare trădau emoția, nerăbdarea, lăcomia și teama.

— E vorba să suprimăm un tip. Eu singur nu pot, nu trebuie s-o fac, deși mi-ar fi foarte ușor.

Cei doi tineri avură o mișcare de retragere, instinctivă. Dar nici nu îndrăzniră să primească, nici să refuze.

Erau oameni care mai dăduseră câteva lovituri îndrăznețe, dar propunerea aceasta brutală, spusă atât de firesc, suma fantastică ce li se oferea și gravitatea faptului care li se cerea ca un echivalent al unui milion de franci îi puneau pe gânduri.

— Ca să nu pierdem vremea, continuă mereu liniștit, mereu politicos și părintesc ciudatul personaj, iată cincizeci de mii de franci. Vă cumpărați câte un pardesiu nou, o pălărie elegantă, ca să nu fiți recunoscuți. Luați și câte o pereche de mănuși, ca să evităm amprentele digitale. Grăbiți-vă, să nu se închidă magazinele!

A treia oară își vârî mâna în buzunarul interior al hainei și foarte calm, exasperând prin încetineala cu care opera, el numără, pipăind, cincizeci de mii de franci, pe care îi scoase în bloc, și-i întinse, cu cea mai desăvârșită simplicitate și curtoazie, tinerilor înmărmuriți, ale căror pupile se dilatau la vederea banilor și a căror lăcomie era dezlănțuită.

Nu i-ar mai fi întors nimeni din drum.

— Duceți-vă! Nu întârziați! Eu vă aștept aici!

Pistruiatul puse mâna pe teancul de bancnote, evitând privirile celorlalți clienți. Își apucă prietenul de haină și se depărtară. Moșneagul mai ceru un grog.

În ploaia măruntă a lui noiembrie, în lumina roșiatică a becurilor electrice, răsfrânte în luciul asfaltului umed, cele

două siluete începeau să se amestece, să se confunde cu ale celorlalți trecători. În vreme ce ei se depărtau, omul rămas pe terasa cafenelei îi urmări câteva minute, până-i pierdu.

— Ce-o fi vrând burjuiul ăsta de la noi? spuse unul dintre ei, cel mai tânăr, cel palid, fiul de familie, cel cu părul crescut sub tâmplă, ca un cuceritor din filme.

— Să mă ia dracu' dacă înțeleg ceva… răspunse celălalt, pipăind bancnotele.

— În ce încurcătură o fi vrând să ne bage?

— Pare un om de treabă.

— Se poate, dar mie mi-e frică. Dacă era vreunul de-ai noștri, mai mergea.

— E foarte simplu. E vorba să facem cuiva de petrecanie.

— S-o creadă el. Avem câte douăzeci și șase de mii fiecare… Pe-aici ne e drumul!

— Cum adică? Lăsăm baltă milionul?

— Desigur…

— Fugi de-acolo, idiotule! Când ne mai întâlnim cu chilipirul ăsta?

— Chilipir sunt banii ce ne-au picat din senin… Te-ai fi gândit să dăm asemenea lovitură? Douăzeci și șase de mii fiecare, fără niciun risc! Ce ne mai trebuie riscuri? Ne vedem de treabă… Îl lăsăm baltă.

— Ia isprăvește cu prostiile astea! Cum s-o lăsăm baltă? Omul ne așteaptă, ne-am dat cuvântul…

— Te pomenești că ne-a făcut-o dinadins… Cine știe pe cine-o fi pus să ne urmărească! Dacă banii sunt falși, dacă ne întreabă vreunul de unde-i avem? Mie nu-mi trebuie asemenea complicații!

— De ce nu te-ai făcut predicator sau moașă comunală?

— Eu nu mă mai întorc.

— Treaba ta! Iau pe altul. Nu las să-mi scape din mână așa pleașcă!

Cei doi clienți ai „Șobolanului vărgat" se îndreptară spre

magazinul de unde-și puteau cumpăra veșmintele recomandate de ciudatul personaj.

— Trebuie să ne grăbim până nu s-or trage obloanele! spuse cel mai tânăr, nemulțumit de ezitările „șefului”.

— Ți s-a urât cu binele, băiete! îl mai preveni acesta.

— Ce fel de bine e ăsta? De câteva săptămâni n-am mai făcut nimic… Mi-ai promis marea cu sarea și văd că…

— Nu fi idiot. Găsim altceva. Nu mă trage și pe mine în vârtej. Ai văzut ce-a pățit Cloclo?

— Treaba lui! De ce n-a fost prudent? Eu m-am săturat de mizerie!

— Știu. Domnul vrea limuzină, vrea să-și ducă gonzesa la Nisa, că aici îi apucă reumatismele… Domnul e aristocrat, vrea să-și aibă cocaina asigurată pe viață!

— Isprăvește și hai să intrăm, poltronule! Un milion! Tu nu poți ști ce e un milion de franci!

— Eu nu mănânc asemenea pâine! ezită șeful, care-și atrăsese adeptul în această lume „*du milieu*” și acum se hotăra el însuși atât de greu.

— Banii pe care-i avem ne-ajung o vreme… mai încercă el, de formă, să-și domolească elevul.

— O lună? Două? Foarte-ți mulțumesc! Pe urmă?

Îl târî aproape cu sila spre magazinul „Universal”, la poarta căruia se despărțiră, ca să nu fie văzuți împreună. În vreme ce unul trecea la raionul de pălării, celălalt își cumpăra pardesiu, apoi mănuși. Se urmăreau cu privirile. Când fură gata, se căutară, își făcură semn cu coada ochiului și ieșiră în drum. Cu gulerele ridicate sub pălăria nouă, înmănușați, păreau doi veritabili gentilomi.

Aveau mai multă siguranță, se simțeau mai demni, se simțeau oameni. Prindeau gustul vieții, al confortului, al luxului. Se vedeau cu milionul în buzunar și făceau planuri de viitor. Își mărturisiră că primul gând care le-a venit amândurora a fost să-l pândească pe bătrân și să-l jefuiască, suprimându-l la nevoie.

— Dar n-avea un milion pe el. Milionul e greu. Să tot fi

avut o sută de mii… S-o ține de vorbă?

— Să vedem… În orice caz nu mi se pare ușor. Nu-ți dă cineva o mie de bilete ca să tai gâtul unui pui de găină!

— Ce-o fi să fie! Ți-am spus de când ne-am asociat că fac orice, îl curăț și pe tata, numai să scap de mizerie! conchise fiul de familie, ale cărui buze se strângeau în tremurul nerăbdării și al cruzimii.

Celălalt, deși convins el însuși de necesitatea unei mari lovituri, se lăsa mai greu, ca să excite argumentația complicelui și, în felul acesta, să aibă mai puțină răspundere în eventualitatea unui eșec:

— Nu ți-am spus eu? N-ai vrut să mă asculți.

Avu aerul că cedează, dădu din umeri, neputând să-și spele mâinile, ca Pilat.

Hotărâți acum să ducă târgul până la capăt, se grăbeau s-ajungă la cafeneaua unde-și lăsaseră „patronul”.

Acum le era teamă ca acesta să nu se fi răzgândit.

— Te pomenești c-o fi plecat! S-a săturat omul tot așteptându-ne! îngăimă cel mai tânăr.

— Prostii! Nu e nebun să ne dea atâția bani și să plece! Pe el se păcălește, nu pe noi!

La masa lui, pe terasă, bătrânul comanda alt grog. Începea să fie neliniștit. Băutura i se urcase la cap, capul îi vâjâia. Nu era obișnuit. Ar fi cerut, ca de obicei, o sticluță cu apă minerală, dar astă-seară simțea nevoia de altceva.

Surâsul îi încremenise pe buze, un surâs absent, la care el nu participa, surâsul unei măști uitate pe colțul gurii.

Fruntea arăta alte preocupări, mai grave.

Nu-și dădea el însuși seama de câte ori și-a scos ochelarii ca să-i șteargă. Al treilea grog avea un gust de fenol, iar lumea care forfotea în ploaia măruntă îi părea o procesiune de panopticum[2]. Se uita în direcția pe unde o apucaseră adineauri presupușii săi complici și nu-i vedea.

[2] 1. Clădire astfel construită încât interiorul ei (cu aspecte sau materiale documentare) să poată fi cuprins dintr-o singură privire. 2. Expoziție sau colecție de figuri făcute din ceară; panoramă.

Îi acoperise, în imaginație, cu pardesiuri și cu pălării și căuta să le distingă siluetele în mulțimea trecătorilor.

— Iată-ne, patroane! rosti cineva lângă el.

Întoarse capul. Erau ei. Veniseră din direcție contrară, îmbrăcați exact cum și-i închipuise.

Dacă nouăzeci și nouă la sută era mulțumit că-i revedea, o sutime, în el, schiță o părere de rău, poate gândul unei renunțări la lupta pe care o urzise. Ar fi dorit eliberarea din acest complot. Dar nu mai avea încotro. Acel regret nu era pornit din creierul său, ci dintr-o împotrivire a întregului organism. Rațiunea, însă, își ceru dreptul, învinse instinctele, îl domină numaidecât. Rămăsese numai emoția apropiatei înfăptuiri: nesiguranța, teama că nu se va împlini destul de repede.

Se urcă într-un taximetru, care goni spre Champs-Élysées, și ajunse pe Avenue Victor-Emanuel III, pe lângă Rond-Pont des Champs-Élysées. Opriră în fața unei florării. Bătrânul plăti, așteptă să se depărteze taximetrul, le făcu semn și trecură strada.

— Cum v-am mai spus, lucrurile sunt foarte simple, iar recompensa importantă. Rămâne, însă, să faceți exact ceea ce vă voi recomanda. Să nu neglijați niciun amănunt.

Se opri o clipă la ușa conciergei[3], întrebă dacă are corespondență.

— Nu mi-a venit nicio scrisoare! își informă el partenerii. Urmați-mă!

Îi introduse în curtea unui imobil elegant. Descuie ușa unui apartament la parter. Intrară câteșitrei, își agățară pardesiurile și pălăriile în cuier.

— Mănuși ați cumpărat?

— Da! răspunseră într-un glas cei doi, arătându-și, mecanic, în același timp, mâinile.

Dintr-un sertar al biroului, straniul personaj scoase zece pachete de bancnote și două pumnale neobișnuite, cu lama în triunghi, cu mânerul sculptat cu șerpi și păsări de fildeș.

[3] Portăreasă.

— Iată banii. Zece pachete de câte o sută de mii de franci în hârtii de o mie. Un milion. E al vostru. Împărțiți-l frățește. Cu aceste pumnale nu riscați nimic: pe mânerul lor nu vor fi alte urme decât ale degetelor mele. Veți căuta, unul prin față, altul pe la spate, inima victimei. O veți lovi: repede și precis, ca să moară ușor. Lăsați pumnalul în rană. N-o să fie nici luptă, nici zgomot. O să ieșiți ca doi gentlemeni care și-au luat aperitivul la al treilea gentleman. Restul mă privește!

Cei doi apași nu mai erau mirați. Se familiarizaseră cu omul, cu ideea. Surprinderea însă le fu ascuțită ca vârful unui trăsnet, când, întrebând pe „patron” unde se află persoana care trebuie asasinată, bătrânul le răspunse calm:

— Aici, în fața dumneavoastră! Eu!

— Poftim?…

— Eu sunt victima. Vă rog să mă asasinați!

Acuma își dădeau seama că individul era într-adevăr nebun.

— Haide! Nu mai stați pe gânduri! N-avem vreme de pierdut, insistă el.

Și se așeză între ei, ca să le ușureze sarcina. Le recomandă, prin gesturi, ceea ce le spusese adineauri verbal: le arăta locul inimii în față și locul pe unde-o puteau nimeri în spate.

Dar cei doi erau ca paralizați. Se credeau posedați de o halucinație. Nu știau ce să mai creadă.

— Haideți, domnilor, nu mai avem vreme de pierdut!…

— Patroane, îngăimă unul din ei, dă-mi voie… noi… nu-i așa?… noi nu suntem fete mari, nici seminariști. Am mai făcut d-astea, dar nu așa, la rece… Am tras cu cuțitul la o bătaie când eram îndârjiți, când vânam un necunoscut… Dar nu putem lovi… așa… din senin… într-un om de treabă… ai fost foarte șic cu noi… Ne cade mâna, ce vrei! Nu vrea să ne-asculte! spuse roșcovanul, în vreme ce celălalt, foarte palid, cu nările fremătătoare răsucea, în

mâna înmănușată, straniul pumnal.

— Foarte frumos din partea voastră! zise bătrânul. Această delicateță sufletească mă mișcă, mă măgulește, dar ar fi mai frumos să vă țineți de vorbă!

Vocea amfitrionului își pierduse muzicalitatea de adineauri. Ezitarea indivizilor îi încurca socotelile. Când te-ai hotărât să mori, întârzierile nu prea sunt plăcute. Ochii îi scăpărau scântei, buza și nările îi tremurau.

— Hai, copii, lăsați prostiile… N-avem vreme de pierdut nici eu, nici voi!

Amândoi apașii erau ca vrăjiți. Nu știau ce se întâmplă. Faptul era atât de neprevăzut!… Se credeau victimele unei scamatorii. Aveau senzația netă că cele două lovituri pe care le cerea bătrânul aveau să le străpungă lor înșile inima.

Se jucau cu mânerul pumnalelor, își înțepau, din când în când, cu vârful, pielea mănușii, ca să vadă dacă le e mâna amorțită, sau dacă nu sunt prada unui vis. Celălalt începea să-și piardă răbdarea.

— Începeți sau nu? le strigă el.

— Patroane, vorbi roșcovanul…

— Dacă ții atât să te duci pe lumea cealaltă, de ce nu te sinucizi?

— Omoară-te singur… Aruncă-te în Sena. Ia o doză de otravă… E mai ușor și pentru noi și pentru dumneata!

— Imbecili! Lași… scrâșni bătrânul. Nu v-am chemat aici ca să-mi dați sfaturi! Eu nu trebuie să mă sinucid, ați înțeles? Eu trebuie să mor asasinat! Mă privește de ce! Țineți-vă de vorbă! Fiți mulțumiți că luați banii și să vă duceți dracului! Ați înțeles? Haide, într-un minut suntem gata!

Fiindcă ei tot mai ezitau, poate fără voia lor, paralizați de această propunere imposibilă, bătrânul își dădu seama de starea lor sufletească. Probabil că nu erau atât de cufundați în crimă, încât să lovească, lucizi, într-un om care fusese atât de bun cu ei… Se gândi că e mai bine să-și

schimbe atitudinea, să ridice tonul, să-i insulte, să-i întărâte… Altminteri rămâneau amorțiți.

— Nu vreți, lașilor? Atunci dați-mi banii înapoi! Mi-ați furat cincizeci de mii de franci! Lăsați aici pălăriile și pardesiurile!… Scoateți mănușile!… Sunt ale mele, haimanalelor, și marș afară, în gunoi, în canal, porcilor, tâlharilor, feciori de târfă!

La rândul lor, cele două haimanale începură să se enerveze.

— Afară! Afară! strigă moșneagul arătându-le ușa.

— Ieșim noi, n-avea grijă! Dar nici milionul n-o să ți-l lăsăm ție, maimuță!

Se îndreptară spre birou să pună mâna pe bani, dar bătrânul, agil ca un leopard, le-o luă înainte și acoperi milionul. Cu mâna stângă pe bani, el apucă o călimară de bronz pe care-o zvârli în capul roșcovanului. Proiectilul își rată obiectivul. Nici măcar nu-l stropi, fiindcă n-avea cerneală. Liberată de călimară, mâna patronului căzu ca o palmă grea pe capul celuilalt recalcitrant.

— Vreți să mă jefuiți, bandiților?! Poliția! Am să chem poliția!

Și o luă spre ușă, trântind oaspeților câte un pumn zdravăn în fălci. Scoși din fire, cei doi tineri se repeziră la el cu pumnalele.

Unul îl lovi în umărul drept.

Patronul căzu într-un genunchi și-i rugă:

— Nu acolo, copii! Cum v-am spus… În inimă!… Așa!

Amândouă pumnalele se înfipseră, unul prin față, celălalt prin spate și bătrânul căzu pe covor.

Cei doi asasini nu se mai uitară dacă victima a murit sau nu. Luară de pe birou pachetele de bancnote și mirați că nu s-aude niciun zgomot, că nicio ușă nu se deschide, că lucrurile merseseră atât de prompt, se uitară unul la celălalt, se îmbrăcară și, dând din umeri, ieșiră afară, în noaptea ploioasă.

CAPITOLUL II

A doua zi, toată presa pariziană anunța, cu litere mari, moartea misterioasă a venerabilului Mister Leonard, celebrul negustor de antichități, colecționar, scriitor și conferențiar - arheolog, specialist în istoria artei asiatice. Informațiile culese la Ambasada Statelor Unite, al căror cetățean era ilustrul savant, îi puseră, în fața poliției franceze, memoria într-o lumină cât se poate de favorabilă. Mister Leonard era fondatorul și directorul muzeului „Tengri” din New-York, muzeu care adăpostește cea mai mare colecție de obiecte prețioase, adunate din toată lumea, tot ceea ce secolele și mileniile de civilizație produseseră mai de seamă, ca arhitectură, statui, statuete, covoare, cărți sacre, bibelouri, giuvaeruri, vase, arme, armuri, costume, broderii, instrumente muzicale, obiecte de cult religios, tot ceea ce mintea și mâna omului produseseră mai de preț în atâtea provincii ale imensului, fabulosului continent.

Chemată în fața autorităților, portăreasa imobilului dădu câteva declarații care ar fi fost foarte interesante pentru mersul anchetei, dacă n-ar fi pus pe magistrați, de la început, pe o pistă cu totul greșită. Fără vreo intenție, desigur, fără vina ei, n-ar fi putut spune altceva. Reproducea ceea ce știa, ceea ce omul asasinat avea interes să se știe spre a încurca lucrurile, spre a deruta poliția și a arunca misterul cel mai de nepătruns asupra morții sale.

— Sub ce nume era înregistrată victima? o întrebă magistratul.

— Mister Leonard.
— Atât?
— Numai atât.
— Locuiește de mult la dumneavoastră?
— De trei ani.
— În permanență?
— Nu. Vine de două-trei ori pe an de la New-York și stă câteva săptămâni. Adică venea, sărmanul, că acuma n-o să mai poată veni! Acolo unde este el acum…
— Să lăsăm nemurirea sufletului și considerațiunile asupra lumii celeilalte. Lucrurile acestea sunt de domeniul metafizicii. Noi ne ocupăm aici cu alte delicte, o întrerupse anchetatorul, al cărui spirit grefierul său îl aprecia din abundență.
— Spune-mi mai bine dacă acest Mister Leonard era un om liniștit, dacă primea vizite și ce fel de persoane îl vizitau?
Portăreasa, oarecum jignită de întrerupere, răspundea acum scurt, precis, aproape înțepată.
— Domnul Mister Leonard era un om foarte liniștit. Se scula devreme. La opt dimineața era plecat. Peste zi, nu prea dădea pe-acasă. Noaptea intra devreme, înainte de ora zece. Plătea banii cu regularitate și era foarte generos. Când întârzia mai mult de trei luni, trimitea banii din America. A, așa oameni mai rar!
— Te-am întrebat dacă primea vizite…
— Din moment ce nu era acasă toată ziua!
— Când l-ai văzut ultima oară?
— Aseară, pe la orele șapte.
— Ați vorbit?
— Da. M-a întrebat dacă are vreo scrisoare, dacă l-a căutat cineva. N-avea nicio scrisoare și nu-l căutase nimeni. Când să iasă, s-a oprit în prag, ca și cum și-ar fi adus aminte de ceva: „Sunt aici, cu doi oameni… Vor să-mi viziteze apartamentul…”
— De ce voiau să-i viziteze apartamentul?

— Ca să se mute în el după plecarea dumnealui în America.

— Urma să plece?

— Probabil. După ce venea din America, pleca totdeauna înapoi, în America.

— I-ai văzut pe cei doi de care ți-a vorbit?

— I-am zărit numai, de văzut bine nu i-am văzut, fiindcă eu cunosc până unde poate să meargă curiozitatea unei portărese și n-am obiceiul să fiu indiscretă.

— Lucrul acesta te onorează, îl vom discuta altă dată. Acum aș vrea să știu cum arătau cei doi indivizi, ce făceau când dumneata vorbeai cu victima?

— Așteptau în gang, cu gulerul pardesiului ridicat și cu spatele la ușa mea, ceva mai la o parte, în umbră. Și Mister Leonard avea gulerul ridicat. Afară ploua.

— Știm că aseară a plouat. Așadar nu le-ai văzut fața, nu i-ai putea recunoaște?

— Nu. Sunt sigură. Mister Leonard mi-a declarat aseară că cei doi domni vor veni peste câteva zile să ia apartamentul în primire, că nu trebuie să mă mire accentul lor străin, că n-o să mă înțeleg ușor cu ei, fiindcă vorbesc prost franțuzește, dar că sunt doi buni prieteni ai săi. Spunea că tot el, Mister Leonard, va plăti chiria ca și până-acum, să n-am nicio grijă, să am toată încrederea în prietenii săi. Sunt doi oameni devotați. Îi adusese să-l păzească. Era amenințat.

— De unde știi că era amenințat?

— Când a plecat, ieri-dimineață, era îngrijorat. Primise un telefon care-l neliniștea. Mi-a spus că dacă-l va căuta un domn sau doi sau trei, să le spun că a plecat la Versailles pentru câteva zile. Să nu deschid nimănui, să nu las pe nimeni, sub niciun pretext, să-i viziteze apartamentul. Se temea să nu i se facă ceva, să nu se ia vreo informație care să-i pericliteze siguranța… Cum vă explicați dumneavoastră că se temea de doi prieteni, că a venit cu ei să-l apere și, când colo, tot ei l-au omorât?

— Dumneata ești aici ca să ne răspunzi, nu să ne pui întrebări! se răsti judecătorul plictisit că n-a aflat mare lucru de la vorbăreața portăreasă: se aștepta, poate, ca biata femeie să-i dea pe mână asasinii, legați gata!

— Mă interesează și pe mine, domnule președinte, că doar era locatarul meu, nu al dumitale. Ce om de treabă, sărmanul domn Mister Leonard!

— I-ai văzut ieșind pe cei doi indivizi?

— Cam după vreo jumătate, să zicem, trei sferturi de oră.

— Aveau ceva în brațe, duceau ceva din casă?

— Drept să vă spun, nu i-am văzut. I-am auzit, i-am simțit numai trecând. Poate că le-am zărit și siluetele.

— Te rog să vorbești mai clar. I-ai văzut sau nu?

— N-aș putea spune precis. Dar erau ei. I-am simțit, i-am ghicit. Dar de văzut n-aș putea spune că i-am văzut.

— Atunci de unde știai că erau ei?

— Noi, conciergele[4], avem un simț special. Ne-am deprins atât de mult cu venirile și plecările din imobil, cunoaștem ticurile locatarilor, ghicim o persoană străină când vine și când iese, fără să ne uităm prea mult. Avem, așa, un fel de instinct. De pildă eu, aseară, am simțit că plecau cei doi oameni pe care-i adusese Mister Leonard, i-am identificat prin instinct.

— Altă dată să te uiți cu mai multă atenție, să nu te bazezi numai pe instinctele dumitale, fiindcă asta nu ne-ajută la nimic! Dumneata ești pusă acolo să păzești casa, nu să te ocupi de televiziune!

Femeia își notă cuvintele „metafizică” și „televiziune” ca să se informeze asupra lor la un locatar de la al patrulea etaj, profesor de filosofie. Apoi părăsi cabinetul magistratului cu impresia că participase la o discuție academică ce o ridica în propriii ei ochi.

Nu ieșise bine întâia martoră și soneria telefonului zbârnâi.

---

[4] portăresele.

— Vorbește marchizul de Kergoual, ambasador al Franței. V-aș putea da unele informații interesante privitoare la crima din Avenue Victor Emanuel III.

— V-aș fi profund recunoscător, domnule ambasador! Puteți veni până aici? îi răspunse judecătorul de instrucție, fericit că va primi noi lumini.

— Desigur! Într-un sfert de oră sunt acolo!

— Cunoașteți adresa, nu-i așa?

Și magistratul îi spuse strada, numărul, etajul unde își avea birourile.

După zece minute, aprodul introduse pe fostul plenipotențiar al Franței la Washington, marchizul Yves de Kergoual, un om de vreo șaptezeci de ani, mai mult scund decât înalt, chel, destul de gras, cu mustața căzându-i pe gură, cu lavalieră, îmbrăcat simplu, aproape neglijent, aspectul mai mult al unui vechi șansonetist din Montmartre decât al diplomatului aristocrat, cu maniere alese, cu tonul prețios. Omul autorității avu o ușoară decepție, constatând înfățișarea mai mult defavorabilă a celebrului scriitor și ambasador, care nu purta nici monoclu, nici nu se ținea rigid și important.

Dar nu i-au trebuit decât câteva replici pentru ca marchizul de Kergoual să-și recâștige prestigiul. Avea un glas muzical, o privire blândă și inteligentă, un vocabular ales și o mare distincție în felul de a se purta și vorbi. Un cuceritor. Un om care te subjuga prin simplitate, prin lipsa de morgă, prin ștergerea oricărei distanțe.

— Încă o dată, domnule ambasador, vă mulțumesc profund. Vă rog să luați loc.

Marchizul de Kergoual se instală și intră de-a dreptul în subiect:

— Trebuie să vă spun eu ce știu, sau preferați să-mi puneți câteva întrebări? În interesul anchetei, cred că e mai bine să procedăm prin întrebări și răspunsuri. Ne va fi amândurora sarcina mai ușoară!

— Nu îndrăzneam să vă rog! răspunse judecătorul

încântat.

N-așteptă să fie invitat a doua oară și începu să chestioneze pe martor.

— Cunoașteți de mult victima?

— De câțiva ani, din primul an al misiunii mele la Washington, exact de-acum cinci ani.

— Ce părere aveți despre Mister Leonard?

— Tot ce poate fi mai onorabil. Un om excepțional, colosal de bogat și, în același timp, foarte sărac. Tot ce-a câștigat - sume incalculabile - a cheltuit pentru „Muzeul Tengri", pe care l-a construit la New-York și l-a înzestrat cu piesele de artă cele mai rare, donându-l municipalității. Cred că era mai în vârstă ca mine și nu cunoștea odihna, călătorea mereu, achiziționând obiecte noi pentru colecția din New-York.

Simțind că marchizul se va întinde prea mult asupra biografiei și elogiilor aduse defunctului, judecătorul aruncă a doua întrebare:

— Când l-ați văzut ultima oară?

— Alaltăieri dimineață. Cred că dacă nu-mi făcea această vizită, bietul om era și acum în viață!

Interesul magistratului crescu vizibil.

— Vă ascult, sunt foarte nerăbdător.

— Mister Leonard a venit la hotelul meu, din Faubourg-Saint-Honoré, alaltăieri 7 noiembrie, la ora 11 dimineața, după ce-mi telefonase în prealabil, întrebându-mă dacă pot să-l primesc. Spunea că revine din America să pregătească o expoziție a colecțiilor sale din New-York, și ține să-mi vorbească. Cu un an înainte, la plecarea mea din Washington, îmi încredințase, în taină, o statuetă de mare preț. Spunea că această operă de artă, foarte veche, a fost furată dintr-un templu mongol, că preoții din acel templu aflaseră că e în posesia lui, că i-aș face un mare serviciu transportând-o în Europa și s-o păstrez până când acei preoți îi vor pierde urma. Ca diplomat, nu riscam nimic, valizele mele nu erau supuse nici unui control. Am adus

statueta la Paris, am ascuns-o bine în hotelul meu particular. Aceasta se petrecea, cum v-am spus, acum un an. N-am arătat obiectul acesta de artă nimănui până-n ziua când mi-a fost cerut de ambasadorul Statelor Unite și de însuși Mister Leonard pentru expoziția despre care, probabil, ați auzit, de la muzeul Galliera, vara trecută. O expoziție de estampe, reproducerile colorate ale numeroaselor capodopere din „Palatul Tengri" de la New-York.

După închiderea acestei expoziții, Mister Leonard mi-a adus statueta din nou, ca să mi-o ceară după câteva zile: adică alaltăieri. Alaltăieri, reîntors din America, a venit, cum v-am spus, la mine, și m-a rugat să i-o înapoiez. De rândul acesta o lua definitiv.

Cu toate că această operă de aur și de ivoriu e foarte grea, n-a vrut să i-o ducă nimeni până la taximetrul care-l aștepta în fața casei mele. Pentru mai amplele dumneavoastră informații, ar trebui să vă interesați la șoferul acelui taximetru.

Eu rămân la convingerea că Mister Leonard a transportat statueta în apartamentul său din Avenue Victor Emanuel. Totuși, e bine să se precizeze lucrul acesta.

Am uitat să vă spun că Mister Leonard, cunoscând pasiunea mea pentru antichități, mi-a adus alaltăieri două statuete ale lui Budha, lucrate în piatră de Ural, numită malachită[5], și mi le-a dăruit ca o amintire a prieteniei sale. Și-a luat în brațe tezaurul și a plecat, fericit, afirmându-mi că muzeul din New-York se va făli în curând cu o capodoperă mai prețioasă decât însăși Venera din Millo.

— Domnule ambasador, cunosc o bună parte din lucrările dumneavoastră de arheologie, vă prețuiesc, ca

[5] *Malachitul* este un mineral răspândit în natură face parte din clasa carbonaților anhidri cu prezența de ioni străini. Cristalizează în sistemul monoclinic având formula chimică $Cu_2[(OH)_2|CO_3]$ cu forme de agregate masive, formă de ciorchini, agregate cu dungi de nuanțe diferite, mai rar apare sub forme aciculare, sau cristale prismatice. Culoarea frecventă a mineralului este verde de nuanțe diferite.

toată lumea, de altfel. Ați putea să-mi dați câteva informații mai ample despre acest obiect de artă? Cred că el reprezintă cheia misterului acestei crime.

— Am și eu aceeași impresie. De aceea voi da, cu cea mai mare plăcere, informațiile cuvenite. Statueta aceasta reprezintă divinitatea numită Tengri, sau Tonri, sau Tan-Râ, zeitate străveche. Statueta aceasta are doi imenși ochi de smarald, marcând întreaga frunte. Pare a fi singura reproducere materială a marelui zeu - poate o zeiță - și prețul ei nu se poate socoti. În afară de valoarea ei arheologică, numai cele două smaralde uriașe însemnează o avuție fără seamăn.

V-am dat toate aceste detalii pe care le știu chiar de la Mister Leonard, care nu o dată mi-a vorbit despre neprețuitul bibelou. Cuvântul „bibelou” însă spune prea puțin. E o statuetă de 60 sau 65 centimetri înălțime, din fildeș și aur masiv. Cred că sărmanul meu prieten a fost asasinat și jefuit. I s-a furat zeitatea. Pumnalele cu care a fost străpuns, vedeți, au mânerul sculptat cu motive stranii. Din apartament nu lipsește nimic. În biroul care era descuiat s-au găsit mulți bani și bijuterii. Hoții au venit să fure statueta zeului, bătrânul s-a opus. A fost asasinat.

— Sunt cu totul de părerea dumneavoastră, domnule ambasador. Vă mai întreb, ca să fim precis orientați, dacă s-ar putea ca Mister Leonard să fi dus statueta în altă parte, nu la el acasă, în ziua când v-a reclamat-o, adică alaltăieri, 7 noiembrie?

— Nu, mi-a spus că o va duce direct la el acasă și că n-o va ține mult nici acolo, fiindcă se teme.

— Precum vedeți, lucrurile se simplifică, devin clare. Cei doi misterioși indivizi care l-au vizitat aseară urmau să se instaleze în propriul său apartament. Cel puțin așa a spus Mister Leonard portăresei. I-au câștigat încrederea și l-au asasinat!... Aveți perfectă dreptate... Ancheta noastră nu poate să urmeze altă cale...

— Mai aveți vreo întrebare de pus, domnule judecător?

— Deocamdată, nu. Sunt fericit că am avut prilejul, cu această neplăcută afacere, să cunosc pe ilustrul nostru istoric și diplomat.

Magistratul se înclină ceremonios și conduse până la scară pe marchizul de Kergoual, care pleca mai încărcat de prestigiu de cum intrase.

Anchetatorul își privi, frecându-și mâinile, notițele pe care le luase din depozițiile portăresei și ale ambasadorului.

— Suntem pe calea cea bună, domnule Saphiran, se adresă el grefierului, care nu-și putea ascunde părerea de rău că, în timpul audiției domnului marchiz, șeful său nu plasase niciun cuvânt de spirit.

Porniți pe calea cea bună, oamenii poliției și ai justiției trebuiau să afle acum pe ucigași.

Declarațiile marchizului de Kergoual au fost revelatoare. Autoritățile au pornit pe această pistă. S-au făcut cercetări. O circulară împărțită șoferilor parizieni n-a adus cine știe ce importante lămuriri. Niciun taximetrist nu condusese la casa crimei, în *Avenue Victor Emanuel III,* trei indivizi. (Mister Leonard avusese grijă să coboare cu asasinii la o florărie câteva case mai departe, peste drum.) Șoferul care-l luase din *Faubourg-Saint-Honoré* își amintea perfect de acel bătrân cu un pachet lung și greu în brațe, pe care-l lăsase, cu două zile înainte, în fața imobilului cu pricina. El recunoscu cadavrul expus la morgă: nu era altul decât clientul său generos. Poliția, justiția și presa întreagă erau convinse că această pasionantă afacere avea un substrat misterios.

CAPITOLUL III

Să ne reîntoarcem cu patru luni în urmă, adică într-o frumoasă noapte de iunie, când marchizul Yves de Kergoual, fostul ambasador al Franței la Washington, invitase la masa de seară câteva cunoștințe din America.

Era, în acel însorit și răcoros iunie, momentul când bogații cetățeni ai Statelor Unite veneau de predilecție la Paris. Afaceri, distracții, o lună de repaus în acea minunată grădină a Europei, cum Shakespeare a numit Franța, îi atrăgea pe malurile Senei. Viața metropolei bătea din plin.

Marchizul Yves de Kergoual care scrisese în tinerețe apreciate cărți de istorie și de arheologie, ca să se consacre mai târziu carierei diplomatice, fusese câțiva ani reprezentantul Franței la Washington, unde lăsase cele mai frumoase amintiri, își crease numeroase cunoștințe, datorită amabilității, erudiției și spiritului său. După încetarea misiunii marchizului în Statele Unite, adică de un an încoace, orice american de vază, în trecere prin Paris, se simțea obligat să-și depună cartea de vizită la portarul Palatului din Faubourg-Saint-Honoré. La rândul său, marchizul de Kergoual nu pierdea prilejul să-și viziteze prietenii de la New-York și Washington, să le fie călăuză, arătându-le Parisul, punându-i în relații cu personalități de care aveau nevoie, invitându-i la masă, fie la restaurantele celebre, fie la el acasă. Era un ghid erudit și benevol, care deschidea multe porți ferecate.

Diplomați, scriitori, financiari, oameni ai artei, în special ai filmului, constituiau societatea americană, în treacăt prin Paris, care găsea în fostul ambasador în Statele Unite

un amfitrion încântător.

Dineul acela, care urma să se desfășoare în vechiul și frumosul hotel particular al marchizului de Kergoual, era dat în cinstea uneia dintre cele mai celebre femei din New-York, poate cea mai celebră în momentele acelea, frumoasa multimilionară Dorys O'Mara, văduva foarte tânără a lui Mack Stephenson, marele industriaș mort cu câteva luni după căsătoria lor și care-i lăsase întreaga avere.

Actriță de cinematograf - cea mai admirată vedetă a ecranului - Dorys O'Mara nu se mulțumea cu gloria ei și cu imensa avere recent moștenită, ci participa, conducea numeroase întreprinderi, le crea ea însăși, le supraveghea cu fermitatea unui desăvârșit om de afaceri.

Altor întreprinderi le împrumuta numele ei glorios, un patronaj prețios și bine retribuit. În plin apogeu, la douăzeci și cinci de ani, frumoasă, talentată, solicitată de toți fabricanții de filme, adulată, Dorys gusta viața din plin, dându-și seama că se află în culmea prosperității și că cei câțiva ani de tinerețe și victorie totală nu vor ține o eternitate. Știa că va veni o zi când va fi eclipsată de alta, după cum ea lăsase altele pe planul al doilea și se bucura intens de prezent, organizându-și, pe planuri foarte realiste, viitorul.

Cine și-ar fi putut închipui că această femeie - un copil aproape - atât de fantezistă în purtările ei, cu privirea și surâsul de ingenuă, ascundea atâta energie și atât spirit practic? Cum putea conduce atâtea bănci, magazine și fabrici, jucând în același timp două și trei roluri pe an, în filme unde era mereu prezentă, unde toată acțiunea se petrecea în jurul fermecătoarelor ei apariții?

Nu fără emoție aștepta ambasadorul sosirea frumoasei Dorys, cea mai suavă, cea mai caldă amintire a anilor petrecuți de el în noul continent.

Acest bărbat, care-și consumase aproape a șaptea decadă a vieții, era îndrăgostit de tânăra actriță. Soția îi

murise de mult. Alte legături trainice n-a mai avut de atunci. Se simțise îmbătrânind înainte de vreme și-și consacrase energia și entuziasmul ce-i mai rămăseseră diferitelor misiuni diplomatice. O cunoscuse pe Dorys O'Mara când debutanta în cinematograf își pregătea cariera. A văzut-o crescând, devenind celebră, măritându-se cu unul dintre cei mai bogați oameni de afaceri ai New-York-ului. Făptura aceasta primăvăratică trecea prin viața lui ca un zefir parfumat. O viziune angelică. Îl întinerea. Devenise omul de treizeci de ani care murise de mult și, în același timp, simțea pentru ea dragostea unui părinte, a unui bunic care nu cunoscuse bucuriile familiei, a urmașilor. Se mai amesteca, în această afecțiune pentru copila minunată, un sentiment foarte ciudat de strănepot. Irlandeză de origine, Dorys O'Mara semăna extraordinar cu bunica dinspre mamă a lui Yves de Kergoual, bretonă, ca și partea bărbătească a Kergoualilor. Dintr-o țară de legende, ca și el, Dorys O'Mara avea ceva depărtat, legendar, un glas și o privire din adâncuri, ceva din trecerea catifelată a unei fantome. Poate din acele depărtări de veacuri și de peisaje venea tot farmecul acestei femei, farmec care se transmitea din întreaga ei făptură aievea și din fantasmagoria jocurilor de alb și negru ale ecranului, cucerind pe cei ce aveau norocul s-o apropie, fascinând milioanele de admiratori necunoscuți, cărora le lumina tenebrele sălilor de spectacol și-i transporta pe limanuri de feerie.

Dorys O'Mara făgăduise bătrânului ei prieten să vină la Paris cu prima ocazie și să contemple portretul de acum o sută de ani, pe care marchizul îl ținea în salon, la locul de onoare. Îi făgăduise că va cere să i se acorde un scenariu din acea epocă și îi va copia exact toaleta și coafura pe care o purtase pe vremea lui Louis-Phillipe femeia din portret, bunica ambasadorului. Acesta nu-și ascunsese și nici nu-și ascundea sentimentele ce le purta viitoarei doamne Stephenson; vârsta și autoritatea lui de savant și

de trimis al Franței îi permiteau această cochetărie. Îi prezenta omagiile curtoaziei sale în fața tuturor, chiar în prezența lui Mack Stephenson, care se simțea onorat de simpatia tandră și respectuoasă a unui rival cu douăzeci de ani mai vârstnic decât el. Mack Stephenson murise pe neașteptate. Dorys O'Mara moștenea o avere imensă. Dacă n-ar fi fost atât de bogată, dacă s-ar fi stabilit în Franța, Yves de Kergoual i-ar fi lăsat și el averea, în semn de afecțiune și gratitudine pentru clipele senine pe care i le dăruise încântătoarea copilă. I s-ar fi părut că înzestrează o iubită adorată, o nepoată fermecătoare și o tânără bunică de-acum o sută de ani... Bătrânul diplomat surâdea singur la această perspectivă, la acest amestec de afecțiuni pe care le considera cu luciditate ca și cum ar fi privit pe altul. Își dădea seama că era ceva absurd în tot acest devotament față de o străină, dar era, totuși, subjugat chiar acum când îi despărțea un întreg ocean de iradierile pline de vrajă ale tinerei văduve. Dorys era, într-adevăr, foarte tânără. Nimeni nu i-ar fi dat cei douăzeci și cinci de ani pe care abia îi împlinise.

Cu emoționantă bucurie primi ambasadorul cablograma Isadorei Stephenson, vestindu-i acest popas în dulcea Franță, apropiata ei sosire la Paris, unde va duce tratative pentru înființarea unei sucursale a institutului de frumusețe „Dorys" din New-York.

În onoarea ei invitase marchizul de Kergoual alte douăsprezece persoane, care soseau, rând pe rând, în hotelul de pe Faubourg-Saint-Honoré. Grădina acestui palat dădea pe Champs-Élysées în aceeași linie cu Élyseul, cu palatul Rotschild și cu Cercul Interaliat, fost și el al familiei Rotschild.

Cel dintâi care se prezentă fu Mister Leonard, elegant și zvelt în fracul tăiat de curând la Paris.

— M-am rugat lui Tengri pentru sănătatea Excelenței Voastre. Marele zeu m-a ascultat, fiindcă văd înflorind în ochii Excelenței Voastre lotusul tinereții și-al unei vieți

îndelungate!

Cu această ceremonioasă formulă salută și pe ambasadorul Franței, a cărui încredere și prețuire o câștigase din primele clipe la New-York.

Marchizul de Kergoual îi răspunse într-un stil tot atât de înflorit. Cei doi moșnegi se simțeau bine împreună. Erau legați de împletitura aceleiași generații și de preocupările lor care ieșeau din comun.

Dintr-o veche familie americană, Yves de Kergoual era el însuși un colecționar pasionat și își reînnoi invitația făcută pe vremuri lui Mister Leonard să-i viziteze castelul strămoșesc, plin de legende și de obiecte vechi.

Erau scunzi amândoi. Francezul, chel, ceva mai gras, cu tenul roz, cu vinișoare albastre împletindu-se în purpuriul pomeților, cu mustața lungă căruntă, cu buza de jos groasă și senzuală. Mister Leonard avea o vârstă nehotărâtă: poate șaizeci, poate șaizeci și cinci de ani. De fapt trecuse de optzeci. Dar nici părul său ușor încărunțit la tâmple, nici mustața tunsă, foarte neagră, nici ținuta lui tinerească n-ar fi dat de bănuit că intrase adânc în al nouălea deceniu al vieții.

De câte ori spunea, cu oarecare cochetărie, că a trecut de mult limita celor șaizeci de ani, i se răspundea cu un măgulitor surâs de neîncredere.

Mister Leonard era cunoscut de treizeci-patruzeci de ani în New-York și-n alte mari centre.

Începuse și continua ca negustor de antichități. Lansase genul. Crease un snobism care în loc să apună, cu vremea, creștea în importanță, se adâncea. La temelia acestui snobism era nu numai un capriciu, o fantezie efemeră, dar și o seriozitate artistică, o valoare comercială care creștea necontenit. Mister Leonard avea o mulțime de agenți risipiți în America, în Asia și în Europa. Ei călătoreau mereu, din localități cunoscute în coclauri anonime, căutând la anticarii și la particularii marilor orașe, la țăranii tibetani sau chinezi, în Asia, pretutindeni, vestigii

ale artei apuse, obiecte prețioase a căror valoare profanii n-o cunoșteau îndeajuns. Ei expediau patronului, în metropolă, toate aceste achiziții, alese de specialiști. Mister Leonard le vindea foarte scump. Realizase o avere incalculabilă.

N-avea familie. Ducea o viață foarte simplă, iar câștigurile lui fabuloase îi serveau ca să construiască și apoi să îmbogățească muzeul al cărui director era. Se înconjura de tineri savanți specializați în arta diferitelor popoare, de artiști, de scriitori, care îl ajutau să-și realizeze acest vis suprem, crearea, întreținerea și sporirea celei mai mari și mai variate colecții de opere, rămase din trecutul vechilor civilizații care se perindaseră pe imensul continent.

Când îi pica în mână un obiect rar, o piesă unică, el o punea în vitrina magazinului pe care-l avea nu departe de muzeu și cerea prețuri neverosimile, spre indignarea nababilor care ar fi vrut să-și împodobească apartamentele cu asemenea raritățI, ajunse la modă. Dar prea puțini se puteau apropia, atât de mult cerea ciudatul negustor. Și atunci Mister Leonard, satisfăcut, surâzător, trimitea în dar muzeului public intangibilul tezaur artistic, care ar fi rămas îngropat în apartamentul sau vila prezumțiosului proprietar.

Yves de Kergoual, ca toată lumea, cunoștea procedeele admirabilului negustor-colecționar și, ca toată lumea, îl felicita pentru priceperea, tenacitatea și pasiunea cu care oferise colectivității acel edificiu modern, cu mai multe etaje, cu săli vaste în marmoră și cristal, cu lumina bine împărțită, confort și gust, desfătare a ochiului și învățătură a muncii, unică pe glob.

Mister Leonard ceruse permisiunea să vină cu o jumătate de oră înaintea celorlalți invitați. Voia să mai stea de vorbă cu amfitrionul, să mai contemple o dată statueta pe care i-o încredințase cu opt luni înainte la plecarea ambasadorului din America. Urcară amândoi la primul etaj,

unde-și avea marchizul camera de culcare și unde ținea ascunsă, într-un birou monumental, care se închidea ermetic, imaginea zeului Tengri. Divinitatea era culcată pe o stofă de mătase verde, ale cărei reflexe păleau tonurile roșiatice pe care le prinsese fildeșul îngălbenit de vreme, cât și aurul de culoarea leului, în care era turnată statueta. Cu mâini pioase, Mister Leonard o ridică și o puse în picioare, contemplând-o emoționat, cu ochi înlăcrimați. Zadarnic își ștergea sticla ochelarilor, fiindcă nu lentilele erau aburite, ci propriile sale priviri. O dâră din incandescența postumă a soarelui care apusese în dosul Arcului de Triumf aureola, parcă, opera de artă așezată acum pe o masă, lângă fereastra dinspre nord.

— Câte secole, câte milenii? se întreba Mister Leonard, privindu-și comoara. Nu-i așa, Excelență, că din această mică statuie emană o frumusețe inexprimabilă? Pe-aici n-a trecut, nu, Elada lui Fidias și-a lui Praxiteles. Observi? Brațele. Sunt lipite de-a lungul corpului, după moda statuarilor egipteni și a grecilor dinaintea celui de-al șaselea secol. Iată și surâsul antic. Prin urmare, ne aflăm în fața unei opere care are mai bine de douăzeci și cinci de veacuri, dacă nu cumva autorul a trăit mult mai târziu și n-a mai ținut seama de contribuția marelui secol helen. A mers direct la sursă, evitând realismul grec, reîntorcându-se la arta faraonilor, simplificând, sintetizând.

Marchizul de Kergoual asculta cu atenție expunerile estetului și căuta să-i prindă înțelesurile, cu toate că acea bucată de mineral, din care se degaja, incontestabil, o vrajă de o frumusețe stranie, inexplicabilă, nu părea a fi opera migăloasă a unui sculptor, cât un aliaj primitiv de aur și de ivoriu, îngălbenite, aproape înroșite de vreme. Istoricul și arheologul diplomat nu vedea pe chipul inform al zeului Tengri nici surâsul antic, nici urmele nasului sau ale frunții, nici linia de demarcațiune între brațe și corp. Și totuși era schițat ceva, foarte ușor, fără contururi precise, ceva care exprima o vibrație de viață. Dar cine ar fi putut

să stăruie în căutarea liniilor feței, când atenția era captată, de la început, de acei imenși ochi de smarald, de o puritate neverosimilă? Porneau din mijlocul feței, de la presupusul nas, și urcau spre tâmple, foarte sus. În comorile califilor, ale maharajahilor, ale nababilor moderni vor fi existând smaralde mai mari decât acestea, dar o atât de perfectă limpezime a mineralului translucid, după trecerea atâtor veacuri, Yves de Kergoual nu-și închipuia că ar mai putea exista. Dacă aurul care acoperea fildeșul, închipuind mantia pe corpul divinității, dacă fildeșul și aurul se pătaseră, se lustruiseră, îmbrăcând patina marmorei coloanelor Parthenonului, coapte de atâta soare milenar, ochii de smarald ai lui Tengri păreau adăugați de curând: nicio brumă nu-i întrista, niciun corp impur nu turbura apele lor imaculate.

— Vă pare curios, Excelență, că vorbesc de brațele și de buzele zeului sau zeiței inexistente. Dar eu le ghicesc, le văd, fiindcă socotesc că această versiune a bibeloului nu este tiparul primordial. Artistul și-a turnat, și-a sculptat de câteva ori modelul, simplificând cu fiecare nouă ediție. A început prin a face o operă realistă, în care existau toate amănuntele: părul, ochii, nasul, gura, umerii, brațele, faldul mantiei sau al cămășii - veșmântul de aur - picioarele și mâinile, capul de ivoriu. Apoi a lucrat la o a doua formă, neglijând detaliile. Cu a treia, a patra, a cincea ediție a mers din simplificare în simplificare, eliminând tot ce era mărunt, lăsând în locul lor numai sugestie, această imensă forță de sugestie care iradiază și vorbește mai mult decât conturul însuși și în care rezidă poezia, valoarea artistică a acestei îmbinări de materii prețioase.

Fildeșul și aurul par a se fi contopit după atâta conviețuire. Nu le prieste orice lumină. Vreau să instalez într-un tabernacol, cu un ecleraj propice, această imagine a lui Tengri. Voi calcula ce culoare a velurului îi face un cadru mai favorabil și ce fel de raze îi priesc mai mult,

aruncându-l în viața lui adevărată și eternă. Nu va fi prea ușor, vă asigur… Și-acuma, dați-mi voie să duc la locul ei imaginea sacră a marelui zeu… Luă în brațe greul idol, îl legănă ca pe un copil… Ochii… Ochii… Nici pe-aici n-au trecut statuarii lui Perikles… Ochii aceștia care coboară și se întâlnesc, imensii ochi n-au fost oare inspirați tot de artistul egiptean? Toate profilurile egiptene poartă acest ochi alb și drept. Nu, grecii n-au trecut prin această întruchipare părintească a marelui zeu, sau, dacă au trecut, cu atât e mai mare meritul artistului, care a disprețuit această diminuare a expresiei adusă prin reproducerea unor ochi de mărime normală și a dat privirii toată importanța pe care trebuie s-o aibă într-un obraz divin cele două lumini ale spiritului și ale sufletului - ochii!

Cei doi moșnegi așezară cu greutate idolul, culcându-l pe mătasea verde. Capacul biroului fu acoperit, ca să nu se redeschidă decât peste câteva săptămâni, când, după cum vom vedea, statueta a fost oferită spre admirație privirilor miilor de parizieni care s-au perindat în sălile muzeului Galliera.

CAPITOLUL IV

Fiindcă se apropia de ora opt, însoțit de Mister Leonard, amfitrionul coborî în marele hol, ca să-și primească oaspeții.

Cei dintâi sosiră doi vestiți financiari new-yorkezi. Individual, acești bărbați nu erau interesanți. Perechea lor era interesantă. Erau numiți „inseparabilii”. Doi obișnuiți oameni de afaceri, doi asociați pare se detestau și care se întovărășiseră ca să se scape unul de altul, de concurență, de teroarea celuilalt. Făceau impresia celei mai strânse perechi de colaboratori, când, de fapt, erau inseparabili, tocmai fiindcă se bănuiau și nu voiau să se despartă, ca să nu-și dea unul celuilalt răgazul unui complot, al unei lovituri fatale. Se loviseră destul în trecut, se atacaseră printr-o presă plătită, își descoperiseră afacerile nepermise, abuzurile, coruperea parlamentarilor și a ziariștilor, legăturile cu anumiți gangsteri. Își făcuseră mult rău unul celuilalt. Luptând necontenit, s-ar fi distrus până la urmă. Singura soluție era o împăcare, o exploatare în comun a afacerilor. Colaborarea a început tot atât de puternică pe cât fusese vrăjmășia lor. Își scriseseră chiar testamente prin care își lăsau unul celuilalt partea din asociație. Acest gest suprem de afecțiune le fusese dictat tot de perspectiva unei exterminări: fiecare ar fi fost încântat să-l suprime pe celălalt, ca să rămână singurul stăpân al averii realizate împreună. Știau amândoi că celălalt îi pregătește ceva, de aceea nu se părăseau niciodată. Călătoreau în același automobil, în același vagon, pe același vapor: dacă s-ar întâmpla vreo

nenorocire, să aibă aceleași riscuri amândoi. Erau propriii lor prizonieri, prizonierii setei de aur, nevoii de a fi cât mai bogați, de a se arunca tot mai adânc în vârtejul nebun al dansului milioanelor, în istoria acumulării de cât mai mari avuții.

Se aflau la Paris în drum spre sud-estul european, unde îi chema o mare întreprindere: arendarea cursului inferior al Dunării, de la Porțile de Fier până-n Deltă. Oameni din camarila celor doi regi danubieni îi asiguraseră că vor obține această concesie. Fluviul e foarte bogat în această parte a continentului: rostogolește în apele lui galbene de la crapi voluminoși, de culoarea aurului verde și argintiu, până la familia grasă a cegii și a păstrugii cu botul lunguieț, a morunului și a nisetrului uriaș, în pântecele cărora zămislește faimosul caviar românesc. Calitatea acestui caviar întrece produsele similare cele mai fine ale mărilor și fluviilor din est.

Cei doi financiari vedeau milioane de cutii de icre negre luându-și zborul în aeroplane-răcitoare spre occidentul european și cele două Americi.

Malul bulgăresc al Dunării fiind mai înalt nu permite revărsarea apelor și crearea de bălți *pascoase*, așa cum se întâmplă pe malul nordic, unde pământul e semănat cu numeroase insule lichide locuite de tot felul de animale acvatice, care de care mai savuroase. O abundență de început de lume, un domeniu virgin, o colonie pe care cei doi bancheri trebuiau neapărat, cu orice sacrificiu, s-o stăpânească. Regii finanțelor urmau să trateze cu colegii lor încoronați.

Experimentat în afacerile cele mai bănoase, dacă nu cele mai impure, deținând o mulțime de monopoluri, gangster suprem al Europei, regele României nu se dădea înapoi de la nimic, ca să-și facă o avere cât mai mare, în așteptarea celei de-a doua plecări din țară. Corupția, de altfel, era și mai întinsă la București decât la Sofia, unde oamenii sunt mai sobri, mai severi și unde nu mai există de mult, ca în

România, acea pătură suprapusă, formată din resturile Bizanțului voluptos și putred. Cei doi afaceriști americani erau informați de stările din sud-vestul Europei și urmăreau închirierea pe mai multe decade a bogățiilor Dunării și a bălților de la nordul ei, plătind, în prealabil, comisioanele ridicate, cuvenite Maiestății Sale și favoriților Maiestății Sale.

Această arendare a Dunării româno-bulgare constituia lovitura formidabilă a celor doi bancheri new-yorkezi.

Aveau toate șansele să izbutească. Așteptau ca afacerea să se încheie, cu toate formele legale, ca să încerce, apoi, să se suprime reciproc.

Valetul înalt și cărunt anunță pe doamna Edith Guildbransonn, care, sub numele Mya-Clara, fusese una din gloriile filmului mut. Se specializase în roluri de femeie plinuță, voluptoasă, spre deosebire de camaradele ei care îndurau toate supliciile sportului și ale postului, ca să-și confecționeze o siluetă cât mai diafană.

O dată cu sonorizarea ecranului și cu acumularea de kilograme care depășeau limitele voluptății, Mya-Clara se hotărî să renunțe la cinematograf. Înființă la New-York primul institut de frumusețe al metropolei, deschise sucursale la Paris și Londra și începu să câștige cu preparatele pentru distrugerea peliculelor cât n-ar fi câștigat o viață întreagă cu pelicula. Faima ei de actriță aduse o clientelă numeroasă institutului „Cleopatra”. Discreta ei renunțare la carieră îi crease unanime simpatii în lumea studiourilor: o rivală mai puțin e totdeauna o veste bună pentru domnișoarele și doamnele care se îndeletnicesc cu poza în fața reflectorului. Se vor grăbi, deci, să recomande laboratorului de estetică al unei foste partenere să-i laude pastele de dinți, lacul de unghii, rujul de buze, negrul de gene, crema care îndulcește epiderma, șamponurile favorabile, depilatoarele ultramoderne, plus specialiștii angajați la compartimentele de pedicură.

Înfrumusețarea femeii, permanentizarea ei în tinerețe este una dintre cele mai importante preocupări ale epocii și cu cât vor fi mai multe sanatorii de acestea, împotriva zbârciturilor premature, a cariei dinților, a decolorării părului și a întreținerii mâinilor, cu atât progresul omenirii va fi mai accentuat.

Edith Guildbransonn, fosta Mya-Clara, era acum o femeie corpolentă, veselă, exuberantă, deși, de la o vreme, afacerile începeau să-i meargă prost, din motive pe care le vom cunoaște îndată.

Iată un nou invitat, tânărul fiu vitreg al lui Dorys O'Mara, Archibald Stephenson, născut din prima căsătorie a miliardarului defunct. Nu se ocupă cu nimic, călcând acea bună tradiție care impune fiilor de milionar să-și înceapă cariera muncind ca oricare alt cetățean.

Rămas văduv prea devreme, îndrăgostit, apoi însurat cu o actriță căreia putea să-i fie tată, Mack Stephenson n-avusese vreme să se ocupe de educația fiului său, mai ales că el însuși nu cunoscuse, în copilărie, povara unei educații prea complicate. E drept că și prima lui soție era de vină în această lipsă de stare civilă a odraslei lor. Grecoaică din Asia Mică, Theodota Smyrniotis nu admitea ca fiul ei să-și chinuiască adolescența prin birourile și uzinele prozaice ale lui Mack. Theodota se pretindea de o rasă nobilă și voia să facă din fiul ei un aristocrat desăvârșit, în genul frecvent al sud-estului european, păpușă de salon, cavaler al dansului și al eleganței, rege ai flirtului, arbitru al chestiunilor de onoare, al neînțelegerilor iscate la chemin-de-fer și baccara, poate diplomat, în orice caz un tânăr senior reprezentativ și scutit de orice efort.

La douăzeci de ani, scumpul Archi se pomenise orfan dezmoștenit și fără nicio carieră. Era superb, așa cum se prezenta astă-seară, în frac, cu garoafa roșie-neagră la butonieră, model pentru albumele de croitori. Dar nu-și putea purta splendoarea aceasta pe unde ar fi dorit, fiindcă venitul lăsat de tatăl său, care abia în ultimul an ai vieții își

dăduse seama că fiul Theodotei Smyrniotis e un ratat, era foarte modest iar pretențiile junelui gentleman înzecite, dacă nu însutite.

Archibald Stephenson venise în Europa o dată cu Dorys O'Mara care-i oferise biletul de vapor și întreținerea pe tot răstimpul cât vor sta la Paris.

Dorys locuia la George V, iar fiul fostului ei soț, într-un hotel de mâna a doua, pe Avenue de l'Opera. Se simțea umilit, nedreptățit, cu toate că tânăra lui mamă vitregă nu era obligată cu nimic față de el. O amabilitate în plus și nimic mai mult.

Archibald n-o văzuse pe Dorys de două zile, dar nu era grăbit s-o întâlnească. Se credea victima ei, avea ceva din nobila melancolie a martirilor. Toată lumea îi vârâse în cap că este un martir. Astă-seară îl surprindea neliniștea marchizului de Kergoual, care își consulta mereu ceasul. Dineul era fixat pentru ora opt. Era opt și un sfert și niciun semn din partea frumoasei Dorys. Toți invitații erau prezenți. Ambasadorul se întreținea cu Norma Inkonen, altă celebritate a ecranului, care venea să „turneze" un film în studioul de la Joinville. Își respecta un angajament contractat cu doi ani înainte, când era în apogeul carierei prima vedetă a ecranului, urmașa necontestată a Gretei Garbo și a Marlenei Dietrich, mai tânără, mai nouă, mai inedită decât aceste două regine detronate.

Ca și ele, venea din nordul european. Finlandeză de origine, Norma Inkonen avea douăzeci și opt de ani. Strălucise ca un meteor până mai acum doi-trei ani. Dacă în America încerca o momentană eclipsă, aștepta mult de la filmul pe care urma să-l joace în Franța, cu un tânăr regizor excepțional. Acesta va descoperi laturi noi ale talentului ei, expresii necunoscute ale ochilor, îi va inventa atitudini și toalete neobișnuite, va da o nouă strălucire farmecelor cu care cucerise cele două continente.

Invitată cea dintâi la această masă a ambasadorului, Norma Inkonen sosea cea din urmă. Voia să se lase

așteptată, discutată, să impacienteze pe amfitrion și pe invitați, prezentându-se în ultimul moment, provocând surâsuri și respirații de ușurare. Dar, iată, și de rândul acesta, Dorys O'Mara i-o luase înainte, adică întârzia mai mult decât dânsa. Dorys O'Mara întârzia peste limitele permise chiar celei mai răsfățate stele a Hollywoodului. Ambasadorul și oaspeții dădeau vădite semne de impacientă. Se serviră aperitivele, care, după o modă nouă, constau în fisticuri, alune turcești prăjite și șampanie. Dorys O'Mara întârzia încă. O sonerie, la ora opt și jumătate, readuse voia bună. Dar nu era ea. Valetul se reîntoarse cu o carte de vizită, anunțând pe consilierul juridic al ambasadei Statelor Unite.

Sullivan Henders fu introdus imediat. Venea din partea doamnei Isadora Stephenson s-o scuze. Împrejurări neprevăzute o împiedicau nu numai să participe la acel ospăț, dar și să se explice prin telefon… Un vânt rece trecu prin încăpere.

— În cazul acesta să ne așezăm la masă! încercă să schimbe ambasadorul atmosfera de contrarietate pe care o crease neașteptata vizită a consilierului juridic, care, sub acest titlu oficial, reprezenta poliția americană la Paris, supraveghind, cu infinită discreție, sosirile, plecările și purtările concetățenilor săi în orașul-lumină.

În momentul în care diplomatul detectiv își lua rămas bun, ambasadorul își dădu seama că vor rămâne treisprezece la masă. Ca orice om de modă veche - și încă breton - el era superstițios.

Tot așa de superstițios, deși nu era nici breton, nici bătrân, pare să fi fost și Archibald Stephenson, fiindcă remarcă și el, și încă cu glas tare:

— Dacă lipsește Dorys, domnule ambasador, rămânem treisprezece în masă! Îmi dați voie să mă retrag!

Această ieșire fu remarcată de Sullivan Henders, care din acel moment nu-l mai slăbi din ochi.

— Nu se poate, *my dear*! îl opri marchizul… Nu ne poți

priva și dumneata de plăcerea de a te avea printre noi.

Fu un moment de confuzie. Diplomatul găsise soluția, dar îi venea greu s-o exprime, i s-ar fi părut o ușoară impolitețe această invitație la care se gândise: „Dacă l-aș reține pe consilier?”

Nu poți face cuiva afrontul de a-l pofti la masă în ultimul moment, dintr-un simplu interes, ca pe un număr bun să completeze un alt număr. Mai puțin ceremonios, mai puțin protocolar, Sullivan Henders făcu, surâzând, un gest din care amfitrionul înțelese că noul venit îi ședea la dispoziție. Nici el nu îndrăznea să se invite singur, cu toate că venise cu această intenție.

— Nu îndrăznesc, începu ambasadorul, să vă invit să luați locul frumoasei doamne… Poate că sunteți așteptat în altă parte… Aș fi fericit, însă, dac-ați binevoi să prânziți cu noi… Bineînțeles, dacă lucrul acesta nu vă contrariază.

Sullivan Henders, care era și el în frac, se înclină adânc:

— Domnule marchiz, invitația Excelenței Voastre mă onorează. Sunt așteptat la Cercul Interaliat, dar e o masă obișnuită… Pot telefona… Într-adevăr, nu e plăcut să fiți treisprezece la masă!

De unde cunoștea consilierul de ambasadă numărul invitaților marchizului de Kergoual?

Nu toată lumea fu încântată de sosirea acestui neprevăzut oaspe, dar toți fură mulțumiți că vor scăpa de numărul fatidic, pe care-l evită până și oamenii lipsiți de prejudecăți.

Marchizul de Kergoual oferi brațul Edithei Guildbransonn, care era doamna cea mai vârstnică, și o pofti la dreapta lui, pe locul, rezervat O’Marei.

— Va trebui să schimbăm oarecum dispoziția mesei. Sunt foarte confuz, vă rog să mă iertați… sunt foarte contrariat de acest contratimp și va cer toate scuzele…

Așează pe Sullivan Headers în locul destinat Normei Inkonen, iar pe aceasta o invită la stânga lui. La capătul celălalt al mesei trona Mister Leonard, având în dreapta o

doamnă și la stânga pe unul din cei doi financiari anonimi, despre care am vorbit mai sus.

Marchizul căuta să pară bine dispus, ca să nu dea oaspeților impresia că numai Dorys îl interesa și că ceilalți nu erau decât simplul ei decor.

Masa fu sobră, dar de calitate rară. Vinurile vechi și aromate aduseră o oarecare animație într-o societate contrariată de absența inexplicabilă a celebrei actrițe și multimilionare, a cărei trecere prin Paris era salutată de întreaga presă, nu numai de revistele de specialitate.

În tot timpul, Sullivan Henders, a cărui preocupare scăpa celorlalți, observa pe fiecare dintre convivi, le surprindea replicile. Mister Leonard, care-l interesa cel mai puțin, abia atingea mâncarea, dar făcea lucrul acesta cu discreție, să nu se remarce că nu apreciază savoarea bucatelor alese și calitatea vinurilor. Sorbea din când în când dintr-un pahar cu apă minerală și surâdea celor din jur, cu aerul că spusele lor sunt foarte amuzante. Un observator atent - Sullivan Henders, de pildă - și-ar fi dat seama că gândurile bătrânului colecționar erau aiurea, departe de preocupările celor două femei din capul mesei, care dădeau tonul discuției concentrând-o în jurul cinematografiei, în general, și al Dorei O'Mara în special.

— E așa de ocupată scumpa noastră Dorys! aruncă la un moment dat Edith Guildbransonn.

— Nu mă miră că n-a venit... Cine știe ce nouă afacere strălucită pune la cale!

Norma Inkonen o corijă:

— Nu cred. Dorys e foarte exactă, foarte precisă. Nu-și neglijează cea mai mică îndatorire... Unul din motivele succeselor ei este tocmai această punctualitate. Regizorii o caută fiindcă e prezentă mereu... Are un mare simț al datoriei... nu face pe nimeni s-aștepte... N-are niciunul din capriciile noastre femeiești.

— Ai dreptate, se corijă patroana institutului „Cleopatra". Dacă n-ar fi atât de organizată n-ar

supraveghea până la capăt atâtea întreprinderi cu care și-a complicat viața. Mă întreb până când va putea s-o ducă așa!

Elogiile celor două femei aveau o ușoară notă de ironie, de pizmă, care nu scăpă consilierului de ambasadă. Poate fără voia lor, își exprimau o anumită aversiune împotriva celei absente. Dacă n-ar fi știut cât de dragă era Dorys ambasadorului, ar fi trecut poate barierele politeții, ca să-și dea drumul invidiei și răutății mascate prin mari eforturi… Sullivan Henders le urmărea mereu, dar îl observa și pe Archibald Stephenson, care mânca nervos, palid, cu fruntea ușor încrețită…

— Poate că știe Archi unde-și va fi petrecând seara frumoasa noastră văduvă? îl atacă Edith.

Archibald răspunse ca trezit dintr-un vis:

— O văd foarte puțin… nu mi-a spus unde se duce…

— Am impresia că v-am văzut aseară la „Taverna Dragonului”, continuă doamna Guildbransonn.

— Nu… Eu n-am fost! bâigui tânărul Stephenson.

— Mi s-a părut că erai și dumneata… În orice caz, era o companie veselă.

— Am făcut parte și eu din această companie! interveni doamna de la dreapta lui Mister Leonard. Dar eu am plecat devreme - dacă ora unu a dimineții poate fi numită devreme… Pe Dorys am lăsat-o acolo.

— A stat așa de târziu? întrebă îngrijorat marchizul de Kergoual, care pusese în această replică o ușoară mustrare de părinte care-ar dori ca obiectul afecțiunii sale să nu încerce oboseala cea mai mică, să nu facă cea mai mică imprudență.

Avea o presimțire tristă, care, din nefericire, trebuia să se confirme dureros peste câteva minute.

Când trecură la cafea, Sullivan Henders, puțin palid, cu vocea alterată, spuse, cerându-și o mie de scuze, că n-a vorbit mai devreme.

— Nu voiam să vă stric această frumoasă reuniune, în

jurul unei mese atât de fine și cu un atât de agreabil amfitrion și comeseni!

CAPITOLUL V

În curiozitatea, în emoția, în consternarea generală, Sullivan Henders anunță că doamna Dorys O'Mara a murit.

— Cum? întrebară dintr-o dată, ridicându-se, cei care își luau cafeaua instalați în fotoliu.

Ceilalți, în picioare, făcură unii un pas înapoi, alții înaintară spre mesagerul acestei neașteptate și înfricoșătoare vești.

Cu vocea alterată, dându-și seama în ce penibilă postură se punea pe el și pe ceilalți, Sullivan Henders le dădu unele amănunte care confirmau dureros acel sinistru: „Dorys O'Mara a murit!"

— Dorys O'Mara a murit. A fost asasinată. Cadavrul i-a fost găsit în Sena, peste zi. A petrecut noaptea la „Taverna Dragonul Verde", din spatele Catedralei Notre-Dame, de unde a plecat singură, pe la două dimineața. N-a mai venit la hotelul Georges V, unde locuia și unde, la diferite ore, câteva persoane, câțiva compatrioți, câțiva reporteri parizieni, convocați la ore precise, au așteptat-o, în zadar, toată dimineața. Mantila de mătase roză a fost pescuită în dreptul Tuilleriilor, frumosul ei corp a fost cules la poalele Trocaderului. Polițistul-diplomat n-avea de dat alte amănunte. Nu știu dacă ați citit presa de astă-seară. Anunță descoperirea cadavrului, dar până la ora 6 nu se știa cine era frumoasa necunoscută. Acum se știe, vai!

Bătrânul diplomat se prăbușise într-un fotoliu, cu fruntea în palme.

Invitații marchizului de Kergoual erau și ei foarte emoționați, contrariați, agitați, ca să nu spunem îndurerați.

Se grăbeau să-și ia rămas bun de la ambasador, să plece în oraș, să afle noutăți, să comenteze. Cei mai mulți dintre ei o cunoșteau personal pe Dorys O'Mara, iar ceilalți o știau din auzite și, mai ales, din fotografiile animate care îi propagau chipul și darurile artistice pe întreaga planetă.

Sullivan Henders împiedică încercarea de plecare precipitată a convivilor. El rugă pe marchiz să le permită a mai rămâne, pentru unele lămuriri.

— Am primit delicata misiune să anchetez acest caz și cum unii dintre domniile voastre ați putea să-mi dați informații interesante, vă rog foarte mult să nu plecați. E la mijloc amintirea scumpei, strălucitei, regretatei noastre compatrioate!

Această extrem de politicoasă rugăminte a eminentului om al legii avea duritatea unui ordin. Nimeni nu încercă să rupă consemnul…

— De altfel, sunt cel dintâi care voi afla ultimele noutăți. Am să vi le comunic. Nicăieri n-ați putea afla ceva mai precis. Am dat dispoziții să mi se telefoneze aici…

Așadar, juristul ambasadei știa că va fi oprit la masă, cunoștea și numărul invitaților! Aștepta telefoane chiar acolo! Ce rost avea jocul acesta? Câțiva dintre ei primiră cu neplăcere această impresie de mister polițienesc. Unii păliră. Sullivan Henders surprinse paloarea, neliniștea și o oarecare febrilitate a câtorva.

— Vă rog, încă o dată, să nu plecați… Aș cere permisiunea domnului ambasador să mă consfătuiesc cu unii din oaspeții Excelenței Sale…

Apoi adresându-se frumoasei și elegantei Norma Inkonen, care-l urmărea cu o stranie lumină în priviri, o rugă să-l însoțească în salonașul de alături. Ajunși acolo, el închise ușa, se uită cu grijă împrejur și o pofti să șadă. Nu mai era convivul politicos de adineauri. Polițistul din el apărea în toată severitatea, în toată abilitatea și sinceritatea brutală a profesiunii.

— Trebuie să fiți încântată, doamna mea, de această

neprevăzută întâmplare! atacă el, săgetând cu privirea prizoniera.

— Mă surprinde, domnule, tonul acesta! obiectă răsfățata Norma Inkonen, care era obișnuită să fie tratată altfel.

— Să lăsăm ipocriziile, doamna mea. Cine oare nu e mulțumit să-și vadă dispărând cel mai redutabil rival?

— Dar, domnule…

— Vă rog să nu mă întrerupeți. Sunteți o admirabilă, o neîntrecută vedetă a ecranului, reluă Sullivan Henders, vorbind repede, că s-o intimideze. Tinerețea, frumusețea, eleganța, talentul dumneavoastră v-au așezat în fruntea stelelor cinematografului american, aș putea spune mondial. Până într-o zi… Nu e mult de atunci… Abia câțiva ani… Într-o zi, cineva a venit… v-a detronat… v-a luat locul…

— Vreți să vorbiți de Dorys O'Mara? Dar n-am avut niciodată impresia că mi-a luat locul. E loc pentru fiecare, slavă Domnului!

Ca și cum n-ar fi auzit, polițistul continuă:

— Poate fi mai mare tragedie pentru o femeie care mai are încă până s-ajungă la treizeci de ani? Să treci pe planul al doilea, când, fără această inoportună apariție, ați fi rămas în cea mai orbitoare lumină?! Să renunți la această regalitate pe care ai cucerit-o prin merite excepționale, cu toate greutățile inerente unei ascensiuni miraculoase, cum a fost a dumneavoastră, să te pomenești, într-o bună zi, despuiată de acest strălucitor veșmânt, fiindcă alta a venit și ți l-a confiscat! E într-adevăr dureros! Eu vă cunosc toate succesele, doamna mea, și vă cunosc și satisfacția de astă-seară…

— Nu înțeleg, domnule, ce urmăriți cu aceste alambicate fraze, cu abilitățile acestea!

Fără niciun fel de menajament, Henders îi aruncă în obraz:

— Foarte simplu: vreau să știu ce rol ați jucat în

asasinatul Dorei O’Mara?

Norma Inkonen sări în sus ca înțepată de o viespe. Nările îi tremurau, obrazul îi pălise, își mușcă buzele.

— E o infamie! Am să mă plâng domnului marchiz… Am să mă plâng ambasadorului nostru…

— Inutil, doamnă… Inutil, indiscret și imprudent! S-a comis o crimă de care nu sunteți, nu puteți fi străină! Eu am motive să bănuiesc pe oricine! Am dreptul să anchetez pe oricine! Iată, mă bănuiesc și pe mine însumi și pe mulți din cei ce sunt dincolo… Ca și dumneavoastră, câțiva dintre ei au avut interes ca Dorys O’Mara să dispară. Asasinatul ei nu este o crimă banală, vulgară… Nici jaful, nici răzbunarea n-o pot motiva. Doamna Stephenson a fost asasinată, aruncată în Sena, dar avea toate inelele în degete. Cadavrul era acoperit de bijuterii… Dorys O’Mara trebuia să dispară ca să lase liber un loc invidiat de alții!

Și omul justiției începu să divagheze, filozofând:

— Fiecare avem în drum pe cineva care ne stăvilește propria noastră realizare. Fiecare însemnăm o piedică în realizarea unui semen al nostru. Cu cât suntem mai sus, cu atât am vrea să mai urcăm. Cu cât suntem mai bogați, cu atât râvnim la mari avuții. E o lege firească. Tot atât de firesc este ca, la prima ocazie, să suprimăm pe cel ce ne stă în cale. E un vechi axiom al nostru, al juriștilor, în fiecare asasinat inexplicabil se naște întrebarea: „Cui folosește această moarte?” Socotesc că dumneavoastră sunteți cea mai interesată în dispariția unei rivale periculoase. Într-un mare oraș, departe de țară, terenul lichidării e mai propice. Oricând se pot găsi câțiva oameni care să-ți stea la îndemână. Depinde cum îi găsești, cum îi plătești, ce măsuri ai luat ca să nu rămână urme.

Norma Inkonen tremura toată, se uita la el cu ochii holbați, plini de lacrimi, ca un biet copil bătut. Sullivan Henders socoti că a mers prea departe. Abilitatea devenea cruzime. Dacă femeia din fața lui nu era vinovată, dacă n-avusese niciun amestec în această crimă? Tortura pe care

i-o aplica nu era oare nedreaptă, inumană?

Cu vocea mai puțin aspră, el retractă:

— Vă rog să mă iertați că vă vorbesc cu atâta francheță, cu atâta brutalitate. Dar v-am învățat ceva. Dacă vă e cugetul senin v-ați ales cu o lecție de filosofie a vieții. Dacă vă simțiți vinovată, veți medita. E mai bine să-mi vorbiți cu aceeași sinceritate cu care v-am vorbit eu. Fiindcă, după cum mijloacele de a suprima pe cineva au evoluat, tot așa, investigațiile crimei le fac oameni mai rafinați decât polițiștii de până ieri. Spuneți-mi, vă rog, ce știți?

Și continua s-o fixeze în ochi, ca un om oare e încredințat că nu se înșeală, că nu-și va scăpa din mână prada.

Sullivan Henders simțea din agitația, din paloarea Normei Inkonen că frumoasa vedetă a ecranului n-avea conștiința tocmai curată. Reușise s-o tulbure. Partenera își frământa degetele. Ar fi vrut să spună ceva…

— Nu acum! o liniști omul legii. Am vorbit prea mult împreună… Trebuie să mai chestionez și pe alții. Dacă n-aveți nimic împotrivă, vă rog să treceți mâine între 11 și 12 dimineața pe la biroul meu, la ambasadă. Am să vă spun lucruri interesante pentru dumneavoastră!

Sullivan Henders îi aruncă din nou o privire ascuțită.

Cât erau de pătrunzători ochii acestui om, care n-avea nimic extraordinar în înfățișare! Statură potrivită, tenul roz, tâmplele ușor încărunțite, fața rasă complet. Aspectul obișnuit al unui american de patruzeci și cinci de ani. Putea fi tot așa de bine funcționar de bancă, ofițer în civil, ziarist, comis-voiajor, sau toate la un loc, reunite într-un actor de cinematograf angajat să reprezinte acest gen de personaje. Ceea ce Sullivan Henders avea excepțional erau ochii cenușii, fascinanți, irezistibili. O ciocnire a acestor ochi cu ai lui Mister Leonard, tot atât de magnetici, ar fi fost foarte elocventă. Dar această întâlnire de pupile nu avea să aibă loc niciodată. Ce legătură putea să aibă venerabilul colecționar de obiecte rare cu un detectiv care

anchetează asasinatul unei actrițe de cinematograf?

Privirea și logica lui Sullivan Henders intimidau pe interlocutor, demascau pe vinovat. Nu o dată reușise să descopere misterul unei afaceri criminale acolo unde alții renunțau după o serie de infructuoase cercetări. O cauză încredințată lui Sullivan Henders avea toate șansele să fie rezolvată. De aceea i se încredințase postul de șef al poliției americane în zona franceză. Câțiva zeci de agenți îi ședeau în subordine, iar prefectul Parisului recomandase birourilor sale cel mai larg concurs colegului din Statele Unite.

A doua persoană pe care consilierul ambasadei Statelor Unite o pofti în salonaș fu doamna Edith Guildbransonn, proprietara binecunoscutului institut de frumusețe din Broadway „Cleopatra”. Un sfert de veac durase gloria acestui institut, înzestrat cu toate aparatele și cosmeticurile care reparau pe obrazurile și gâturile femeilor ireparabila insultă a anilor. Până când, într-o zi, casa „Dorys”, purtând numele celei mai proaspete și mai suave celebrități a ecranului, detrona pe legendara regină a Egiptului. Cea mai mare parte din clientela „Cleopatrei” dezertă. Trecând drumul la câțiva zeci de metri, cu câteva imobile mai departe, acolo unde se deschisese un institut modern, strălucitor, fascinant. Un nou stil, mai simplu și totuși, mai fastuos, de a primi și de a satisface clientela înlocui sistemele și rețetele oarecum perimate ale Edithei Guildbransonn.

Prestigiul Dorei O’Mara, numele ei, proclamat de toate culorile afișelor și de toate luminile vitrinelor, n-ar fi fost îndeajuns să cucerească această întâietate. Prezența permanentă a patroanei în toate filmele în care juca ținea încordată atenția clientelei de azi, furniza o clientelă nouă.

Produsele lansate de noua casă a frumuseții femeiești purtau girul celebrei vedete, erau recomandate sub propria ei semnătură, în reclamele ziarelor, pe toate drumurile automobilelor, în afișele luminoase, ale căror

raze se muiau în toate culorile, se învârteau în toate direcțiile, împrumutând toate formele și jocurile geometrice.

„Pudra Dorys e cea mai catifelată. Trece pe obraz ca o adiere parfumată a primăverii. O'Mara".

„Nu întrebuințez decât cold-cream Dorys pe care epiderma îl absoarbe cu cea mai mare ușurință și nu lasă nicio urmă. O'Mara."

„Kholul Dorys dă genelor o fixitate și o strălucire naturală, nu supără ochii, îi mărește, îi umple de lumină stelară. O'Mara."

„Pasta de dinți Dorys curățâ, parfumează, întărește. O'Mara."

„Surâsul meu îl datorez în primul rând părinților, în al doilea pastei Dorys. O'Mara..."

Am reprodus cele mai prozaice prospecte din abundenta și colorata reclamă a noului templu din Broadway. Majoritatea lor, însă, erau redactate de oameni cu spirit și de poeți. Autorii lor, reușiți la concursuri, aveau gajuri onorabile și preferau să cânte, fiindcă era mai rentabil, în locul clarului de lună mâinile care masează obrazul și ceafa muzelor noastre, iar în locul privighetorilor, foarfecele și pilele de unghii.

Să revenim la dialogul Henders-Guildbransonn, sau mai bine-zis la monologul Henders.

Bine informatul polițist spuse:

— Cunosc registrele casei dumneavoastră, veniturile pe oare le-ați realizat până la fondarea institutului „Dorys" și încasările din ultimii ani. E o prăpastie. Această concurență înseamnă pentru dumneavoastră un dezastru. Încă un an-doi și falimentul e gata. O singură ființă vă stă, sau mai bine-zis vă ședea în cale. Dispărând această ființă, drumurile vi s-au netezit. Nu va trece mult și „Cleopatra" va înghiți printr-o fuziune institutul „Dorys". Găsesc, deci,

foarte justificată satisfacția cu care ați primit astă-seară vestea dispariției redutabilei dumneavoastră rivale. Dar lucrurile se complică. Triumful nu cred să vă fie atât de ușor…

— Ce vreți să spuneți? întrebă, neliniștită, venerabila doamnă Edith Guildbransonn, care, în fundul borcanelor sale cu alifii, nu găsise remediul palorilor și roșeților consecutive, subite, care trădează o stare sufletească neobișnuită. Cea mai expertă mână nu poate machia petele de pe conștiință, nu poate netezi zbârciturile.

— Vreau să spun, doamna mea, că grave suspiciuni apasă asupra dumneavoastră. Că această călătorie la Paris, în același timp cu regretata Dorys O'Mara, este o coincidență foarte suspectă. Moartea Isadorei O'Mara poate să pară misterioasă numai unora, dar altora, nu! Mie, de pildă, nu!

Acest categoric „nu" fu însoțit de lumina a două pumnale cenușii înfipte în ochii lărgiți de spaimă ai doamnei Edith Guildbransonn. Mușcătura viperei rătăcite în coșul de fructe adus în ceasul suprem reginei Egiptului nu va fi fost mai dureroasă decât acest „nu" aruncat patroanei „Cleopatrei" de către consilierul juridic al ambasadei americane.

Fiindcă altceva de spus nu mai avea, fiindcă era nerăbdător să ancheteze și alte persoane, Sullivan Henders încheie:

— Vă rog, dar, ca mâine, între 12 și 1, după o noapte de meditații și de scrutare a conștiinței, să vă prezentați la biroul meu de la ambasadă și să-mi spuneți tot ce știți cu privire la asasinatul rivalei dumneavoastră și să căutați toate circumstanțele atenuante ce v-ar putea scăpa de scaunul electric.

— Dar nu știu nimic, vă asigur!… Mi se pare o glumă de prost gust…

— Nicio glumă nu este de bun gust, doamna mea, mai ales în cazuri de crimă! încheie, sibilin, Sullivan Henders,

ajutând foarte ceremonios pe importanta sexagenară să se ridice din fotoliul unde o ținuise verva lui de Mephisto în frac.

A treia victimă a implacabilului anchetator fu însuși fiul din prima căsătorie a soțului Dorei O'Mara. Precum știți, Archibald Stephenson era un tânăr de douăzeci și doi de ani, venit întâia oară la Paris.

Ca și Norma Inkonen, ca și Edith Guildbransonn, el trecu în camera de interogatoriu urmărit fiind de privirea părintească, încurajatoare a lui Mister Leonard.

Recunoscând necesitatea acestei anchete, bunul colecționar deplângea totuși inoportunitatea ei, mai ales după o masă atât de prietenească, între oameni atât de amabili. El refuza să creadă că personalități atât de distinse ar fi capabile nu să fie complicii unei crime, dar nici măcar să poată da referințe despre oameni capabili de o crimă.

— Numai câteva minute! începu șeful poliției din zona franceză, silind, aproape, pe Archi să se cufunde într-un fotoliu, el anchetatorul, rămânând în picioare, ca să se poată plimba în voie, asemenea unui îmblânzitor în jurul fiarei închise în cușcă.

— Ești cel mai indicat să-mi dai informații privitoare la moartea mamei dumitale vitrege.

— Eu? De ce? Cum? bâigui tânărul Archibald. N-am văzut-o de trei zile. Nu ne prea vedem… O cunosc prea puțin… Situația noastră…

— Un moment! îl întrerupse polițistul. Am memoria slabă! Să-mi consult carnetul!

Henders scoase din buzunarul interior al fracului un carnet legat în piele, îi deschise, se opri la o anumită pagină și începu să recite ca din biblie.

— Tatăl dumitale, Mack Stephenson, și-a lăsat toată averea tinerei lui soții Dorys O'Mara, cu obligația să-ți servească anual, în dolari, o sumă prea mică pentru averea lui și, mai ales, pentru pretențiile dumitale. Am dreptate?

— Perfectă dreptate! Eu mă simt un nedreptățit. Am fost învățat cu altfel de viață.

— Exact ceea ce știam și voiam să fie confirmat chiar de dumneata. Dar să reluăm lectura notelor mele! Îți place viața. Cheltuiești mult. Cheltuiești peste puterile dumitale. Te împrumuți cu sume colosale. Cum vei plăti? În testament scrie negru pe alb că numai după moartea mamei dumitale vitrege vei moșteni întreaga avere a lui Mack Stephenson. Doamna Dorys O'Mara n-are decât trei-patru ani mai mult decât dumneata. Nu e prematur să-i contești moștenirea? Ce speranțe tragi?

— Nu m-am gândit niciodată la moartea Dorei… Aveam unele combinații… Urmăresc și averea mamei în Asia-Mică…

— Posibil. Dar ce asigurări ai avut acum două luni când te-ai împrumutat cu zece mii de dolari, obligându-te să-i plătești în trei luni, adică peste o lună?

— Pentru o datorie de onoare se găsește oricând cineva care…

— Știu! Dar cine-ți garanta că-ți vei putea onora semnătura? E foarte clar: moștenirea. Erai sigur că vei moșteni foarte curând. Dorințele ți s-au îndeplinit. Bagheta magică a unei Zâne a intervenit, în momentul de față, ești posesorul unei averi imense, nu?

— Așa se pare…

— Ești sigur că o vei putea cheltui în liniște? N-ai nicio mustrare de conștiință? Crezi că adevărul nu va ieși la iveală și că n-avem mijloace să-ți descoperim complicii?

Archibald își trecu mâna pe frunte. Era încolțit. Copoiul simțea că-și ține bine prada.

— Gândește-te bine în noaptea asta, iar mâine dimineață treci pe la biroul meu, la ambasadă. Dacă ești leal și-mi spui cum s-au petrecut lucrurile, aș putea să-ți ușurez situația… Mă găsești la orice oră, până la 1.

Tânărul Stephenson asculta această demonstrație cu mare atenție. Era uluit. N-avusese, până acum, de-a face

cu autoritățile polițienești, nu știa până unde-i este permis unui anchetator să meargă cu suspiciunea și cât drept are cel bănuit să protesteze, mai ales că nu-și simțea cugetul limpede. Archibald Stephenson nu avea forța morală de a respinge cu indignare insinuările, aproape acuzările acelui inoportun conviv al marchizului de Kergoual.

Sullivan Henders era satisfăcut de cele trei discursuri pe care le ținuse în salonașul lăturalnic. Nu era un prezumțios, nu-i plăcea să se automăgulească, dar avea impresia că lucrase bine, era mulțumit de el însuși.

Desigur, nu toți oaspeții serii puseseră la cale asasinatul frumoasei vedete de cinematograf, dar aceste exerciții erau foarte utile istețului om al poliției. Era mândru că își domina, oarecum, contemporanii și că putea ține la dispoziția lui atâtea personalități bogate și independente. Dar păcatul vanității nu-l posedă prea multă vreme. În momentul când se pregătea să poftească la interogatoriu al patrulea asasin prezumtiv, să-și înhațe a patra pradă, apoi a cincea, fu chemat la telefon de unul din principalii săi agenți colaboratori.

În salon trecu o rumoare generală.

Vă închipuiți curiozitatea cu care această lume aleasă aștepta noutățile sosite pe firul magic. Din mirarea care întindea și destindea chipul omului la aparat, ambasadorul și invitații săi bănuiră o veste senzațională. Câteva minute, poate șapte sau opt, durase această convorbire telefonică, în timpul căreia Sullivan Henders n-arunca decât câte o întrebare sau câte o exclamare.

Când, în sfârșit, puse receptorul la loc, el mărturisi, oarecum decepționat, dacă nu căzut din cer:

— Foarte curios! Dorys O’Mara n-a fost asasinată. S-a sinucis.

Ascultătorii săi înaintară cu un pas, surprinși, intrigați, - ca și cum dacă se apropiau de polițist veștile aveau să vină mai repede și mai senzaționale.

Întâia oară li se întâmpla să afle de sinuciderea cuiva,

după ce li se anunțase asasinatul. Și aceasta, într-un oraș străin, unde n-o cunoștea nimeni pe femeia care-și pusese capăt zilelor.

Mai ales cele trei persoane anchetate adineauri erau intrigate, nerăbdătoare să afle adevărul, motivele, împrejurările morții. După știrea crimei, după emoționantul și neplăcutul interogatoriu la care fuseseră supuse, acest neașteptat mesaj telefonic îi intriga din cale-afară. Îi liniștea, desigur, dar în același timp îi neliniștea.

— Dorys O'Mara s-a sinucis, îmi comunică unul din ajutoarele mele! vorbi, cu vocea alterată și mai puțin sigur de el, Sullivan Henders. S-a aruncat în fluviu de pe podul Saint-Michel. A fost văzută cum escalada parapetul la ora două și un sfert dimineața. Doi trecători întârziați au zărit-o de la un cap al podului cum se aruncă în apă, iar o femeie care venea din direcție contrarie a văzut-o și ea și a alergat să anunțe pe agentul de post. Mantila de mătase a plutit câteva minute pe valurile Senei, dar corpul n-a fost găsit decât azi-dimineață, cum v-am spus, lângă Tuilleries…

Un imperceptibil suspin de ușurare trecu prin Archibald Stephenson, Norma Inkonen și doamna proprietară a institutului de frumusețe „Cleopatra", Edith Guildbransonn.

Mister Leonard surâdea enigmatic.

Convivii atribuiseră acest surâs confirmării celor ce spusese onorabilul mecenate, adineauri, când se mirase de autoritatea cu care proceda anchetatorul.

Marchizul Yves de Kergoual era pradă unei curioase agitații. Vestea sinuciderii venea ca un doliu nou. Adorata copilă murea a două oară.

Era buimăcit. Vestea morții unui om tânăr cade totdeauna ca un trăsnet, mai ales pe fruntea bătrânilor. Obișnuiți din copilărie să vadă murind în jurul lor numai oameni în vârstă, ei resping, instinctiv, ca pe un lucru de necrezut, dispariția altora mai tineri. E ceva nefiresc,

nedrept. De ce să piară încântătoarea copilă care era Dorys, acea minunată comoară de viață și de voie bună, iar el și cu Mister Leonard să-și continue obositul trai pământean și încă să comenteze această neașteptată, neverosimilă moarte!?

Recepția organizată în cinstea minunatei O'Mara se încheia în mod tragic. Va putea el rămâne singur, părăsit, în acel hotel monumental, ale cărui vechi și încărcate plafoane îl apăsau?

Va mai putea el contempla, fără o sfâșiere a inimii, acel portret al bunicii, care era copia fidelă a trăsăturilor copilei?

Nu trecuseră două ore de când dusese pe fiecare invitat în fața acelui tablou și fiecare rămăsese înmărmurit de asemănarea descoperită de bătrânul marchiz.

Numai Dorei nu-i fusese dat să-și admire propriile trăsături pictate cu un secol în urmă.

Cum invitații nu știau dacă trebuie să plece sau să rămână, Yves de Kergoual își stăvili durerea, căută să-și impună o atitudine bărbătească, să fie, până la capăt, impecabilul amfitrion, diplomatul deprins să-și domine sentimentele și îi rugă pe toți să rămână.

— Vă rog, mai stați… Să trecem în grădină! îi pofti el. Vom mai putea vorbi despre biata noastră Dorys. Ce nenorocire!

— E un caz ciudat! Foarte ciudat! spuse Mister Leonard, clătinând capul.

Cei treisprezece oaspeți ieșiră în parcul magnific, unde-i așteptau mese încărcate cu înghețată, siropuri, oranjadă și lichioruri. Reflectoare disimulate luminau violet coamele înalților copaci. Sub cerul înstelat al lui iunie, peisajul era feeric.

CAPITOLUL VI

Valeți înalți circulau tăcuți și gravi între mese, servind consumații. De departe, de pe Champs-Élysées s-auzeau claxoane de automobil, care, în acel decor silvestru, le amintea că se află, totuși, în inima Parisului. Dar preocupările lor rămâneau aceleași. O mare nedumerire îi copleșea: Dorys O'Mara s-a sinucis! De ce?

Tânără, frumoasă, celebră, colosal de bogată, cu splendorile vieții care i se desfășurau în fața viitorului ca niște covoare fermecate întinse din continent în continent, era cea din urmă ființă omenească ursită să părăsească viața atât de curând și din proprie inițiativă.

Dacă atâtea și atâtea motive puteau pleda pentru asasinarea ei, nu exista nici umbra unei justificări a sinuciderii. O dragoste nenorocită? Dar cine n-ar fi fost fericit să câștige, să păstreze inima unei asemenea femei?

O boală incurabilă? Dar sănătatea și veselia țâșneau din toată făptura ei, din ochii luminoși, din șiragul dinților ei care întruchipau cel mai fermecător surâs proiectat vreodată pe ecran.

Peste putință de lămurit enigma!

Fiecare contribuia cu câte o nerozie, care să explice necugetatul gest al vedetei.

Actrița Norma Inkonen merse mai departe decât toți în detaliul conjuncturilor. Citise nu știu unde că anumiți oameni în apogeu - femei mai ales - preferau să dispară de pe arena lumii în momentul când nu mai puteau să urce, în clipa dureroasă când le începea declinul. Dorys O'Mara urmărise, probabil, să lase amintirea unui meteor care se

spulberă în apoteoză. N-ar fi putut suporta primele zbârcituri, trecerea pe un plan secundar, apariția altor stele ale filmului, bătrânețea, uitarea.

Ambasadorul combătu această teorie.

— Sunt destul de bătrân, am o îndelungată experiență a vieții ca să-mi închipui că în mintea unei copile ca Dorys (ce înseamnă douăzeci și cinci de ani?) să fi trecut asemenea preocupări! Abia spre patruzeci de ani începem să simțim aceste îndoieli, aceste melancolii… Viața e așa de dulce, mai ales pentru privilegiații soartei, încât senzația declinului o amânăm necontenit, nu ne împăcăm cu ea nici la șaptezeci de ani. Fiecare vârstă își are satisfacțiile ei, totdeauna vom găsi pe cineva mai vârstnic decât noi, totdeauna vom fi mai tineri decât cineva… Nu! Cu cât te gândești mai mult, cu atât îți dai seama că această sinucidere este inexplicabilă, absurdă…

— Sunt exact de părerea Excelenței Sale! interveni Sullivan Henders, pe drept cuvânt diminuat în propriii săi ochi după succesele de adineauri.

Siguranței de pân-atunci îi urmase o dezamăgire vecină cu depresiunea. Pista pe care pornise o găsea el însuși admirabilă, ideea genială. Era foarte deprimat.

În schimb, cei trei oaspeți care fuseseră interogați în salonașul ambasadorului nu-și puteau ascunde satisfacția în fața perplexității și a dezamăgirii polițistului.

Abia acum își dădeau seama de brutalitatea cu care fuseseră tratați, de bănuiala, de acuzarea cu care acest inchizitor modern, abuzând de atribuțiile sale, îi covârșise. Erau excitați fiecare, se simțeau triumfători.

În același timp, pretextând vizitarea parcului, să-i contemple arborii centenari, statuile și urmele semănate din loc în loc, fiecare căuta să rămână singur, cu el însuși, ca să evadeze din atmosfera creată de dispariția Dorei O’Mara și să se bucure, în taină, de avantajele create prin intrarea ei în neant. Durerea de a vedea cum piere o ființă tânără, fermecătoare, o podoabă a geniului uman, era

atenuată, dacă nu ștearsă total, de perspectivele roze pe care această moarte le deschidea lor.

Iată, de pildă, Archibald Stephenson. Acest tânăr n-avea nicio situație precisă. Maică-sa îl crescuse ca pe un prinț din poveste. Se credea el însuși o făptură excepțională, deși nu-și manifestase personalitatea sub nicio formă, deși nu dăduse niciun semn că posedă daruri alese. Obișnuit să cheltuiască mult, încărcat de datorii, întrebându-se cum va putea plăti aceste datorii și cum va găsi alți bani ca să ducă viața de fast care-i plăcea atât, fără de care n-ar fi putut trăi, se pomenea, dintr-o dată, unicul moștenitor al unei averi colosale. În adolescență, el fusese sigur că imensele bogății ale tatălui său îi vor reveni. Nu s-ar fi gândit, însă, niciodată, că Mack se va însura din nou, că va muri atât de repede și că va lăsa unei străine întregul său patrimoniu, averea cuvenită unicului său copil. Acum Archibald era bogat, scăpat de griji și fericit.

De atâta fericire, abia putea respira.

Aerul atât de răcoros și îmbelșugat al nopții de vară îl înăbușea. Ar fi vrut să fie singur, într-o pădure, să-și strige, să-și urle satisfacția, ca fiarele.

Deodată însă, inima i se strânse. Un nor negru îi întunecă gândurile, îi potoli elanurile. Conștiința nu-i era din cale-afară de liniștită. Se simțea vinovat cu ceva. Parcă-l apăsa o răspundere. Parcă i-ar fi cutreierat sufletul un zbor cenușiu de remușcări.

Dar dacă și această veste a sinuciderii va fi dezmințită? Dar dacă era o cursă întinsă de Sullivan Henders care mai adineauri îl privise adânc în ochi și-l amenințase aproape? Inchizitorul îi vorbise cu glasul propriei sale conștiințe:

„Dacă n-ar exista Dorys eu aș fi bogat! Dorys m-a jefuit!”

*

* *

Cam în același fel îi mai vorbise cineva, la New-York,

mai acum două luni. Își aducea aminte de o scenă petrecută într-un birou unde nu mai intrase pân-atunci, unde fusese convocat de urgență și unde-și luase, verbal, anumite stranii, necugetate angajamente.

— V-am rugat, domnul meu, să poftiți până la noi, într-o chestiune care vă interesează în mod capital! îi spusese șeful acelui birou, un domn tânăr, cu ochelari, cu părul foarte negru și lucios, cu pielea mată și cu ochii mari. Puteți conta pe discreția noastră, după cum și noi suntem siguri că veți fi tot atât de discret. Iată despre ce este vorba! Ați fost nedreptățit prin testamentul lăsat de onorabilul dumneavoastră părinte, Mack Stephenson. Cazul dumneavoastră e aproape unic. E o injustiție strigătoare ia cer. Faptul că erați un tânăr oarecum ușuratic a îndreptățit pe tatăl dumneavoastră să vă dezmoștenească. Am studiat, cu avocații noștri, valoarea juridică a acelui testament. E inatacabil. Nu veți putea fi repus în drepturile cuvenite decât prin moartea mamei dumneavoastră vitrege, Dorys O'Mara, beneficiara unei averi care vă aparține, prin drepturile firești ale nașterii. Noi am putea corija, întrucâtva, această nedreptate. Dar e o chestiune foarte delicată... Nu știu dacă v-ar surâde... În orice caz, dumneavoastră n-ați avea niciun amestec. Vă luați un simplu angajament verbal. Nici jurământ în fața crucii, necum vreunul în scris. Nicio urmă a participării dumneavoastră la o acțiune care nu este nici măcar a noastră, ci numai a providenței. Dacă providența ar face ca în trei, șase, sau maximum douăsprezece luni, doamna Dorys O'Mara să părăsească existența terestră, vă obligați să ne vărsați o anumită sumă? Un milion de dolari să zicem! Nu vă ridicați, nu protestați, fiindcă nu vă cerem nimic care să ofenseze onoarea sau conștiința dumneavoastră. E o simplă presupunere.

Archibald Stephenson se ridicase uluit, dar își regăsise repede cumpătul și a răspuns:

— Ce înseamnă fanteziile astea? Doar nu vorbiți unui

copil. Îmi propuneți, pur și simplu, să exterminați pe doamna Stephenson și eu să vă plătesc onorariul…

— Cum vă înșelați, domnul meu! răspunsese cu cel mai dulce surâs, împreunându-și mâinile ca un preot, omul cu părul negru și lucios. Am vorbit numai de un amestec neașteptat al providenței…

— În cazul acesta, de ce v-aș remite suma enormă pe care mi-o pretindeți? E o nefericire la care n-ați contribuit cu nimic… De ce sunt eu obligat să vă vărs această importantă sumă? Ce serviciu îmi aduceți mie dumneavoastră? Ce activitate ați desfășurat? întrebase, aproape arogant, Archibald Stephenson.

Tânărul din fotoliu își împreunase din nou mâinile ca pentru o rugăciune, își plecase ochii pe sticla biroului și cu cea mai mieroasă voce replicase:

— Noi vă putem avansa de două ori suma pe care ați pierdut-o dăunăzi la speculații de bursă.

— Nu, a fost la joc de cărți! îl corijase Archibald.

— Nu voiam să vă jignesc! Și nu vă cerem restituirea ei înainte ca să deveniți bogat. Dacă moșteniți abia peste un an, ne veți plăti trei sute de mii de dolari. Dacă moșteniți în șase luni, suma va fi dublă… Dacă sunteți milionar înainte de trei luni, ne veți achita un milion de dolari. Nu e prea mult față de averea ce veți poseda prin bunele noastre oficii.

Archibald Stephenson sărise de pe scaun:

— Dar bine, domnule, dumneavoastră puneți la cale o crimă! Vreți să mă faceți complicele dumneavoastră! E odios!

— Cine v-a vorbit de o crimă, domnul meu? răspunsese foarte calm și foarte mieros individul de la birou. Cum vă poate trece asemenea lucru prin cap?

— Nu puteți sconta pe moartea cuiva, dacă n-aveți intenția să-l suprimați! replicase tânărul Stephenson, cu o vibrație în care adunase parcă toată indignarea lui tinerească.

Celălalt nu se dădu bătut. Ca o panteră care se dă înapoi cu un pas, ca să poată sări mai bine, continuă:

— Ar putea exista conjuncturi astrale! Poate că avem cititori în stele, poate că această divinitate - și omul puse mâna pe capul unui Budha de fildeș, care trona pe birou - ne dezvăluie viitorul.

Această trecere bruscă într-o lume fantastică năuci pe Archibald Stephenson, în care începea să germineze nu numai ideea împrumutului oferit adineauri, dar însăși perspectiva imensei moșteniri. Se agăță și el de teoria conjuncturilor astrale, ca să înlăture povara unei mustrări de cuget în cazul unei crime. Își impunea un misticism ad-hoc, descifrarea viitorului de către zeul aci de față, ca să scape de obsesia unei complicații asasine. La urma urmei, nu putea opri să se împlinească destinul!

O nouă, alambicată și favorabilă expunere a omului din fotoliu îl convinse, pe deplin, să accepte. N-avea nicio răspundere, nu luase, nu trebuia să ia nicio inițiativă. Nu i se cerea decât să aștepte.

Atâta și nimic mai mult.

Când îl simți convertit, straniul cititor în astre îi recapitulă propunerea.

Archibald acceptă.

Solemn, cu vocea tremurând de emoție, omul îi arătă statuia lui Budha, în fața căruia se înclină de trei ori și-l invită:

— Vă rog să binevoiți a formula această obligație la urechea marelui zeu. E singurul angajament pe care vi-l cerem!

Și tânărul ușuratic vorbi clar și răspicat, în urechea lui Budha, ceea ce-i dicta omul cu ochelari.

„Dacă Doamna Dorys O'Mara, mama mea vitregă, încetează din viață până într-un an, eu, Archibald Stephenson, mă oblig a vă achita trei sute de mii de dolari. Dacă aceasta se va întâmpla în șase luni, vă ofer șase sute de mii de dolari. Până în trei luni, un milion de dolari".

*
* *

Archibald Stephenson își amintea această scenă, o trăia cu o mare intensitate și se cutremura. Oricât erau de precise informațiile pe care le răspândise Henders privitoare la sinuciderea frumoasei actrițe, el nu putea înlătura gândul unei crime, nu-și putea scuza complicitatea. Numai ideea de a fi dorit moartea cuiva i se părea un păcat fără pereche. Toate tradițiile unei educații creștine, primite în decurs de generații, înviau în tânărul moștenitor al averii lui Mack Stephenson. Oricât încerca să se apere, să-și pledeze nevinovăția în fața propriei sale conștiințe nu reușea să se absolve.

Pe dinaintea ochilor îi treceau, cu viteză caleidoscopică, biroul acela nefast din New-York, straniul angajament luat în fața unui cap de ivoriu, obligația pronunțată la urechea lui Budha. I se părea că retrăiește un coșmar. Ar fi vrut să se spovedească, să-i ridice cineva această piatră de pe inimă.

— Nu sunt vinovat… N-am vrut aceasta! Dorys, iartă-mă! Iartă-mă!

Căzu pe o bancă de marmură, cu fața-n palme, cu trupul zguduit.

Nu știa cât a stat astfel. Ar fi rămas așa multă vrerile dacă n-ar fi simțit atingerea unei mâini. Ridică fruntea. În fața lui, surâdea, părintește, unul dintre convivii marchizului.

— Marele zeu a avut dreptate! rosti acesta. Conjuncturile astrale n-au dat greș! Milionul de dolari trebuie plătit chiar mâine! Dar cu mare discreție!

Ar fi fost firesc ca tânărul să se ridice în picioare brusc, înspăimântat de acest răspuns la propriile sale gânduri, la această familiară intrare în materie a unui om pe care l-ar fi crezut cel din urmă interesat în moartea Doryei.

Archibald era de un calm ce-l impresiona chiar și pe el. Ca și când ar fi reluat o veche discuție cu acest om pe care îl întâlnise întâia oară la masa ambasadorului, Archibald îi răspunse:

— Nu mă poate sili nimeni! E o coincidență stranie… N-o pot plăti așa de scump…

— Ți-ai luat, totuși, o obligație, replică celălalt, surâzând cu blândețe, deși tonul îi era imperios, dur ca oțelul. A fost o imprudență, recunosc, nu trebuia să vorbești la urechea zeului.

— N-a auzit nimeni…

Omul din fața lui surâse:

— Mai mult decât atât! Acel angajament al dumitale a fost înregistrat pe o placă.

— Ce? exclamă Archi, începând să-și piardă siguranța de pân-atunci, în vreme ce, imperturbabil, celălalt îl lămurea:

— Aparatul era ascuns sub un birou. Vocea dumitale e foarte clară. Angajamentul e foarte precis! Discul e compromițător…

— Dar nu e nicio crimă la mijloc! Dorys s-a sinucis!

— Rămâne de văzut! Ar putea fi numai aparențele unei sinucideri… Polițiștii de azi sunt foarte abili ca să descopere crima sub camuflarea unei morți voluntare. Te sfătuiesc să fii prudent! Dacă nu-ți respecți obligațiile, s-ar putea într-o bună zi să te sinucizi și dumneata ca și mama dumitale vitregă… Mie mi-este absolut egal să știu ce-ai de gând să faci… Am aflat lucrul acesta din întâmplare și-mi permit să-ți dau un sfat: plătește și cât mai curând! Oamenii aceștia sunt periculoși. Ești prea tânăr ca să cunoști viața și să știi de ce sunt capabili asemenea gangsteri! Dacă vrei, plecăm împreună… Am să-ți explic cum ai putea să-ți achiți datoria și să scapi de urmărirea lor. Înțeleg și eu că nu dispui în momentul acesta, la Paris, de o asemenea sumă. Nici nu poți cere să se plătească un milion de dolari cuiva din New-York. Ar părea suspect. Ș-apoi, nici nu știi dacă Dorys poseda atâția bani lichizi…

Cred că e mai bine să nu ieșim împreună de aici. Dumneata pleci întâi, mă aștepți pe terasa cafenelei Weber, în *rue Royale*. Ne-am înțeles?

Răcoarea nopții Archibald Stephenson o resimțea mai mult interior, atât îl impresionase desfășurarea faptelor și, în ultimul moment, intervenția inoportună a acestui bătrâior civilizat care era atât de bine informat.

Archibald își gonea gândurile în cavalcadă. Vorbi ca pentru el însuși:

— Mă gândesc să-i mărturisesc lui Henders toată scena din biroul de la New-York, cum am fost chemat, atras într-o capcană. Am să mă pun sub protecția autorităților…

— Ideea e excelentă! replică celălalt. Dar e tot atât de periculoasă… Riști să pierzi tot: averea, viața și, pe deasupra, să te alegi cu memoria compromisă. Un milion de dolari, desigur, nu este o jucărie. Dar pe lângă sutele de milioane pe care le posezi în momentul de față, e o bagatelă. Ai putea aranja, pentru facilitarea operației, cu niște bancheri new-yorkezi, care se află în momentul de față la Paris. Dacă te amuză, ți-aș putea pune și placa înregistrată acum două luni, să te auzi vorbind. Ai o voce limpede, foarte sonoră.

Și straniul moșneag repetă, scandând, frazele de odinioară ale viitorului moștenitor:

— „În cazul dispariției mamei mele vitrege, eu, Archibald Stephenson, mă oblig să vă plătesc un milion de dolari…” Cam așa sună angajamentul dacă nu mă-nșel… Vei constata, auzindu-ți discul, că ai dicțiunea celui mai perfect orator sau actor. E o declarație concludentă. Tot ce te rog este să nu vorbești nimănui de intervenția mea de astă-seară. De altfel, nu te-ar crede nimeni. Am să declar că ești nebun, că nu ți-am spus nimic. Între un om așezat ca mine și un tânăr flușturatic ca dumneata, plin de datorii și care spune secrete la urechea de fildeș a lui Budha, n-o să ezite nimeni să proclame cine e scrântit la cap…

Ducându-și, misterios, un deget pe buze, ciudatul invitat

al ambasadorului adresă tânărului cel mai amical surâs și se depărtă ca să se apropie ceremonios de amfitrion.

Iar Archibald Stephenson, în răcoarea nopții, sporită prin stingerea reflectoarelor care luminaseră violet culmile arborilor centenari, își strângea fruntea între degete și se întreba dacă nu cumva visează, sau dacă într-adevăr n-a înnebunit.

Își luă rămas bun de la amfitrion care-i strânse mâna cu efuziune și, din adâncul inimii, îi spuse câteva cuvinte de consolare, pe care, dacă le-ar fi auzit misteriosul moșneag de adineauri, le-ar fi luat drept expresia unei supreme ironii:

— Crede-mă, dragul meu Archibald, după dumneata, sunt cel mai îndurerat de această lovitură!

Ceilalți invitați plecară unul după altul, fiecare cu mina de rigoare a omului copleșit. De fapt, celor mai mulți, această regretabilă întâmplare le devenea cu totul indiferentă, iar alții aveau toate motivele să fie încântați de vidul care se făcuse și pe care urmau să-l umple ei înșiși. E vorba, în primul rând, de Edith Guildbransonn și de Norma Inkonen, ale căror sentimente nu sunt greu de ghicit, date fiind perspectivele de nouă prosperitate pe care le deschidea moartea redutabilei lor rivale.

Cel din urmă care plecă fu Mister Leonard.

— Am ținut să mai stau câteva clipe cu Excelența Voastră, se adresă el ambasadorului, fiindcă-mi dau seama cât de singur rămâneți. Cunosc marea afecțiune pe care o purtați acestei fermecătoare copile. Sunt mult mai bătrân decât Excelența Voastră și-mi permit să vă sfătuiesc să aveți curaj, bărbăție, optimism.

— Îți mulțumesc din tot sufletul, onorabile prieten Mister Leonard! răspunse, emoționat, marchizul de Kergoual, strângând în amândouă mâinile mâna mică și zbârcită a eminentului muzeolog. Dumneata, care-ai spus singur că ești mult mai bătrân decât mine - deși eu te-am crezut totdeauna cu zece ani mai tânăr - dumneata poți

înțelege mai bine decât oricine ce înseamnă, pentru mine, această pierdere. Biata Dorys nu mi-era nici fiică, nici nepoată, nu era între noi doi nicio legătură de sânge. Mai puțin a fost vreo legătură de inimă. Departe de mine acest gând profanator pentru scumpa ei memorie. Mă vei întreba, atunci, de ce sunt atât de lovit de pierderea ei, ce a însemnat Dorys pentru mine, ca să rămân atât de părăsit și de pustiu de când ea nu mai e? Crede-mă, n-aș putea să-ți explic. Să căutăm. Da. M-a tulburat din primul moment asemănarea ei extraordinară cu bunica mea, al cărei portret l-ai admirat de atâtea ori. Deși francez, spirit lucid, cartezian, dacă mi-e permis să mă laud, eu sunt totuși înclinat spre reverie și spre supranatural, ca orice breton. A vibrat în mine ceva de departe, din străfunduri de veacuri. Am urmărit ascensiunea Doryei, m-am bucurat de fiecare succes al ei, mi-am permis să-i fac curte în fața tuturor și - de ce nu ți-aș mărturisi - am avut uneori impresia că afecțiunea ei pentru mine era mai caldă, mai profundă decât părea. Îngăduie-mi această măgulitoare iluzie, dar oarecari priviri semnificative, întârziate-n ochii mei, unele cochetării pe care eu le-am luat ca supremul omagiu adus celui ce-am fost, m-au făcut să vibrez din nou, să fiu chiar îndrăgostit într-un fel de Dorys. Mi se părea - ce nebunie! - că-n vreme ce copila înainta în viață, fiecare an în plus pentru ea reprezenta cinci ani mai puțin pentru mine. Mă simțeam întinerit în contact cu acest elixir de tinerețe, de viață nouă. Iată, cred că am găsit explicația, îmi dau abia acuma seama: Dorys a însemnat pentru mine o renaștere, a trezit în mine nebunia că întineresc, că voi ajunge la un moment dat să avem amândoi aceeași vârstă și atunci destinele noastre se vor împleti. Venerabile Mister Leonard, acum, că m-am trezit, îți mărturisesc: nebunia mea a fost reală, nu o simplă înșelare, pe care o avem cu toții, speranța că nu ne-am cheltuit toate rezervele de viață, că ne-așteaptă o existență nouă, dezbărată de poverile existenței de pân-acum, ușurată de

necazurile și dezamăgirile primei noastre vieți.

Acum îmi dau seama că m-am înșelat pe mine însumi și am crezut, asemenea acelui actor care avea în fiecare an un an mai puțin de viață și doi ani mai mult de carieră. Își exploata gloria. La un moment dat, mărturisea șaizeci de ani de teatru și cincizeci de ani de existență terestră. Cam așa suntem cu toții, așa am fost mai ales eu, cel care abia în noaptea asta s-a trezit. Dorys era pentru mine o permanentă încântare ce-mi lumina decepțiile vârstei, cariera încheiată, scoaterea din rândul forțelor active, diminuarea reputației mele de savant, uitarea care începea să mă acopere… Eu n-am avut copii, n-am nepoți, rude apropiate, nu mai am prieteni, am intrat foarte tânăr în viață, n-am căutat decât prieteni mai vârstnici, de la care puteam învăța ceva și aceștia au murit unul după altul și am rămas singur.

Iată parcul de aici, acest vechi și monumental hotel strămoșesc, mobilele grele, fantome, în mijlocul cărora trăiesc singur, ca un strigoi, printre valeții mei bătrâni, fantome și ei… Cine va mai lumina locurile acestea, cine le va mai însufleți, când ființa providențială pe care o așteptam călătorește în lumea umbrelor?

Dumneata, stimate amic, venerabile Mister Leonard, ai un ideal, urmărești o mare operă, care-ți dă puteri proaspete. Eu nu mai am decât bătrânețea și pustietatea. Te admir!… Aș vrea să te imit… De unde găsești atâta elan? Cine-ți dictează atâtea întineriri, atâta credință, atâta încredere în viitor?

— Tengri! răspunse bătrânul cu pielea încreștită, ridicând spre cerul nopții ochii săi, care se umpleau de un extaz astral.

CAPITOLUL VII

— Ne vedem peste o jumătate de oră pe terasa lui Weber, în *rue Royale!* îi spuse unul din convivii marchizului.

— Aș dori să vorbim mâine împreună, îl rugase, învăluindu-l într-o privire tulburătoare, frumoasa Norma Inkonen, care fusese idolul adolescenței sale, ca al tuturor băieților de seama lui.

Planturoasa patroană a institutului de înfrumusețare „Cleopatra”, recurgând la ultimele vestigii ale farmecului ei de odinioară, îl invită pe a doua zi, după-amiază, la un ceai, în grădina hotelului Ritz, urmând să-mi comunice ceva foarte interesant nu numai pentru ea, dar și pentru el însuși.

Moștenind averea aceea imensă, Archibald devenea un personaj important. Toți începeau să aibă nevoie de el. Își dădeau seama ce înseamnă să fii milionar, posesorul unor vaste întreprinderi, urmașul lui Mack Stephenson. O dată cu bogata moștenire, el se pomeni dintr-o dată că devine mai serios, mai prudent. Omul cu răspunderi se năștea, spontan, în tânărul flușturatic de până acum.

„Trebuie să mă apăr, trebuie să-mi apăr averea, să mă feresc de cursele ce mi se întind, de toate solicitările care nu urmăresc decât jefuirea mea!”

Își dădea seama că nu de dragul garoafei sale roșii-negre i se dăduseră cele trei întâlniri. Nu puteau fi decât un atentat la avuția și la tinerețea lui neexperimentată. Se temea de omul acela straniu, care-l întâmpinase în parcul palatului din Faubourg-Saint-Honoré și care voia nici mai

mult, nici mai puțin decât un milion de dolari. Apariția acelui om nu prevestea nimic bun. Archi n-avea ce căuta la acea întâlnire care i se dăduse pe terasa unei cafenele. De aceea luă o direcție opusă bisericii Madeleine, în apropierea căreia se găsea restaurantul Weber.

Ajunse la hotelul său din Avenue de l'Opera, după ce, cu un automobil de piață, făcu un mare ocol, faimosul „tour des lacs", plimbarea în Bois de Boulogne sub cerul fără lună al acestei nopți de iunie foarte înstelată.

A doua zi, tot Parisul fremăta de tragedia celebrei O'Mara. Archibald, ca ruda ei cea mai apropiată, trebuia să se ocupe de ceremonia funeraliilor; prezența devotată a marchizului de Kergoual îi ușură sarcina.

Între două curse privind formalitățile decesului, fiul lui Mack Stephenson se repezi la hotelul Maurice, unde locuia Norma Inkonen. Micul apartament al vedetei era cochet ca un budoar de film. Câteva duzini de crini uriași îl invadau, - parfumul lor intens curgea în valuri peste rue de Rivoli. Tânărul, ușor emoționat, avu impresia că acest efluviu îmbălsămează întregul parc al Tuileriilor.

Într-o lungă și dantelată rochie roșie de interior, în mână cu un lung portțigaret de ambră blondă, din care sorbea calm și languros un fum albastru pe care-l împrăștia peste florile albe ale crinilor înalți, Norma Inkonen realiza un straniu amestec de culori, o feerie intensă.

Archibald Stephenson n-o văzuse niciodată într-un cadru atât de violent colorat. Pelicula filmelor ei nu proiecta decât în alb și negru o eroină spectrală, în vreme ce splendida apariție de lângă el era aievea, mai fascinantă decât în orice viziune a ecranului. Tânărul Archi redeveni admiratorul îndrăgostit de vedetă; uită și noua lui prosperitate, importanța pe care începea s-o aibă; uită și imaginea palidă a celeilalte, frumoasa înecată, filmul tragic care se desfășurase aievea, într-un decor autentic, atât de sinistru.

În definitiv, ce voia Norma Inkonen de la el? Archibald n-a știut nici de plecare, când cobora două câte două, animat, vibrant, treptele hotelului. Actrița i-a strâns mâna cu mâinile afectuoase și privirile de rigoare ale condoleanțelor, l-a poftit pe scaun, i-a vorbit de proiectele ei, a suspinat evocând martiriul la care trebuie să se supună bietele celebrități ale filmului; aștepta, parcă, să fie consolată și plânsă ea însăși, ca și cum ea ar fi fost femeia culeasă din Sena. Enigmatică, surâzătoare, melancolică, subliniind neantul existenței, izolarea în care trăia, munca ce o aștepta peste Ocean - de fapt agitată favorabil, fiindcă scăpase de cea mai primejdioasă concurentă, actrița desfășura un întreg arsenal de vrăji ca să farmece pe tânărul milionar, să-l subjuge. Îi promise să-l vadă cât mai des la New-York, îl rugă s-o ia sub protecția lui, fiindcă e prea singură și slabă. Îl informă că-i place viața simplă, că detestă luxul în care e obligată să trăiască. Apoi, familiar, ca pe un vechi prieten, îl rugă să plece, fiindcă aștepta pe un producător de filme francez și pe tânărul regizor de geniu cu care va lucra viitorul scenariu.

Ce urmărea Norma? Mister!... Era o răzbunare, un triumf postum asupra Doryei O'Mara?... Sconta o publicitate senzațională? Fiul vitreg al vedetei defuncte, îndrăgostit, poate, căsătorit cu rivala ei? Ce minunată plecare, ce strălucită reîncepere de activitate! Archibald nu bănuia nimic, nu-și punea nicio întrebare. Plecase, într-adevăr, fermecat. Parfumul divei, parfumul crinilor îl amețeau încă... Era nerăbdător s-o revadă. Ceva nou intrase în viața lui, îl domina.

Să se mai ducă oare la ora fixată la Ritz? Ce putea să-i spună Edith Guildbransonn? Ce-l mai putea interesa acea sexagenară fardată, cu grațiile vetuste?

Totuși la ora precisă fu acolo. Patroana „Cleopatrei" îl aștepta singură, surâzătoare, optimistă.

După condoleanțele de rigoare, după ce-i dădu ca unui copilaș ceai fierbinte și-i alesese fursecurile cele mai fine,

ea atacă:

— Dragul meu, îmi pare rău că trebuie să-ți vorbesc tocmai acum de afaceri, dar nu cred să ne mai putem întâlni atât de curând, iar mai târziu ar fi prea târziu. Iată despre ce este vorba. Știi că scumpa, biata noastră Dorys, pe lângă atâtea și atâtea întreprinderi, mai avea la New-York și un institut de frumusețe care-i purta numele. Cred că dumneata n-o să te poți ocupa de el, n-ai vreme pentru astfel de lucruri femeiești. Îți propun să fuzionăm. Vom păstra numele regretatei dispărute. „Cleopatra" nu va mai exista. Cu experiența mea, am să dau o viață nouă afacerii noastre. Avem o clientelă numeroasă. Tratativele pe care le duc la Paris ne vor aduce îmbunătățiri noi, o nouă clientelă.

Copilăros și tandru cu Norma Inkonen, Archibald era acuma grav, important, ca orice om care tratează lucruri importante.

— Doamnă dragă, îi răspunse el, găsesc propunerea foarte interesantă, dar nu știu dacă institutul acesta îmi aparține.

— Cum așa?

— Eu sunt moștenitorul averii lăsată de tatăl meu. Institutul de frumusețe a fost creat de Dorys după moartea lui Mack Stephenson. Îi aparține. E averea ei personală.

— Și atunci?

— Dorys are moștenitori direcți. Ei pot revendica în orice moment partea ei de avere. N-am dreptate?

— Foarte just! Ceea ce spui denotă un spirit practic foarte rar la oameni de vârsta dumitale… Cu atât mai mult mă încăpățânez să colaborăm!

— Ascult, răspunse Archi, atent, îmbrățișându-și genunchii cu mâinile și privindu-și partenera cu ochi scrutători.

— Și eu și Dorys am venit la Paris pentru sucursalele noastre. Chiar dacă nu ești moștenitorul ei, ai destulă autoritate ca să mă pui în contact cu reprezentanții ei de

aici… Voi trata cu ei. Îmi făgăduiești aceasta, nu-i așa?

— Pentru moment nu pot făgădui nimic. Am să trec cât de curând pe la sucursala noastră, să vorbesc cu garantul, să văd până la ce punct avem interes să fuzionăm…

— Ești tare! exclamă Edith Guildbransonn, bătându-l ușor cu palma peste mâna cu care Archi își strângea genunchiul. Apoi, fără surâsul de până acum: îți atrag atenția că nu eu, ci dumneata vei pierde refuzând această colaborare! Institutul „Dorys” prospera numai din pricina prezenței permanente a mamei dumitale. Voga ei se răsfrângea asupra produselor care nu erau superioare mărfii noastre. Dorys a murit, casa mea nu va mai avea concurența ei. Experiența mea prețuiește și ea ceva. Vom vedea, domnul meu, care dintre noi e mai tare!

Această conversație ținută la o ceașcă de ceai, sub cerul luminos al sfârșitului de după-amiază, în acel iunie parizian, în grădina elegantă și plină de flori a hotelului Ritz nu a avut nicio urmare, nu putea avea nicio urmare practică, fiindcă sfârșitul tragic al lui Archibald Stephenson, înainte chiar ca fericitul moștenitor să fi ajuns la New-York, a împiedicat realizarea planurilor Edithei Guildbransonn, care nu înțelegea să renunțe.

*
* *

Câteva zile, presa pariziană, și în același timp cea mondială, fu alimentată de palpitanta dramă, sinuciderea frumoasei vedete Dorys O’Mara, atât de cunoscută din filmele ultimilor ani. Un moment s-a crezut că este vorba de o reclamă organizată în vederea unei noi creații a studiourilor din Hollywood. Dar cum proporțiile acelor reportaje erau prea importante, zvonul pieri din circulație.

Ziarele, revistele ilustrate comentau această prematură dispariție. Tot felul de legende stârnite de fantezia, de insinuările unor gazetari ingenioși începuseră să circule.

Se publica biografia și felurite portrete ale actriței idolatrizate de spectatorii cinematografelor, copilăria fetei sărmane, adolescența vânzătoarei din restaurantul vegetarian din cutare magazin de țigări sau suc de fructe, debutul ei ca figurantă, apoi ca interpretă secundară în filme de a treia mână. Și iată senzaționala revelație într-un film în care înlocuise în ultimul moment pe celebra Norma Inkonen, prea pretențioasă, prea capricioasă. Succesul lui Dorys! Gloria ei fulgerătoare. Al doilea, al treilea film, din ce în ce mai ample, care îi popularizară chipul pe întreaga planetă. Căsătoria ei cu multimilionarul Mack Stephenson. Lansarea ei în mari afaceri, institutul de frumusețe cu vestitele creme și farduri „Dorys”. Moartea neașteptată a soțului ei, care o lăsase legatară universală în pofida unicului său copil, Archibald, mai tânăr cu câțiva ani numai decât fericita moștenitoare. Zvonul unui asasinat. Apoi, brusc, sinuciderea, aruncarea în Sena într-o noapte de iunie. Căutarea motivelor.

Și aici, imaginația reporterilor intră în funcțiune. Dar numai aluzii, prezumții, insinuări, zvonuri pe care abilii jurnaliști le amplificau, denunțându-le în același timp ca jocuri ale fanteziei. Două erau acele versiuni care prindeau cheag, deși perfidele coloane le combăteau ca puerile, nedemne de a fi luate în seamă. Dorys O’Mara s-ar fi sinucis din remușcări. Cu o zi înainte, o femeie cu fața acoperită - nu putea fi decât dânsa - se spovedise unui preot de la Notre-Dame, mărturisind că nu mai poate trăi din pricina mustrărilor de cuget. Își otrăvise bărbatul ca să-l moștenească. Cercurile catolice respinseră cu indignare această nătângă versiune. În primul rând, actrița defunctă, fiind protestantă, n-avea ce să caute la Notre-Dame. Apoi niciodată un duhovnic nu va trăda taina spovedaniei! Ce preot de la Notre-Dame ar fi comis acest sacrilegiu denunțând o biată femeie care venise la el să-și ușureze sufletul? Slujitorii altarului nu sunt, nu pot fi agenți polițienești, denunțători publici. Spovedania e

singura consolare a sufletelor bântuite de păcat. Cine ar fi putut profana acest sacerdoțiu? Se reaminti în presă de martiriul Sfântului Louis-le-Decapité, care a fost ghilotinat el însuși ca ucigaș, fiindcă refuzase să denunțe pe adevăratul asasin, care i se mărturisise lui!

Căzând această absurdă informație, se vântură al doilea mobil al sinuciderii: tot remușcarea. Dorys O'Mara nu-și putea ierta legătura vinovată pe care o avusese încă de pe când trăia Mack Stephenson cu fiul acestuia, Archibald. Această notă picantă fu adoptată și repetată cu frenezie de profesioniștii cancanului. Tragedia încetă. Începea scandalul monden.

Archibald Stephenson își avea și el partea de glorie în această revărsare de publicitate.

Societatea pariziană îl căuta, femeile și fetele din burghezia bogată și din lumea străinilor găzduiți la Ritz, la Claridge, la Georges V, la Maurice, la hotelurile de mânantâi ale Parisului. Nu se vorbea decât de acest tânăr frumos și bogat, erou al celui mai senzațional roman. Fotografia lui, în tot felul de atitudini fascinante, apărea alături de cele ale nefericitei femei, pe care apele Senei n-avuseseră vremea s-o ciupească, s-o roadă, s-o desfigureze cu ferocitatea cu care era sfâșiată și terfelită acum de semenii ei. Câteva cinematografe profitară de zgomotul făcut în jurul ei, ca să reia cu succes desăvârșit ultimele pelicule, luminate de surâsul fermecător al O'Marei. Bietul copil n-avu nici liniștea proaspătului mormânt din cimitirul anglican al Parisului. Vizitatorii, mai ales doamne și domnișoare, veneau cu sutele să-i arunce flori pe lespedea funerară, căutând să descifreze, în ofranda florilor precedente, cine știe ce nou mister, ce tulburătoare idilă de care presa încă nu pomenise.

CAPITOLUL VIII

Ambasadorul Statelor Unite nu prea era mulțumit de această publicitate, care lua proporțiile unui scandal și arunca o lumină destul de neplăcută asupra compatrioților săi.

Se vorbea prea mult de milioanele de dolari, de toaletele extravagante și de bijuteriile fabuloase ale capitaliștilor de peste Ocean. S-ar fi impus mai multă decență.

Informațiile culese imediat după descoperirea adevărului arătau că tânăra actriță își petrecuse ultima noapte într-un local numit „Taverna Dragonului”. Nu era un final înălțător. Acel local de distracție cuprindea un imobil întreg consacrat desfătării străinilor, avuți și nepăsători, pentru care Parisul nu e decât cuibul vieții ușoare, al desfrâului.

Situată departe de centrul metropolei, într-un decor care nu e dintre cele mai surâzătoare, pe cheiul Senei, la spatele catedralei Notre-Dame, nu departe de fosta morgă, această tavernă a dragonului dintre oglinzi era cel mai tipic local așa-zis „parizian”. Jos, restaurantul, cu o mică estradă, pe care se produceau artiștii, în plină lumină, în vreme ce sala era în permanență în semiîntuneric. În salonașe lăturalnice erau serviți oaspeții importanți, care nu țineau să fie remarcați. Apoi, la etajele suprapuse, apartamente elegant mobilate, în decoruri exotice, unde oficial se serveau mâncăruri exotice, muzică și dansuri din țări depărtate, dar unde de fapt se fuma opiu, se juca ia cărți, defilau dansatoare nude, cu brățări la glezne ca unic veșmânt și podoabă. În centrul acestor apartamente, la

„entresol” era faimosul cabinet al dragonului dintre oglinzi. O sală tapetată cu roșu, de plafonul căreia atârna un balaur verde. O serie de butoane. Apăsându-le, plafonul se desfăcea, lăsând să lunece în valuri o serie de oglinzi mobile de forme rombice, în care acest balaur se răsfrângea în mii și mii de imagini, la infinit. Era o fantasmagorie copilărească, foarte impresionantă, într-adevăr. Unii vizitatori, urcați în grup, se mulțumeau cu acest joc de oglinzi, în care dragonul lua tot felul de forme și de culori.

Dar cei inițiați, bărbați și femei, știau că apăsând pe al doilea buton, acest dragon își schimba aspectul, luând zeci de forme omenești, grupuri plastice evoluând la început în păduri, sub formă de divinități silvestre, apoi în alcovuri. Scene de erotism din ce în ce mai îndrăznețe se desfășurau la fiecare nouă apăsare a unuia din cele șapte butoane. Aceste butoane erau cheile care deschideau cele șapte paradisuri. „Cabinetul Magic” prevăzut cu câteva fotolii și un divan era punctul de atracție al tavernei.

Fericiții spectatori șopteau în taină, surâzând enigmatic, mândri că sunt dintre puținii privilegiați care pot pătrunde în sanctuar. Nu erai veritabil parizian dacă nu ai vizitat măcar o dată „Cabinetul Magic”. Această taină, simplă ispită comercială, era universal cunoscută și totuși noii veniți se lăsau prinși în cursă; numărul străinilor sporea. Tot mai mulți americani frecventau localul de pe cheiul Senei. Fiecare turna la urechea neofitului ispita vinovată, îi recomanda vizita în toiul nopții acelei misterioase și periculoase taverne. În dosul catedralei Notre-Dame, străzile sunt mai puțin luminate, trecătorii mai rari. Valurile Senei sunt negre. Întregul decor are ceva sumbru, dramatic. Depărtarea de centru, peisajul mohorât, promiscuitatea adăugau un farmec straniu, un mic fior de spaimă, care pigmenta șampania, dansurile, orele de vis și de abandon, scump plătite, petrecute de clienții care uzaseră toate satisfacțiile capitalei. Aci aveau senzația

fructului oprit, a desfătării interzise, a primejdiei apașului sau a unei descinderi polițienești. Vizitatorii scandinavi, yankei, sud-americani sau balcanici socoteau că au trăit cele mai intense și mai reprezentative ore pariziene, în emoția păcatului și a primejdiei, într-un cadru de Paris medieval, cu tot ceea ce rafinamentul modern putea inventa spre delectarea fericiților pământului.

În această casă de luxură - supranumită Sodoma și Gomora - își petrecuse Dorys O'Mara ultima noapte. Niciun amănunt nu lipsea în relatarea gazetelor. Câțiva parteneri veseli, al căror nume fu ținut sub obroc, însoțiseră pe tânăra și frumoasa actriță la tavernă. Apoi, zgomotoasa bandă părăsise localul, plecând fără Dorys.

Aici intervenea misterul. Văduva Stephenson vizitase acel cabinet magic singură sau în compania lor? Interogați, prietenii de petrecere susțineau că se aflau la masă împreună cu actrița, consumând a cincea sticlă de șampanie, când unul dintre patronii localului se apropiase ceremonios de dânsa și-i șoptise ceva la ureche. Dorys, aproape surâzând, îl urmase. Prin excepție - îi șoptise acesta - i se permisese vizita la cabinetul dragonului dintre oglinzi, cabinet care era închis de câteva zile.

Această opreliște intermitentă sporea interesul salonului magic, permisiunea de a-l vizita devenea o favoare. Dorys părăsise masa. Apoi nu mai fusese văzută. Femeile de la vestiar declaraseră că cineva venise să ceară mantila doamnei O'Mara, dar că nimeni n-a zărit-o plecând. Poate că ieșise pe o intrare dosnică. Lucrul acesta se petrecuse pe la ora două după miezul nopții. Un sfert de oră după ce Dorys trimisese să i se ceară mantila, o doamnă elegantă se aruncase de pe podul Saint-Michel în Sena. N-o însoțea nimeni. N-o văzuse nimeni dându-se jos din vreun automobil.

Scenă de film misterios. Dar o scenă reală, cu urmări tragice.

Cel mai neplăcut impresionat de toată această atmosferă

de scandal era, bineînțeles, ambasadorul Statelor Unite, care ar fi dat orice ca să înăbușe acele nefavorabile rumori.

Cum nu putea împiedica diversele publicații pariziene să-și mărească tirajul prin colportarea celor mai extravagante informații și ilustrații, el hotărî să creeze o diversiune în opinia publică.

Se consultă cu consilierul juridic și cu membrii biroului de presă al Ambasadei. Sullivan Henders îi propuse o contraofensivă. O campanie de presă în jurul unui eveniment de care parizienii și, cu ei, toți europenii n-aveau cunoștință: inaugurarea muzeului „Tengri" din New-York. Profitând de prezența în metropolă a onorabilului fondator și director al acelui muzeu, Mister Leonard, diplomații Statelor Unite cerând, în prealabil, autorizația ilustrului mecena, puseră la cale o vastă operă de propagandă.

O convorbire telefonică cerea să se trimită cu avion special fotografia palatului și interioarele unde era instalat muzeul, vitrinele, planșele colorate reprezentând cele câteva sute de piese mai importante.

Până la sosirea lor și aranjarea în câteva zile a unei expoziții a acestor documente, ziarele începură să pregătească terenul, vorbind despre Mister Leonard și importanta lui donație. Modestia eminentului comerciant și estet fu pusă greu la încercare. El nu se gândise niciodată să bată monedă din această inițiativă, căreia îi consacrase activitatea unei vieți întregi și o serie de câștiguri extraordinare, toată averea sa. Au trebuit insistențele ambasadorului și ale marchizului de Kergoual, apelul la sentimentele patriotice ale cetățeanului american, pentru ca Mister Leonard să primească a juca rolul de vedetă pariziană, înlocuind vedeta înecată în Sena. N-a trecut o săptămână de la ingenioasa inspirație a trimisului Washingtonului și reproducerile de artă erau expuse într-o aripă a muzeului Galliera, din întâmplare liberă în acele

momente. Toate legațiile, lumea politică și intelectuală a Parisului, străinii de marcă, toți cei care participă de obicei la *garden- party*-urile Élyseului fură invitați la inaugurarea acestei expoziții, în centrul căreia trona, într-o vitrină de sticlă, o statuetă autentică, pe care muzeul din New-York încă nu o poseda: imaginea de aur și sidef, cu imenși ochi de smarald, unicul chip pământesc atribuit divinității Tengri.

CAPITOLUL IX

Centrul acestei expoziții era, bineînțeles, statueta reprezentând pe Tengri. Zeul sau zeița trona într-o vitrină ingenios fabricată și păzită bine zi și noapte. Nu numai valoarea simbolică a vechii opere de artă, dar, mai ales, neprețuitele smaralde puteau ispiti pe maeștrii spărgători, pe hoții de pietre nestemate.

Imaginea de mineral, cu o formă extrem de simplă, aproape informă, constituia cel mai mare triumf, cea mai prețioasă captură a lui Mister Leonard. Furat din cine știe ce templu, cumpărat de cine știe cine, în decursul secolelor, vândut, dăruit, răscumpărat, schimbându-și necontenit stăpânul, chipul de aur și de fildeș ajunsese, foarte scump plătit, în mâna destoinicului negustător.

El duse la New-York, cu mare grijă, această comoară. Dar fu informat că preoți misterioși ai cultului, învestiți cu puteri sacerdotale din tată-n fiu, îl urmăreau să-i fure tezaurul, și poate să-l suprime pe el însuși.

Cu aceste explicații îi încredințase Mister Leonard marchizului de Kergoual, la plecarea din New York a ambasadorului Franței, masiva și misterioasa operă de artă.

— Excelența voastră va putea-o transporta în toată siguranța în Europa. Într-un an-doi, cei ce o vânează îi vor pierde urma. La momentul oportun, o vom aduce înapoi, dându-i locul de onoare în muzeul din metropolă. Până atunci, o las sub înalta protecție a Excelenței Voastre! Binecuvântarea zeului să vă fie veșnic favorabilă.

Legendele din jurul magnificei imagini și al atâtor

prețioase obiecte, povestea donatorului însuși, fotografiile grandiosului palat din New-York, o concepție arhitectonică modernă, o stilizare a templului din Ankoor[6], descoperit în inima junglei indochineze, înconjurat de păduri, acoperit de bălării, toate aceste interesante preocupări făceau să se uite rumoarea creată în jurul sinuciderii Isadorei Stephenson. Foarte satisfăcut, ambasadorul Statelor Unite își freca maniile, constatând că în locul amorului pentru fiul ei vitreg, al vedetei americane care își otrăvește soțul ca să-l moștenească și-și trăiește ultimele zile într-o sarabandă compromițătoare, opinia publică pariziană află că o nouă și neprețuită clădire îmbogățește New-York-ul și că în această metropolă a dinamismului, un palat al artei închide infinite versiuni ale chipului marelui Budha, urne din cel mai fin porțelan, cu cele mai artistice desene colorate; păpuși de teracotă, vechi de mii de ani, descoperite în sud-estul helenic al continentului, unde se mai țes și cele mai grele și mai delicate covoare turcești și armenești, unde înflorește arta faianței, această multicoloră podoabă a moscheilor. Planșele reproduceau minunile de împletituri, covoare de toate formele și de toate desenele, covoare persane, turcești, armenești, a căror splendoare nu-și găsește echivalența decât la Leningrad[7], în palatul Ermitage.

În loc de fotografia lui Archibald Stephenson, în smoching și cu garoafă la butonieră, parizienii admirau acuma o serie de măști anamite, al căror original se afla la New-York, ca și animalele monstruoase, peștii neverosimili și florile exotice sculptate în minereu prețios, din rocile

---

[6] *Angkor Wat* este un templu hindus din regiunea Angkor din Cambodgia. A fost construit la începutul secolului al XII-lea pentru un rege local şi reprezintă un model de arhitectură khmeră de cel mai înalt nivel. Este cel mai bine păstrat loc arheologic, de la înfiinţarea sa acesta este cel mai important centru religios, prima dată hindus, dedicat zeului Vishnu, iar apoi budist. Este cel mai mare complex monumental religios din lumea actuală.

[7] Azi, Sankt Petersburg.

Uralului. Icoane bizantine pe fond de aur și de roșu datând din vremuri depărtate, exemplare unice ale școlii de la Nijni Novgorod înlocuiau publicitatea făcută cutărui grup de tineri americani, care fumează, țin cupele ridicate și se uită râzând stupid în aparatul fotografic. Indiscretul reporter i-a surprins într-un cabaret din Montmartre și deși acești cheflii n-aveau nicio legătură cu sinuciderea Isadorei O'Mara, erau dați publicității pentru ilustrarea unor anumite moravuri americane.

Inestimabile vase persane, amintind forma și penele multicolore ale unui fazan, paravane chinezești din cele mai vechi epoci civilizate, costume de împărați și de mandarini se acumulau în muzeul creat de marele vizionar, de meticulosul realizator care era Mister Leonard.

O vie curiozitate domnea în jurul acelor reproduceri tipărite, mulți vizitatori de marcă își exprimară dorința de a contempla originalul însuși. Toți așteptau ca Mister Leonard să-și transporte colecțiile la Paris, pentru câteva săptămâni.

O recepție în onoarea acestui om excepțional în saloanele ambasadei Statelor Unite încoronă fastuos festivitățile de artă și știință, prelegerile ținute de savanții Sorbonei, bogatele informații scrise și ilustrate în numere întregi din publicațiile de specialitate, relatările postului de radio și conferințele ținute chiar de cel sărbătorit, un vorbitor agreabil, bine documentat.

Mister Leonard se strecura vădit jenat printre grupurile de invitați, căutând să scape atenției generale și, poate, unor obositoare interogatorii și complimente.

Un reporter indiscret reuși, totuși, să-l urmărească, să-i surprindă unele atitudini, unele observații.

— Am atins această vârstă înaintată, simplificând la maximum și reducând la minimum cerințele corpului. Câteva felii de pâine și o ceașcă de lapte acru au fost hrana mea obișnuită, esențială, voluptatea mea supremă. În schimb, am dat spiritului și sufletului meu cele mai

suculente ospățuri. Am căutat să mă instruiesc necontenit. Un grec antic a spus: „Nu-mi pare rău că mor, dar, trăind, înveți!”

Mister Leonard era foarte mișcat, foarte onorat de primirea ce i se făcuse.

— M-a mișcat și m-a onorat de asemenea, foarte mult, dorința pe care și-au exprimat-o câteva distinse persoane să fie puse în fața capodoperelor originale. Dacă marele zeu mi-o va îngădui, am să ofer parizienilor prilejul de-a admira obiectele înseși ale muzeului din New-York, nu numai reproducerea lor fotografică. Am să aduc, pe un vapor special, în Europa, pentru o lună-două și am să expun la Paris și l-a Londra piesele autentice, pe care nu le posedă nimeni, exemplarele unice adunate de mine în decursul deceniilor, din țară-n țară, din continent în continent, din insulă în insulă. Știi dumneata că am găsit până și-n Australia, la particulari și la anticari, bucăți pe care le-am urmărit din cumpărător în cumpărător? Dacă aș avea șapte vieți, tot n-aș putea aduna minunile risipite pe tot globul! Sper să găsesc urmași. Am creat o școală întreagă la New-York. Acum sunt în căutarea unui succesor al meu, a unui șef!

Mister Leonard îi cucerise pe toți prin cunoștințele, pasiunea și modestia sa. Nu se așteptase niciodată la asemenea onoruri. Guvernul francez îl decretă Comandor al Legiunii de Onoare. Cu acest prilej, fu sărbătorit din nou de Municipalitatea Parisului, căreia îi dărui o replică autentică a statuii cu nenumărate brațe a lui Budha, una dintre cele mai caracteristice, reprodusă în planșele expuse. Această replică, al cărei original se afla în Muzeul de la New-York, el o păstra în locuința lui particulară, intenționând de mult s-o ofere acelui frumos și ospitalier Paris.

Din nou vorbiră și-l lăudară ziarele.

Mister Leonard devenea celebritate mondială. Ambasadorul Statelor Unite își freca mâinile, extrem de

satisfăcut.

CAPITOLUL X

Dar, vai, lucrurile nu merg perfect, după voia și aranjamentele noastre. Un demon isteț se amestecă în acțiunile noastre și ne dă peste cap cele mai bune intenții. Toată publicitatea făcută în jurul expoziției de la muzeul Galliera și a onorabilului Mister Leonard acoperise, incontestabil, zgomotul provocat de sinuciderea Isadorei Stephenson, cunoscută sub numele de Dorys O'Mara. Dar această publicitate n-a putut împiedica un nou scandal: o altă actriță americană, celebra Norma Inkonen, se aruncase în Sena, după ce-și petrecuse noaptea în „Taverna Dragonului" de la spatele Catedralei Notre-Dame. Exact ca rivala ei dispărută!

De rândul acesta, ziarele fură mai puțin locvace: prea se asemăna cariera și sfârșitul celor două vedete, pentru ca să se repete publicului, avid de noutate, aceleași reportaje senzaționale. Ca și Dorys, Norma Inkonen își părăsise tovarășii de masă și se rătăcise în saloanele de sus, unde a fost văzută în „Templul Brahman", fumând opium, apoi asistase la dansurile animate, executate de câteva din sclavele regelui Sisovath, apoi, cu alt grup amestecase paharele de *whisky* și cupa de șampanie, în „Cabaretul Andaluz", ca să părăsească apoi localul și să plece singură, pe jos, s-o ia pe cheiul Senei și să escaladeze parapetul fluviului, găsindu-și moartea în apele întunecate. Cadavrul ei a fost pescuit a doua zi, tocmai lângă unul din stâlpii podului de la Passy.

Să fi avut sinuciderea ei vreo legătură cu cea a rivalei sale Dorys O'Mara?

În ziua care precedase aruncarea ei în Sena, Norma Inkonen vizitase pe Sullivan Henders. I se spovedise.

— Când m-ai chemat la dumneata, la ambasadă, a doua zi după moartea Isadorei, nu ți-am spus tot. Mai târziu, mi-am dat seama că rău am făcut. De când a murit biata Dorys sunt mereu neliniștită. Am impresia că aversiunea pe care i-o purtam a contribuit mult la dispariția ei. Trebuie să-ți mărturisesc că ai avut perfectă dreptate, la dineul marchizului de Kergoual, când m-ai suspectat de invidie, de ură, când ai afirmat că laurii ei mă împiedicau să dorm și că aș fi fericită dacă Dorys n-ar mai exista. Ai avut dreptate. Dar trebuia să mă înțelegi și pe mine. Prea puțini cunosc tragedia artistei detronate. Să n-ai încă treizeci de ani și să te pomenești într-o bună zi dată l-a o parte, înlocuită de alta, mai tânără, pe care publicul o răsfață, pe care producătorii de filme se întrec s-o angajeze! E drept, sunt și eu de vină. Eram prea capricioasă, celebritatea mă amețise. Dacă n-aș fi ridicat atâtea pretenții ca să turnez filmul „Vraja depărtării”, O’Mara n-ar fi fost angajată în locul meu. Aș mai fi deținut câțiva ani întâietatea ecranului. Dorys n-ar fi ajuns celebră. Nefiind bogată și invidiată, ar fi trăit și azi, sărmana! Sunt vinovată. Orice greșeală se plătește scump. Eu nu-mi lămurisem precis sentimentele, gândurile, remușcările, perspectivele de viitor. Știu numai atât că eram contrariată, eram tristă, nu mai vedeam ce va fi mâine, mă simțeam sfârșită ca femeie și ca artistă. Îmi pierdusem rangul, eram dezorientată. Până când într-o zi cineva, un străin, mi-a lămurit, cu o luciditate diabolică, propriile mele preocupări, motivele melancoliei mele. Un necunoscut, un demon. Nu-l văzusem niciodată. Nu mi-aș fi închipuit niciodată că există cineva care să gândească despre mine ca mine. Eram la Hollywood. Mă duceam să tratez un nou angajament pentru un film. De rândul acesta, nu mai eram eu aceea care puneam condițiile. Trebuia să primesc ceea ce mi se oferea, nimic mai mult. Oamenii pe

care, pân-atunci, îi făceam s-aștepte în anticameră, pentru care n-aveam niciodată destulă vreme, industriașii de filme, bancherii, regizorii, partenerii îmi vorbeau acum de la înălțime, ca și cum n-aș mai fi fost celebra Norman Inkonen, ci o simplă debutantă. N-aveam încotro. Trebuia să le primesc condițiile și să surâd cu aerul cuiva care nu-și simte inferioritatea și continuă să calce pe roze. Îmi dădeam seama că sunt o declasată. Atunci, acel om care mi s-a ivit în cale, ca și cum m-ar fi pândit înadins, când ieșeam, mai îndurerată decât oricând, din biroul directorului casei cinematografice de la Hollywood, acel străin cu părul cărunt se apropie respectuos de mine, își ceru iertare că mă inoportunează, dar că o face în propriul meu interes, că este un mare admirator al meu și că are să-mi facă o propunere foarte ademenitoare. M-a rugat să trec pe la biroul său. Acest birou era o vagă agenție de cumpărat și vândut antichități. Directorul - așa părea să fie acel om - îmi arătă niște frumoase costume vechi și-mi spuse că dacă voi avea nevoie vreodată de tot ceea ce-mi trebuie într-un film, îmi va pune la dispoziție mobilierul și decorațiunile necesare. M-a asigurat că toate erau autentice și foarte rare. Apoi trecu la motivul pentru care mă invitase:

— Doamna mea, sunt profund revoltat de nedreptatea care vi se face! E la mijloc o impostoare. Nu se poate înlocui cu atâta brutalitate o actriță consacrată, o stea de întâia mărime, ca să pui în locul ei pe beneficiara unei neînțelegeri. Alta e calitatea talentului dumneavoastră și altceva e surâsul. Această Dorys O'Mara a avut un noroc excepțional, care nu este în aceeași proporție cu modestele ei merite artistice. A călcat multă lume în picioare. Deține mai multe monopoluri, incompatibile cu vremurile pe care le străbatem. Și-a făcut mari dușmani în toate cercurile. Atâta prosperitate tulbură echilibrul universal și e menită pieirii. Nimeni nu trebuie să fie prea fericit. Doamnei O'Mara nu-i ajung câștigurile fabuloase pe care i ie-a lăsat

Stephenson. Și aici e un mare semn de întrebare: această moarte prematură a soțului, după ce i-a făcut un testament prin care îi lasă toată averea, nu este, cel puțin, curioasă?

Neconsolata văduvă lansează afaceri proprii, reviste de modă, parfumuri, institute de frumusețe, ba și o nouă limonadă de fructe - siropul „Dorys”! Alifii, băuturi, siropuri, cosmeticuri, toate purtându-i numele, pentru reclamă. Nu e prea mult? Nu sunt prea multe avantaje pentru o singură persoană, în detrimentul atâtora și atâtora altele? Mai presus de noi, onorată doamnă, repet, este justiția divină, acea universală nevoie de echilibru, care pune ordine în toate domeniile materiei și ale spiritului. În curând se va face ordine, se va face dreptate și în cazul acestei doamne prea mult privilegiate. Ați avea ceva împotriva dispariției ei din circulație? mă întrebă el, scurt, după acea captivantă teorie. I-am răspuns prostește:

— Nu… Desigur că nu…

— Recunoașteți că ați fi persoana cea mai avantajată în eventualitatea acestui obstacol?

— Desigur! m-am grăbit eu să afirm, fără să-mi dau seama în ce dans periculos intrasem.

E drept că, în momentul acela, mă aflam într-o stare sufletească atât de agitată, atât de deprimată, încât nu mai știam unde mi-e capul.

— Pentru această operă de justiție, continuă omul, e nevoie nu numai de vigilență, de discreție, dar și de fondurile necesare, pe care bineînțeles că le vom avansa noi.

Dumneavoastră n-aveți niciun amestec. Nu vă luați niciun angajament, nu vă preocupați de nicio răspundere. Vom lucra numai noi, cu mari precauții. Sper că între dumneavoastră și noi nu se va ivi nicio neînțelegere, că fiecare vom fi mulțumiți de această colaborare.

— Și ce doriți de la mine? l-am întrebat.

— Nimic. Ca admirator, am vrut să vă anunț această hotărâre luată de asociația noastră și să vă dau din vreme

vestea cea bună, ca să vă ridic moralul, să vă redau încrederea în viață. Nu va trece mult și veți fi din nou Norma Inkonen. Producătorii de filme se vor îmbulzi în anticamera dumneavoastră. Nu veți mai fi expusă umilirii pe care ați încercat-o în convorbirea de azi în biroul lui Walter Smidts… Filme noi cu chipul dumneavoastră vor străbate oceanele, vor încânta continentele. Un viitor strălucit vă așteaptă!

— Trebuie să înțelegeți, domnule Henders, starea mea de atunci, lupta mea sufletească, uzura nervilor mei, depresiunea mea, ca să justificați simpatia cu care primeam tot ce-mi spunea acel vrăjitor. Abia mai târziu mi-am dat seama că participam (e drept, numai cu gândul, dar, totuși, participam) la un complot criminal. Individul, ca să-mi înlăture orice mustrări de conștiință, adăugă:

— Să nu vă gândiți un moment că e vorba de un asasinat; oamenii pot muri într-un accident… Uneori se sinucid în culmea gloriei, ca să nu cunoască reversul medaliei… Din motive inexplicabile pentru unii, dar foarte limpezi pentru ei înșiși… Cum se va produce moartea Isadorei Stephenson numai zeii favorabili știu!

— La plecare, ciudatul meu admirator și răzbunător îmi spuse că s-a hotărât contribuția mea la suma modestă de 500.000 dolari, pe care îi voi plăti în decurs de o lună după dispariția O'Marei. Vă mărturisesc, spre marea mea rușine, că n-am protestat nici împotriva acestui târg. Suma era colosală, dar nu puteam refuza. Aveam impresia că e ceva neverosimil, un joc fantezist, ceva care nu se va întâmpla niciodată, și am acceptat.

— Ați dat vreun înscris? o întrerupse Sullivan Henders.

— Nu.

— Nici vreun angajament verbal?

— Negustorul de antichități m-a dus în fața unei măști cu gura căscată, o mască pusă într-un cui pe perete și mi-a dictat obligația pe care o luam în fața acelui zeu care - spunea el - protejează întreprinderile casei, le duce la bun

sfârșit și păstrează taina mormântului.

— Și ce-ați declarat acelei măști?

— Ceea ce mi-a ordonat negustorul de antichități,

„Eu, Norma Inkonen, mă oblig a vă achita cinci sute de mii de dolari în maximum o lună de la încetarea din viață a rivalei mele Dorys O'Mara!"

— Ce imprudență! Niciun copil n-ar fi putut cădea în asemenea cursă!

— Recunosc, o mare imprudență! Dar, cum v-am spus, n-am avut niciun moment impresia că toate aceste dialoguri bizare erau reale. Trăind mereu în lumea ficțiunii, aveam senzația că repet o scenă dintr-un film, că totul nu era decât un joc de laborator. Plătesc scump, acum, acest joc periculos. Plătesc cu remușcările cele mai dureroase... Omul de la Hollywood mi-a apărut apoi în cale la Paris și mi-a cerut să-mi respect contractul. Vrea nici mai mult nici mai puțin cinci sute de mii de dolari. Partea complicității mele!... Partea crimei mele!

Și Norma Inkonen izbucni într-un hohot de plâns, care-i zguduia umerii. Lacrimi mari se topeau și se prelungeau pe degetele ei frumoase, încărcate de inele. Sullivan Henders se uita lung la acele bijuterii și, clătinând capul, își spunea:

„Câte nu faceți, nefericitelor, pentru câteva fire de platină încovoiate, pentru câteva pietre colorate pe care le purtați pe mâini, la gât, în urechi! Rămâne să vă mai petreceți un inel de aur prin nas, ca sălbaticii, să vă străpungeți aripa nării cu o perlă, ca nevestele maharajahilor! Bijuterii! Aur! Glorie! V-ajunge atât! Mătasea și diamantele!... Pielea de șarpe să vă înfășoare laba piciorului... Pana de pasăre exotică s-o înfigeți în păr... Pentru asta vă jertfiți și propria viață și viața altora!"

Când socoti că Norma Inkonen a plâns destul și că el însuși și-a plătit îndeajuns tributul consacrat filosofiei și revoltei sociale, Sullivan Henders o întrebă:

— Și... cunoașteți numele acelui individ?

— Nu mi l-a spus niciodată. Se anunța la telefon sub

porecla „Masca”. A început să mă amenințe…

— Ați putea să-mi spuneți adresa biroului în care ați fost primită la Hollywood?

— N-o mai știu, dar aș recunoaște imobilul.

— V-a vizitat la hotel?

— Nu. Mi-a dat întâlnire prin parcuri, pe o bancă, la o statuie. L-am văzut de trei ori pân-acum. I-am spus că n-am atâția bani. Mi-a răspuns că trebuia să mă gândesc la asta când mi-am luat angajamentul. I-am obiectat că nu văd nicio legătură între convorbirea noastră de la Hollywood și sinuciderea, tocmai la Paris, a lui Dorys. Mi-a răspuns că lucrul acesta îl privește pe el și pe zeul care-i ocrotește întreprinderile și care știe să se răzbune când oamenii nu-și respectă obligațiile. Mi-a aruncat priviri cumplite. Mi-e frică. Sunt terorizată. Am venit la dumneavoastră să mă spovedesc, să vă cer sfatul, ajutorul. Apărați-mă, vă rog! Scăpați-mă!

— Spuneți-mi, vă rog, când ați avut ultima întâlnire cu omul acesta?

— Azi-dimineață. Mă așteaptă mâine la ora cinci, lângă statuia lui Saint-Saëns, din parcul Monceau. Trebuie să discutăm modalitatea de plată. E dispus să-mi facă oarecari înlesniri…

— Foarte bine. Mâine la ora cinci, fiți punctuală la întâlnire, Arătați-vă înțelegătoare. Țineți-l cât mai mult de vorbă. De rest mă îngrijesc eu!

Dar biata Norma Inkonen n-a mai avut prilejul să se ducă a doua zi în parcul Monceau.

Agitată, neputând dormi, căutând să se distreze cât mai intens și să uite, a făcut o nouă imprudentă: s-a dus, la miezul nopții, cu un grup de compatrioți la cabaretul balaurului dintre oglinzi, a petrecut nervoasă, agitată, ca într-o halucinație și, cu capul plin de fumul opiumului și al șampaniei, a luat-o la fugă, ca o dementă, pe cheiul Senei și s-a aruncat de pe primul pod care i-a ieșit în cale. Un stâlp de beton, înfipt în apele negre și tulburi, i-a oprit

trupul fără viață, întrerupându-i călătoria spre marea pe care nu avea s-o mai vadă niciodată.

Sullivan Henders era foarte intrigat, foarte contrariat de această nouă afacere care-i cădea pe cap. Colegii săi parizieni clasară și această sinucidere. Erau atât de blazați de aruncările în Sena! Unul găsi de cuviință să facă și spirite:

— Să mai primească apele Senei și ofranda unei cărni de miliardare! S-au săturat să mănânce atâtea biete midinete înfometate, s-au săturat de toate nefericitele pariziene care își înecă amarul unei existențe ticăloase, mizerie, trădarea amantului, mânia părinților, singurătatea…

Sullivan Henders trebuia să rezolve singur misterul acestei noi sinucideri, care înceta să mai păstreze aspectul unei morți voluntare: acel om care se deplasase tocmai de la Hollywood și se afla în Franța la momentul oportun al unor dispariții preconizate introducea o notă suspectă de asasinat, în formele exterioare ale unei autodistrugeri. „Sinucideri camuflate”, caracteriză polițistul cele două înecuri. Găsi inutil să se mai ducă la ora 17 în parcul Monceau și să-l aresteze pe individul cu păr cărunt, care dăduse întâlnire Normei Inkonen la statuia compozitorului Saint-Saëns. Probabil că acesta o urmărise pe Norma Inkonen, o văzuse intrând la polițist, poate că-i mai vorbise o dată și, convingându-se că actrița nu vrea să-și respecte obligațiile, ba, încă, îl mai și denunță, o atrăsese în cabaretul dragonului verde și o suprimase.

CAPITOLUL XI

În dimineața descoperirii cadavrului Doryei, Sullivan Henders se informase cu promptitudine de numărul și de numele invitaților marchizului Yves de Kergoual. Se prezentase și el la hotelul din Faubourg-Saint-Honoré oarecum forțând ușa și se făcu invitat la masă, ca să beneficieze de avantajul surprinderii, în folosul anchetei care urma. Interogase pe Norma Inkonen, pe Edith Guildbransonn, pe tânărul Archibald Stephenson și, din tulburarea lor, înțelesese că nu erau străini de crimă. Dar a venit acel telefon blestemat, care anunțase o sinucidere și tot eșafodajul ridicat de polițist căzuse. Petrecuse câteva penibile sferturi de oră, simțind privirile ironice, triumfătoare ale celor trei pe care îi anchetase și care, acum, îl sfidau cu nevinovăția lor arogantă.

Moartea misterioasă a Normei Inkonen, precedată de spovedania ei, în ajun, confirma primele lui bănuieli: complotul. Ca să întărească anumite certitudini pe care le schiță numai, el se gândi că trebuie interogat din nou Archibald Stephenson și Edith Guildbransonn. În biroul de la ambasadă, detectivul ținea în evidență deplasările concetățenilor săi. Cu neplăcută surprindere află că tânărul moștenitor al averii Stephenson se îmbarcase de câteva zile pe pachebotul „Queen Mary” cu destinația New-York. Era și firesc. Proprietar al atâtor uzine și al atâtor instituții producătoare de venituri, el era grăbit să intre în posesia averii considerabile a tatălui său, plus averea nouă a Isadorei, care crease anexe înglobate în restul averii, subvenționate, cufundate în această avere.

Se interesă pe la diferitele bănci, ca să afle ce bani ridicase, ce ordine de plată lansase Archibald Stephenson, dar nu află nimic concludent.

Din fericire, Edith Guildbransonn se afla încă la Paris. O căută și o găsi la hotelul Maurice, unde locuia de obicei proprietara institutului de frumusețe „Cleopatra”.

O sucursală la Paris a acestui institut, zguduit de concurența institutului similar „Dorys”, care deschisese și el o sucursală în capitala Franței, oferea doamnei Guildbransonn prilejul de-a trece de câteva ori pe an Atlanticul.

Planturoasa doamnă îl primi în apartamentul cu vederea peste *rue de Rivoli,* a grădinii Tuileriilor și a Luvrului. Edith Guildbransonn era vădit emoționată de dispariția Normei Inkonen, pe care o cunoștea de la New-York și cu care se împrietenise le Paris, după dispariție Isadorei.

Polițistul atacă brusc, intrând direct în subiect.

— Norma Inkonen a fost suprimată de complicii ei. Nu și-a respectat angajamentul, n-a achitat cei 500.000 dolari pe care se obligase să-i verse după moartea văduvei Stephenson. Dumneata ai plătit?

Edith Guildbransonn păli și îngăimă:

— Nu înțeleg…

— Trebuie să înțelegeți, că eu sunt pus să vă apăr, nu se vă acuz. Ați făcut o mare imprudență luându-vă acea obligație și vorbind în fața unui aparat care v-a înregistrat frazele… Acea mască, acea divinitate căreia v-ați adresat ascunde o vulgară placă de patefon, pe care s-a imprimat vocea. O mărturie mai compromițătoare decât un înscris. Dacă dumneata continui să negi, n-am decât să-mi iau pălăria și să plec, să te las prada individului sau indivizilor care te șantajează.

Sullivan Henders nimerise bine, deși nu toate amănuntele atacului său de mitralieră își găsiseră ținta exactă.

— Nu mă șantajează nimeni! răspunse, calm, fosta

vedetă. Apoi, aproape cu cinism: Am plătit de câteva zile.

— Cât?

— Tot cinci sute de mii de dolari…

— Prin cec telegrafic?

— Nu. La o bancă pariziană, nu departe de aici. Am depozite importante în Franța.

— Banii i-a încasat un individ cu părul cărunt, nu-i așa?

— Nu. O femeie.

— Franceză?

— O americană. Vorbea cu accent italienesc. O femeie brună, foarte elegantă, care mi-a fost indicată.

— V-a fost indicată în biroul de la Hollywood?

— Nu înțeleg. Care Hollywood?

— Ați fost atrasă în magazinul de antichități al unui individ care v-a pus să vorbiți în fața unei măști, nu-i așa? V-a obligat față de acea divinitate…

— Nicidecum! întrerupse Edith. Învoiala am făcut-o la New-York, nu la Hollywood. Biroul era la o bancă, directorul un american. Obligația mi-am luat-o la receptorul unui telefon. Am confirmat directorului general că primesc afacerea pe care mi-o propunea procuristul său.

— În ce termeni ați formulat acel angajament?

— L-am citit pe o foaie întinsă de procurist.

— Cum era redactat?

— „Aici este Edith Guildbransonn, proprietara institutului «Cleopatra». Mă oblig să plătesc 500.000 dolari în decurs de o lună de la moartea doamnei Isadora Stephenson cunoscută pe ecran sub numele Dorys O'Mara!"

— Sunt lămurit. Procedeul e același. Diferă amănuntele. Ați mai văzut-o pe acea doamnă cu accent italienesc?

— Nu. Mi-a spus că se reîntoarce la New-York. Mi-a cerut discreție. M-a asigurat să n-am nicio grijă, că nu cunoaște nimeni învoiala noastră. Și că n-am niciun motiv să mă tem. Vă dau aceste lămuriri, fiindcă văd că sunteți în

curent cu acest gen de afaceri. Credeam că numai eu, dar văd că și Norma a căzut în cursă. Am vorbit deschis, fiindcă n-are de ce să-mi fie frică, nu mă simt vinovată cu nimic. Sinuciderea Doryei e vădită. Nu - de ce nu aș mărturisi? - am achitat cu bucurie acea sumă importantă, fiindcă eram în pragul falimentului, iar acum văd din nou prosperitatea casei mele. Această coincidență favorabilă mie merita o răsplată. Sunt obișnuită, în comerțul meu, să mă țin de cuvânt. Nu-mi pare rău că m-am ținut și de rândul acesta, deși sunt sigură că nu era nevoie să plătesc atâția bani, când lucrurile s-ar fi desfășurat de la sine... Dar, din moment ce mi-am luat o obligație, am respectat-o. Dacă n-aș fi respectat-o, poate că mă pescuiau și pe mine în Sena, ca pe Norma și pe Dorys...

— Cu Dorys lucrurile nu s-au desfășurat de la sine, cum crezi. Eu rămân la convingerea pe care mi-am exprimat-o și în casa marchizului de Kergoual! A fost asasinată de cei care aveau interes ca O'Mara să dispară. Printre aceștia, văd din nou cu regret că erai și dumneata. Incontestabil, n-ai participat efectiv la omorârea ei. S-au îngrijit alții de lucrul acesta. Sistemul e ingenios, recunosc. Aș vrea să-ți mai pun o întrebare.

— Mă rog...

— Între convorbirea pe care ai avut-o cu directorul acelei bănci din New-York și întâlnirea cu femeia brună, căreia i-ai vărsat deunăzi banii la Paris, ai mai avut contact cu cineva în această chestiune?

— Nu. Dar de ce mă întrebi?

— Aș vrea să știu dacă ai fost întrebată când pleci în Franța sau când pleacă O'Mara, dacă veți călători pe același vapor, dacă veți locui la același hotel.

— Mă întrebi acestea ca să vezi dacă am avut vreo complicitate efectivă, dacă am colaborat sub o formă sau alta cu cei pe care îi crezi asasinii Doryei. Îți răspund deschis: Nu! Nu le-am dat și nu mi-au cerut nicio informație. Chiar dacă la mijloc a fost o crimă, eu n-am

participat la ea. Toate răspunderile le poartă banda care crezi că a organizat asasinatul.

— Ai fi dispusă ca la New-York să-mi arăți casa unde se află acea bancă, să-mi indici biroul, ca să dau de urma omului care te-a atras în cursă?

— Nu.

— De ce?

— Mi-e frică ide represalii. Însemnează că am trădat pe cei care au avut încredere în mine. M-ar suprima și pe mine ca pe Norma Inkonen.

— Prea bine. Refuzi?

— Desigur că refuz. Eu nu sunt o agentă a poliției. Fiecare cu îndeletnicirea lui!

— Numai să nu te căiești.

— N-am de ce să mă căiesc, fiindcă nu mă simt vinovată cu nimic. Fapta mea nu cade sub rigorile nici unei legi. Nu există articol în codul penal care să prevadă pedeapsa unui gând, a unei intenții, dacă vrei!

— Mandatele de arestare n-au nevoie de justificări!

— Mă amenințI? N-ai decât să mă arestezi!

Sullivan Henders era dezarmat în fața siguranței cu care vorbea Edith Guildbransonn, a nepăsării ei. Era o femeie cu multă experiență. Nu mai încape nicio îndoială că fiul lui Mack Stephenson fusese solicitat și el și că plătise o sumă îndoită, fiind cel mai important beneficiar al dispariției mamei sale vitrege. Acest tânăr ușuratic s-ar fi trădat mai ușor decât experimentata patroană a institutului „Cleopatra”, care nu-și ascundea, prin toată atitudinea ei, satisfacția că a rămas din nou pe primul plan al industriei ei, că prin absența definitivă a stelei de cinematograf, institutul Dorys nu-i mai face zdrobitoarea concurență din ultimii ani. Siguranța, optimismul negustoresei de cosmetice, triumful ei luau aere de insolență. Sullivan Henders nu găsea prudent să o aresteze, să dea drumul unui nou scandal, în care erau să fie amestecați compatrioți de-ai săi.

Consilierul juridic al ambasadei americane părăsi foarte contrariat hotelul „Maurice”. Rareori în cariera lui se simțise atât de neputincios, atât de dezarmat, atât de dezorientat. Făcea parte de douăzeci de ani din direcția poliției New-Yorkului, fusese amestecat în afaceri foarte delicate, dar le lămurise pe toate, fiindcă se simțea călcând pe un teren solid. Acum i se părea că umblă pe nisip. Pavajul trotuarului, sub arcade, îi luneca sub picioare. Obiectele din vitrine - majoritatea mici podoabe ale cochetăriei femeiești - luau forme imprecise, vibrau neliniștit: pudriere, coliere de mărgean, creioane de roșu, tabachere de argint, cutiuțe de ivoriu, cercei de jad, peisagii pariziene colorate, lipite sub un oval, un rond sau un pătrat de cristal.

Pe acel asfințit de iunie, când vegetația Parisului e în splendoare și când metropola își trăiește intens ultimele zile înainte de plecarea în vacanță, Sullivan Henders străbătea parcul Tuilileriilor sub ramurile protectoare ale platanilor și ale castanilor, în irizările roze ale amurgului.

Mușcatele puneau violente tonuri roșii pe verdele peluzelor. În umbra statuilor și a urnelor, se jucau copii. Dar unde e îmblânzitorul de vrăbii? Probabil, a fost aruncat în Sena de un rival. Cel care peste câteva zile va împărți fărâmituri de pâine păsărelelor din vechiul parc regal va fi un impostor. Trebuie arestat. Dar bătrânul acesta care meditează pe banca de colea nu pune la cale suprimarea unui vecin care tușește și nu-l lasă să doarmă? Câți prinți și înalți demnitari ce străbăteau pe vremuri sălile palatului Luvru n-au ajuns regi și miniștri, prin intrigi și prin asasinate nedescoperite încă?

Polițistul se simțea singur și halucinat în imensa forfoteală a Parisului. Ieși din parc, trecu pe cheiul Senei, contemplând de pe parapet apa grasă pe care pluteau câțiva peștișori morți.

O ambarcațiune a Armatei Salutului[8] staționa lângă podul gării d'Orsey... Un gând omenesc, o legiune a salvării omului ancora ca un surâs optimist în fluviul asasin. Sullivan Henders salută cu respect acest azil plutitor. Își privi pălăria din mâna ridicată și, cu un gest necugetat, o azvârli în apă. Fetrul cenușiu căzu ca un fulg și porni să plutească în josul fluviului. Polițistului i se păru că trece el însuși apa Styxului, pălăria fiind aceeași care se pune pe coșciugul unui om dus la groapa de veci.

Gestul acesta, fiind dictat de subconștient, avea totuși un rost. Făcea parte din anchetă. Controla viteza aproximativă a apei, rapiditatea cu care poate duce spre Turnul Eiffel o pălărie sau un cadavru omenesc.

Pare-se că pantofii uzați plutesc mai multă vreme; cei noi e normal să cadă repede la fund, materialul lor fiind mai dens.

„M-am abrutizat! constată Sullivan Henders. Sunt deprimat. E momentul să iau un aperitiv, să revin la normal..."

Cele două cocteiluri tari, pe care Sullivan Henders le luă, unul după altul, într-un bar de la rue Boisay d'Arglas, nu departe de Ambasada Americană, îl mai înviorară puțin. Dar se simțea tot singur. Ar fi dorit să-și petreacă seara în tovărășia cuiva. Ziua fusese toridă, noaptea se anunța la fel. Zidurile încinse, asfaltul trotuarelor trimiteau noi emanații de căldură văzduhului deja încins de cuptorul solar.

O luă pe lângă ambasadă, fără să intre, și se pierdu printre copacii răcoroși ai Câmpiilor Élysée. La Rond Point se aprindeau fântâni luminoase. Terasele cafenelelor erau pline de lume. Dar nu întâlni pe nimeni cunoscut. Se gândi la un prieten de departe, polițist ca și el, un elev al său, cu cincisprezece ani mai tânăr, Johny Ring, licențiat în drept și filosofie, de la Boston, care se afla acum la New-York.

[8] *Armata Salvării* este o denominațiune creștină și una din cele mai mari organizații de caritate din lume, având o structură cvasi-militară.

Era un suflet de elită, inteligent și cu o anumită timiditate, distincție sufletească de care oamenii siguranței se privează foarte ușor.

Lui Sullivan Henders i-ar fi plăcut mult să fie împreună cu Johny Ring în acele momente de singurătate pariziană, de incertitudine, ca la capătul unui tunel căruia nu-i cunoști celălalt capăt. Nu o dată se sfătuiseră, împreună și nu o dată consiliile, observațiile, investigațiile elevului său îl ajutaseră să descopere bandele de gangsteri specializate în desfacerea alcoolului, pe vremea prohibiției și organizate, mai târziu, în ramificații din toate specialitățile crimei: cambrioleri ai băncilor, hoți de bijuterii, hoți de copii... S-ar fi consultat cu prietenul și discipolul său asupra cazurilor recente, asupra acelei mafii care inventase o nouă și rentabilă tehnică a afacerismului interzis de legi. Ar fi fost doi în lupta cu necunoscuții care lucrau peste continente, după metode inedite. Ar fi reușit, poate, să le lămurească misterul. Se gândi să-i telefoneze lui Johny Ring chiar a doua zi, invitându-l la Paris în interes de serviciu. Sullivan Henders avea un grad înalt în direcția poliției și dorințele sale erau ordine.

Surâdea la gândul că Johny va fi aici peste câteva zile. Se vedea cu el, pe aceeași terasă, invitând la un aperitiv și poate la masă pe cele două blonde care-i surâdeau acum de la masa vecină și în compania cărora, singur, astă-seară, n-avea nicio poftă să se afle... I se făcuse dor de prietenul său. Nu o dată, în decursul agitatelor urmăriri de bandiți, își făgăduiseră câteva seri de repaus în Parisul îndepărtat, plin de atracțiile bătrânei Europe, de reveriile fecunde, într-un peisaj făcut din mineral, din vegetal și din suflet omenesc.

Sullivan Henders comandă două aperitive. Ciocni un pahar cu celălalt, îl ridică, surâzând și închinând pentru oaspetele invizibil, îl salută cu un: „*Hello, Johny!*”

CAPITOLUL XII

Parisul se golea. Serbările lui de 14 iulie însemnează sfârșitul activității metropolei. Începea vacanța. Americanii de marcă plecau la rândul lor. Mister Leonard, încărcat de glorie, se îmbarcase și el. Nu-i plăcea avionul. Cele câteva zile petrecute pe un transatlantic erau adevărata, singura lui odihnă. Contemplând oceanul, gusta un repaus complet, medita, făcea planuri noi, imagina noi achiziții. Stătea de vorbă cu pasagerii, sau cu personalul vaporului, iscodindu-i, căutând să afle dacă vreunul din ei cunoaște obiecte vechi, stranii, piese de muzeu, rarități aflate la vreun anticar, la vreo desfacere de casă particulară, în țările de unde veneau. S-ar fi dus el singur, oricât s-ar fi aflat de departe acele depozite. Avea agenți pretutindeni, dar prezența lui îi stimula, ochiul său dibaci descoperea ceea ce lor le scăpa. La Paris chemase pe reprezentanții săi din Londra, din Amsterdam, din Roma. Recolta lor, în ultima vreme, nu fusese prea importantă, nimic care să merite a fi reținut pentru muzeu: obiecte de trafic, cumpărări și vânzări. Îl interesau prea puțin.

Mister Leonard pleca la New-York și nu avea să se reîntoarcă la Paris decât peste câteva luni, ca să pregătească pe îndelete expoziția autentică a colecțiilor sale din Statele Unite. Plecase însoțit la Gara Nordului de admiratori și prieteni, printre care marchizul de Kergoual, încântat că putuse înlesni onorabilului său amic o petrecere favorabilă în capitala Franței. Amânară pentru la toamnă vizita la castelul din Bretania. Mister Leonard îi încredințase din nou statueta zeului Tengri, pe care, el

personal, din precauție, poate numai dintr-o simplă superstiție, nu voia s-o ducă singur la New York!

— N-a sosit încă vremea s-o donez muzeului. Nu trebuie să se afle acolo cât mai trăiesc eu. Va fi instalată la locul de onoare după moartea mea. Moartea este o purificare. Vreau să-i dau lui Tengri un tron purificat!

Marchizul de Kergoual era obișnuit cu tonul poetic, încărcat de metafore al bătrânului său prieten. Nu prea înțelegea mare lucru, dar îi făcea plăcere stilul acesta oriental, politețea și imaginile omului. Mister Leonard știa să-l îndatoreze oferindu-i din când în când obiecte prețioase care, nu atât de importante ca să figureze într-un muzeu select, erau, totuși, foarte rare, foarte frumoase și foarte scumpe.

Acest negustor rapace știa să fie și generos. El cerea prețuri mari, deși plătea prea puțin pentru obiectele pe care le negocia. Îi trebuiau bani mulți ca să-și procure pasărea rară a muzeului. Trebuia să vândă douăzeci sau treizeci de obiecte de artă, ca să cumpere unul singur, demn să treacă în patrimoniul colectivității. Ciudat bătrân, dar numai prin acest fel de ciudățenii se pot aduna marile comori! Era avar ca toți acei porniți să se îmbogățească, dar avariția, cupiditatea lui erau scuzate, erau admirate de toți cei ce știau în slujba cărui nobil scop le folosește.

Ambasadorul Statelor Unite, ca și consilierul său juridic, Sullivan Henders, erau încântați de trecerea fecundă prin Paris a lui Mister Leonard. Le fusese de mare folos în opera lor de propagandă națională, în momentele dificile când toată presa de pe cheiurile Senei relata numai lucruri menite să micșoreze prestigiul yankeu.

Dar parcă un blestem urmărea această operă de bună cunoaștere a americanilor în Europa.

Parcă cineva voia cu tot dinadinsul să provoace accidente ostile, să inventeze noi scandaluri, împrejurări cu sfârșituri tragice, foarte neplăcute ambasadei de lângă Piața Concordiei.

Iată, de pildă, în acest sfârșit de iulie liniștit, când evenimentele internaționale stagnează, iar viața metropolelor se perindă în stațiuni climaterice, pe plajele celebre, în umbra pădurilor de munte, iată, din nou, Parisul zguduit de o sinucidere dublă, de aruncarea în Sena, târziu, după miezul nopții, a unei perechi americane, care nu era nici măcar o pereche legitimă. Acest lucru sporea latura scandaloasă a tragediei.

În lipsa estivală de subiecte, ziarele găsiră materialul cu care să alimenteze și să atâțe curiozitatea cititorilor.

Pe o noapte senină și răcoroasă care urmase unei zile de furtună și de ploi torențiale, trecătorii întârziați pe cheiul Pieței de Flori fuseseră intrigați de cearta dintre un domn cu joben și pelerină de mătase peste frac și tânăra lui parteneră, o femeie foarte elegantă, care se despărțeau, apoi alergau unul după celălalt, ca să se reîntâlnească lângă parapetul fluviului. La un moment dat, se încăierară. Până să prindă de veste o negustorească de flori și cu soțul ei, care descărcau ghivece dintr-un camion, domnul prinsese doamna în brațe și se căznea s-o arunce peste parapet. Tot atât de îndârjită, escaladând forțat zidul de piatră, partenera acestei neînțelegeri nocturne își înfipsese mâinile sub brațele însoțitorului ei, îl trăsese după ea și-l târâse în prăpastia neagră a fluviului.

Cei doi florari, împreună cu un al treilea, alergară spre locul dramei, dar era prea târziu: corpurile chefliilor întârziați pieriseră sub valuri. Numai pelerina și jobenul domnului, numai mantila doamnei se mai vedeau pe apă, lunecând domol la vale. Alarma dată de martorii acestei curioase și tragice scene fu inutilă. Cine-ar fi putut să le dea ajutor în acea noapte târzie, pe cheiurile pustii, cine să se arunce în fluviu și să-i scape de la înec?… Poliția fu înștiințată numaidecât, postul de salvare pus în funcțiune, dar cadavrele nu au putut fi găsite decât dimineața: unul în apropierea cheiului Voltaire, altul, mult mai departe, sub podul Alexandru III, dincolo de Piața Concordiei.

Printr-o bizară și supărătoare coincidență, cei doi înecați erau tot cetățeni ai Statelor Unite, veniți la Paris numai de-o săptămână. Locuiau în apartamente separate, dar la același etaj, la hotelul Ritz, din Place Vendôme. Numai oamenii foarte bogați își pot permite asemenea lux. Și erau, într-adevăr, foarte bogate aceste victime noi ale fatalității. Faptul că se aflaseră împreună atât de târziu, într-un cartier excentric al Parisului, disputa lor terminată atât de dramatic indicau o anumită familiaritate care nu putea decât să dăuneze reputației lor.

Doamna era soția unui cunoscut industriaș din Chicago, Artur Klinger, supranumit Regele Plutei, care avea monopolul dopurilor de plută, întreaga recoltă spaniolă destinată Americii. Venise în Europa singură. Pe același vapor sosise și un cunoscut actor de cinematograf, Harold Christens, care trebuia să joace „în carne și în oase” la Paris, în timpul desfășurării unui film.

Era al treilea actor american de cinematograf care se îneca în Sena într-un răstimp atât de scurt. Acum nu mai putea fi vorba de o sinucidere.

Dacă ziarele relatară faptele, aducând în fiecare zi noi amănunte asupra vieții celor doi eroi, autoritățile pariziene, plictisite, lichidară repede acest fapt divers, care, în definitiv, privea opinia publică și moravurile de peste Ocean. Concluziile acestea nu erau de loc făcute să înveselească pe ambasadorul Statelor Unite. Iarăși legături tainice între soția unui rege al New-Yorkului și o vedetă a ecranului, iarăși biografia lor, insinuări la caracterul raporturilor dintre cele două victime, raporturi care nu puteau fi decât vinovate. O mare afluență de public la filmul cu Harold Christens, în care spectatorii, decepționați, credeau că vor vedea apărând și pe doamna Laura Klinger, eroina dramei de pe cheiul Pieței de Flori, redată cu ingeniozitatea și realismul specific regizorilor de la Hollywood.

Cel mai intrigat și în același timp cel mai plictisit de

această afacere fu inspectorul de poliție Sullivan Henders, care era însărcinat, oarecum, cu paza compatrioților săi, în orice caz cu urmărirea lor în misteriosul dedal al Parisului.

Îl contraria faptul că nu mai era vorba de un înec voluntar. Ar fi trecut și această poveste în rândul „sinuciderilor camuflate”, considerând-o o nouă ediție a expedierii pe lumea cealaltă, practicată atât de abil de banda care „sinucisese” pe Dorys O’Mara, pe Norma Inkonen. Dar nu era tocmai așa. Cei doi nefericiți, în urma unei neînțelegeri violente, căutaseră să se suprime reciproc, murind în același timp.

Ceea ce i se păru straniu detectivului era faptul că asemenea Isadorei Stephenson și rivalei ei, perechea Christens - Laura Klinger petrecuse noaptea la „Taverna Dragonului”. Ca și cele două nefericite actrițe, această pereche luase masa în sala de jos a localului și după două sticle de șampanie urcase, colindând saloanele superioare, consumând aceleași băuturi și stupefiante, asistând la aceleași distracții cu caracter licențios și care atrăgeau pe străini în goana după senzații tari.

Șeful misiunii Statelor Unite îl invită la el pe consilierul juridic al ambasadei.

— E foarte plictisitor, mister Henders, ce se întâmplă.

— Neobișnuit! răspunse Sullivan, care, în toată afacerea asta, avea senzația unei culpe personale.

— Ce crezi? îl mai întrebă ambasadorul.

— Nu e lucru curat. Asasinatele acestea îmi dau de gândit.

— Ai fost pe la hotel Ritz, te-ai interesat de raporturile dintre doamna Klinger și Harold Christens?

— Duceau o viață foarte corectă. Nu ieșeau niciodată împreună. N-a avut nimeni impresia că între acești doi pasageri existau raporturi strânse. Cu atât mai puțin motivele unor neînțelegeri.

— Această blestemată tavernă a dragonului poartă nenoroc compatrioților noștri…

— Nu numai lor. Am cercetat la poliție cazurile de înec în Sena, în ultimii ani. Un bancher londonez, un fabricant de lame de ras din Stockholm, un pretendent la tronul Persiei și moștenitoarea unui prinț indian au murit în aceleași condiții misterioase, aruncându-se în fluviu, în aceeași noapte în care au vizitat cabinetul magic, așa numitul dragon dintre oglinzi. Două din cadavre nu s-au mai găsit. Celelalte două au fost pescuite la diferite distanțe.

— E curios cum poliția franceză n-a cercetat mai de aproape.

— Asemănarea dintre aceste dispariții ne-a impresionat pe noi, care suntem oarecum în cauză. Dar, petrecute la interval de câteva luni, de câțiva ani, s-au pierdut printre alte cazuri, mai numeroase. Rutina administrativă n-a mers mai departe cu cercetarea lor. Le-a clasat cu ușurință. Sinuciderea era vădită. Fiecare e stăpân pe propriul destin.

— În orice caz, poliția Parisului ar fi putut da mai multă atenție acestei suspecte taverne.

— Lucrurile se petrec acolo foarte regulat. Patronii sunt oameni corecți. Dragonul verde atrage foarte mulți clienți de marcă. Se cheltuiesc în fiecare noapte sume fantastice. Fiscul realizează venituri frumoase. Industriile acestea, care practică amuzamentul străinilor și dau vieții nocturne a Parisului atâta farmec, sunt foarte rentabile. Nu există niciun motiv să fie neliniștite de birourile polițienești, mai ales dacă sunt în regulă cu perceptorii…

— Mister Henders, dumneata ai vizitat cabinetul dragonului?

— Nu încă. Am o repulsie instinctivă împotriva exhibițiilor licențioase.

— Rău faci. Un polițist trebuie să știe totul.

— Desigur. Dar nu mi s-a propus, n-am fost îndemnat, ispitit. Calitatea mea oficială se pare că a intimidat pe cei ce ar fi încercat să mă invite. Dar am să mă duc cât de

curând. Vreau să cercetez mai de aproape localul. Îmi pare bine că n-am prea fost văzut pe-acolo, aș fi fost, poate, luat la ochi. Așa, ancheta îmi va fi mai ușoară.

— Ai ceva aprehensiuni speciale, crezi într-un echivoc, într-o vinovăție a patronilor acelui stabiliment?

Henders nu răspunse.

— Te întreb aceasta ca prieten! reluă ambasadorul. Ești liber să nu-mi răspunzi. Interesul profesiunii dumitale cere o discreție totală.

— Vă mulțumesc că nu insistați, domnule ambasador! răspunse Sullivan Henders, care, din principiu, nu dezvăluia nimănui rezultatele investigațiilor sale. Dar nu văd ce prejudiciu ar aduce anchetei mele dacă aș mărturisi convingerea pe care o am că acești oameni nu s-au sinucis din propria lor inițiativă. Cred că escaladările parapetului le sunt ordonate prin sugestiile unui fachir. Sunt atrași la „Taverna Dragonului", amețiți de băutură și convocați apoi, spre citirea norocului sau alte atracții ispititoare, într-un cabinet special. Sunt condamnați la moarte dinainte. Una sau mai multe persoane au interes ca ei să dispară. O bandă bine organizată regizează această moarte. Dar nu printr-un asasinat vizibil. Trebuie să se evite amestecul autorităților, anchetele, bănuielile. Sinuciderea pare mai simplă. Cei condamnați la moarte, hipnotizați, primesc ordinul de a se autosuprima și pleacă sub imperiul acestui ordin, executându-l cu precizie în mai puțin de o oră. Sunt încredințat că atât cele două actrițe, cât și perechea care s-a aruncat ieri-noapte în Sena au făcut-o dintr-o poruncă misterioasă irezistibilă. Am indicii că banda de care v-am vorbit funcționează atât la Paris, cât și la New-York, de comun acord, cei de aici executând aici ceea ce s-a hotărât acolo. Beneficiarii acestor dispariții sunt rivali de aceeași profesie, sau rude care profită de golurile omenești umplându-le cu prezența lor. Cer voie Excelenței Voastre să nu intru în amănunte, dar când voi ști ceva care să vă intereseze, îmi va face o deosebită

plăcere să vă țin în curent.

— Îți mulțumesc și mă bizui pe dumneata să lămurești aceste taine. Nu-ți cere nimeni să faci pe mentorul compatrioților noștri, dar dacă ei înșiși nu evită acel suspect stabiliment, e de datoria noastră să-i avertizăm, că ambasadorului nu-i face nicio plăcere să afle că vizitatorii din Statele Unite își petrec nopțile tocmai în acel local echivoc. Există altele la Paris, unde se pot distra tot atât de bine și de unde ajung în patul lor, acasă, nu în împărăția peștilor!

Ieșind de la șeful misiunii, Sullivan Henders întâlni pe culoar pe al doilea secretar, care se ducea să transmită ambasadorului conținutul a două telegrame sosite în același timp. Una de la Trouville, prin care Legația era înștiințată că domnișoara Judith Meredith, unica moștenitoare a miliardarului bine cunoscut, înotând în larg, a fost prinsă de curenți și s-a înecat. Cadavrul a fost aruncat de valuri pe plajă.

A doua telegramă, sosită de la New-York, anunța dispariția de pe bordul transatlanticului „Queen Mary” a tânărului Archibald Stephenson, care, în a patra dimineață a călătoriei, n-a mai fost găsit în cabină. Obișnuia să se plimbe pe covertă noaptea târziu, în compania unei tinere argentiniene pe care o cunoscuse pe vapor și care declarase că, în acea a treia noapte, marea fiind agitată, ea s-a retras, lăsându-și companionul singur. Archibald Stephenson a căzut, probabil, în ocean. Cadavrul n-a fost găsit. Erau prea puține speranțe ca valurile să-l arunce pe vreo plajă, așa cum se petrecuse la Trouville cu tânăra și imprudenta Judith.

CAPITOLUL XIII

Noapte de iulie pe Atlantic. Iar pe transatlantic, bal mascat. E a treia zi de călătorie spre America. Pasagerii au epuizat atracțiile luxosului vas „Queen Mary”. Încep să se plictisească. Tinerii vor să danseze, bătrânii să se amuze privind, doamnele între două vârste să cocheteze la adăpostul măștii. Deghizamentele sunt cele de rigoare: dominouri de toate culorile, Pierrot, Colombina, Arlechinul, Gitane, călugări… Apoi, fanteziile personale.

Costumele se închiriază la garderobă. S-au deschis hublourile sălii de dans. Aerul nopții suge fumul și aburii calzi răcorind vasta încăpere în care sute de pasageri, în sunetul jazului, în pocnetul dopurilor sticlelor de șampanie, se distrează dansând, urmărindu-se, întrebând, ațâțând curiozitatea, continuând cu mai multă îndrăzneală flirturi începute cu timiditate, când erau în costum de bord sau în smoching și rochie de seară.

Archibald Stephenson a cunoscut, din prima zi a călătoriei, o fermecătoare argentiniană, Francitta Perez, o copilă de optsprezece ani, micuță, brună, cu ochii negri, plini de foc, cu dinții albi, strălucitori, cu buzele roșii, cu pielea albă și mată, cu o voce prea puternică pentru vârsta ei, vorbind franțuzește cu un pronunțat accent spaniol.

E o încântare ciocnirea aceasta de accente, care scapără în conversația dintre Citta și Archi. N-au un vocabular prea bogat în franceza pe care o vorbesc. Dar se înțeleg prin limba universală a tinereții, prin elocvența sau malițiozitatea privirii, prin fluturările surâsului, prin încruntarea și descruntarea sprâncenelor, prin gesturile

instinctive, prin atragerile firești și respingerile voite, prin toate acele jocuri primăvăratice, care, de mii de ani, preludează simfonia dragostei.

În această noapte de bal, Citta a fost destul de stranie. Aripa unei migrene, nemulțumirea unui amănunt de costum și, mai ales, aerul greu al nopții și tangajul ușor al vaporului, vestind apropierea unei furtuni, îi stricară buna dispoziție obișnuită.

Archibald a invitat-o sus, în singurătatea bordului, unde vor putea vorbi în voie. Francitta s-a lăsat greu. El a insistat. A convins-o. Un arlechin zvelt și o mlădioasă Carmen se strecoară, noaptea târziu, pe scările care duc pe covertă. Mai sunt câteva persoane în căutarea problematică a unei adieri răcoroase. Dar marea respiră greu, cu plămâni înăbușiți.

Transatlanticul se leagănă.

— Nu mai stau aici! protestează Citta.

— Eu rămân, fiindcă numai aici am să-ți spun ce voiam să-ți spun! insistă Archibald, tiranic, plin de el, irezistibil.

Sângele autoritar al ascendenților săi materni s-a trezit în fiul lui Mack Stephenson. Francitta seamănă mult cu o verișoară a lui, o grecoaică tot atât de brună și cu ochii de foc.

El avea șapte ani, verișoara patrusprezece. Prima neliniște, prima vibrație a inimii, prima tulburare a sufletului, prima obsesie. Apoi venise Norma Inkonen. Acum e îndrăgostit de Francitta Perez. Dacă fetișcana ar fi cât de cât abilă ar deveni soția unuia dintre cei mai bogați tineri din America de Nord. Probabil, însă, că-n America de Sud Francitta Perez a lăsat așteptări, promisiuni, afecțiuni. Sau, poate, își închipuie că numai în felul acesta, ar putea cuceri pe Archibald Stephenson. Sau, poate, nu se gândește nici la una nici la alta și se lasă în voia tinereții, a zburdălniciei de copilă unică, răsfățată. Archi a așteptat-o un sfert de oră, rezemat de parapetul vaporului, cu ochii țintă la ieșirea scării. Dar mica argentiniană nu s-a mai

întors. Tânărul pornește să coboare. Cineva i se pune în cale. Un bărbat scund. De unde a ieșit? Adineauri nu era acolo. Vântul și legănările vaporului au gonit ultimii pasageri întârziați pe covertă. Archibald vrea să treacă.

— Un moment! îl oprește omul mascat, care i se adresează în limba engleză.

— Ce doriți? întreabă Stephenson, contrariat.

— Ai fost cam dur cu Francitta… Dacă vrei s-ajungi la inima ei, nu așa trebuie să te porți…

Vorbind, îl atrăgea spre parapetul vaporului, în colțul cel mai singuratic, cel mai întunecat.

Archibald era și interesat, dar și neliniștit de apariția acestui străin, care avea o manieră ciudată de a-l ține locului, de a nu-l lăsa să treacă…

— De altfel, ești dur și cu alții, continuă oaspele nepoftit, nu numai cu Francitta… Ești prea tânăr, nu știi cum să te porți în societate. Nu ești exact la întâlniri… nu te ții de vorbă…

— De unde știi dumneata?

— Trebuia să te afli într-o noapte, la o anumită oră, pe terasa cafenelei Weber din Paris. De ce nu te-ai dus?

Un fior rece trecu prin șira spinării lui Archibald Stephenson. El încercă să treacă, dar bărbatul se apropiase strâns de el, îl acoperea. Îi simțea genunchiul între genunchi, imobilizându-l.

— Mesagerul nostru ți-a vorbit… Era în seara când dorințele ți se împliniseră. Noi ne-am ținut de vorbă: de ce l-ai ocolit pe mesagerul nostru? De ce nu i-ai mai dat niciun semn de viață?

— Dar cine ești dumneata? bâigui Archibald, cu gâtlejul strâns de spaimă.

Acesta își scoase masca și-și arătă ochii.

— Mă cunoști, nu?

— Cred că te cunosc! zise Stephenson tremurând.

Avea în fața lui pe omul din New-York, care-i propusese dispariția mamei sale vitrege.

— Adu-ți aminte. Ai venit la biroul meu… Ne-am înțeles să o omorâm pe Dorys O'Mara!

— Nu-i adevărat! Eu n-am făcut asemenea târg! protestă Archibald.

— Mesagerul nostru ți-a spus la Paris că-ți poate pune la dispoziție placa în care-ai depus jurământul…

— N-am făcut niciun jurământ!

— Adu-ți aminte! Cu mine-ai vorbit, nu cu altul!

— E o infamie! M-ați atras în cursă!

— Ai de gând să plătești?

— Niciodată… ar însemna să-mi recunosc complicitatea… crima…

— Mesagerul nostru ți-a propus să ne înțelegem. Nici n-ai vrut să discuți. Alții însă se vor ține de vorbă! Dacă tu ai vrut o moarte, ca să moștenești, mai sunt și alții care te vor moșteni pe tine și care vor plăti mai mult ca tine, și la vreme! Acolo unde pleci acum învață-te să te ții de vorbă!

Repezi o lovitură puternică în esofagul lui Archibald Stephenson, concomitent cu alt pumn, al mâinii stângi, în maxilarul drept.

Tânărul șovăi. Omul mascat îi apucă picioarele, sub genunchi, îl ridică și-i făcu vânt în mare. Valurile care începeau să crească primiră-n brațele lor de întuneric și de uitare Arlechinul zvelt, a cărui absență din bal n-o remarcase decât Francitta Perez.

CAPITOLUL XIV

Vestea dispariției lui Archibald Stephenson ajunse în același timp la Paris și la New-York.

Sullivan Henders era năucit. Al cincilea american - cu Judith Meredith șase - murea, prin înec, într-un răstimp atât de scurt. Ce însemnau toate acestea? Înclinat spre filosofie, detectivul se lăsă pradă meditațiilor. Prin acest ocol care-l odihnea și-n același timp îi stimula imaginația, el spera s-ajungă la limanul căutat, acolo unde putea găsi lumina adevărului, măcar un început de lumină.

„Iată, își spunea el, iată doi tineri, care, dacă s-ar fi întâlnit la Paris, s-ar fi îndrăgostit, poate, unul de altul, ar fi rămas acolo, s-ar fi logodit, ar fi făcut o pereche potrivită, fericită. Dar hotărârile destinului sunt implacabile. Desfășurarea vieții noastre atârnă de cel mai neînsemnat amănunt. Altfel ți se va scurge existența dacă ai intrat într-un vagon de tren sau într-altul, dacă ai scăpat un avion, care s-a prăbușit, sau dacă ți s-a dat o cameră la un alt etaj al hotelului. Întâlniri neprevăzute aduc consecințe neprevăzute. Într-o singură secundă poate devia un destin.

Dacă în locul acelei tinere argentiniene, Archibald Stephenson l-ar fi cunoscut pe tatăl ei, acesta, pasionat jucător de cărți, l-ar fi antrenat la o partidă de pocher sau de bridge și tânărul milionar, în loc să fie măturat de valuri de pe bord, așa cum i-a fost explicată dispariția, ar fi cunoscut în momentul acesta, la New-York, deliciile instalării într-o avere formidabilă, pentru a cărei prosperitate nu mișcase un deget. La toamnă, providența i-

ar fi scos, poate, în cale pe domnișoara Meredith, și-ar fi reunit averile într-una singură, ar fi avut copii, bineînțeles dacă această domnișoară Meredith în loc să se ducă să se scalde într-un anumit punct al plajei Trouville, s-ar fi aruncat în mare cu trei sute de metri mai la stânga. Neînțelese sunt jocurile fatalității!

Și totuși… Dacă nu erau simple coincidențe? Dacă recentele înecuri fuseseră organizate în prealabil?

Dacă și aceste două morți erau în legătură cu celelalte? Dacă lăcomia unei alte serii de moștenitori lucrase atât de expeditiv, transformând în accidente două crime premeditate?”

Filosofia care la început îl înstrăina, de obicei, de obsesia lui permanentă, readuse pe detectiv la preocupările sale imediate: cercetarea „Tavernei Dragonului”. Cele două telegrame sosite adineauri îl contrariau, fiindcă accidentele se petrecuseră aiurea, iar el situase numai în acea tavernă centrul complotului. Acolo trebuiau să se întâmple toate. Acolo se puneau la cale, prin hipnoză ordonată de un profesionist, alergarea dementă pe cheiurile și podurile Senei, precipitarea în undele taciturne a celor osândiți să moară.

Sullivan își strângea gândurile risipite în prea multe direcții. Simțea mai mult decât oricând nevoia colaboratorului său devotat, Johny Ring, care-l anunțase că nu poate veni atât de curând, fiind însărcinat cu urmărirea, prin diverse mari centre ale Americii, a unei bande rămase fără șef, asasinat de altă bandă.

Consultându-se cu Johny, ar fi putut deznoda firele complicate ale acestui ghem de crime. Era o precipitare de fapte senzaționale cum nu mai întâlnise în cariera lui de polițist, aproape un sfert de veac. Acea mafie de asasini se pitea, într-adevăr, fericită de abundenta recoltă. I se întâmplase lui însuși să cunoască momente de acestea ample, când pescuia cu undița și când, printr-un capriciu al soartei, prindea într-o singură zi atâția pești câți nu

prinsese altădată în zece așteptări prelungite pe malul unei ape sau pe barcă, în larg. Altădată făcea captura unei întregi asociații de răufăcători, după momente sterpe, ca acestea pe care le petrecea la Paris, neștiind cum să-și înceapă cercetările. Pași pe nisip. I se părea, din nou, că-i fuge terenul de sub picioare.

Se duse chiar în aceeași seară la restaurantul din spatele Catedralei. Ceru o sticlă de șampanie. Clienții erau bine dispuși. Muzicanții se amestecaseră cu publicul: douăzeci de violoniști în smoching cântau aceeași melodie antrenantă, acompaniată, pe estradă, de o virtuoasă a pianului.

Era o surprinzătoare și plăcută invazie această prezență între mese a violoniștilor, care se aplecau la urechea consumatorilor, dând fiecăruia impresia că numai pentru el cântă, în vreme ce întreaga orchestră se adresa comunității, în semiîntunericul sălii, în deliciosul ei mister.

Sullivan Henders se lăsă și el prins de vraja muzicii, de ambianța întregului local. Dar calitatea lui oficială îl înțepenea ca un guler tare. Nu-și putea da drumul. Ar fi vrut să se distreze zgomotos, ar fi petrecut cu această lume nepăsătoare, a cărei singură grijă era cum să cheltuiască mai mult, cum să-și procure senzații mai puternice, mai moleșitoare. Să urce singur în etajele de sus lui Sullivan Henders îi venea destul de greu, orgiile nu le poți face de unul singur. Îți trebuie companioni, un antren pe care nu-l poți căpăta decât în societate. Singur nu te poți abandona decât melancolic, ceea ce era ultima dintre intențiile polițistului.

Reveni a doua oară, dar fără niciun folos. Nu-l pofti nimeni să viziteze saloanele unde se fumau otrăvurile dulci, unde dansau păpușile siameze ale regelui Sisovath, sau în cabaretul andaluz, unde spaniole planturoase schițau legănări lascive. Nici cabinetul magic unde evolua, printre oglinzi miriadare, dragonul verde, nu i l-a oferit nimeni. Mai puțin camera fachirului, care, sub pretext că

îți ghicește viitorul, te hipnotizează și te trimite la înec. Cu acest fachir ar fi vrut el să intre în contact, să se înfrunte cu el, să-l demaște. Dar nu izbuti.

Ieși spre ora două dimineața, nemulțumit și de data aceasta. Contemplă cerul de august, străpuns de stele căzătoare. Cele mai multe, în prăbușirea lor, urcau spre zenit, amintindu-i un vers pe care nu-l înțelesese niciodată până atunci:

„Iar stelele cădeau în sus”.

Cheiurile erau pustii. Niciun domn în frac, nicio nobilă doamnă nu se pregătea să sară în apă. Era o noapte frumoasă ca o poveste.

După alte trei nopți, polițistul nostru vizitase tot ce era de vizitat în „Taverna Dragonului”, culesese informații interesante. Avea impresia că se află pe calea cea bună. Începea să se înșioreze. În curând va da ambasadorului noutăți senzaționale, dacă…

După plimbarea făcută cu câteva zile în urmă, prin parcul Tuilleries și pe podul gării d’Orsay, când salutase un vaporaș al Armatei Salvării și-și aruncase pălăria în Sena, acea deprimantă înserare a fost parcă vestitoare de rău.

Ce presimțire tulburase pe bietul Sullivan Henders, ce sinistră previziune îi sugerase imaginea propriului său sicriu, pe care era așezată o pălărie, acea pălărie care plutea ușor pe apele liniștite și unsuroase ale Senei?

Pentru ce peștișorii crăpați, care tremurau la suprafață, ca și cum ar fi fost vii, îi inspiraseră tot felul de reflexii lugubre?

În a șasea noapte petrecută la „Taverna Dragonului”, când urma să facă investigația cea mai interesantă, Sullivan Henders ceru, ca de obicei, o sticlă de șampanie. Ca să fie cu mintea limpede el își umplea cupa când se făcea lumină în sală și o vărsa în găleata cu gheață în momentele când reflectoarele și becurile păleau, ca să se

arunce toate snopurile de raze pe estradă, unde se produceau dansatorii sau jonglerii. Cu spiritul lucid, el urcă în saloanele superioare, se opri în fiecare, clătinându-se ușor, ca un om care ar fi îngurgitat variate alcooluri, deși băuse numai o cafea tare și o sticlă de apă minerală. Apoi ceru să viziteze singur cabinetul magic. Fu introdus de unul din directori. Un bărbat extrem de politicos și de surâzător. Balaurul verde atârnat în plafon se învârtea, multiplicându-se la infinit în numeroasele oglinzi. Era un zbor fantastic de lighioane apocaliptice. Stoluri nesfârșite de dragoni fabuloși zburau în acel imens cer de cristal sprijinit pe orizonturi kilometrice. Sullivan Henders apăsase buton după buton. Din desfășurarea scenelor erotice, fauni și nimfe alungându-se și înlănțuindu-se, apoi bărbați și femei cu anatomii perfecte, evoluând cu dexteritate și grație în împerecheri plastice de mare îndrăzneală, el înțelese farmecul interzis care tulbura pe privilegiații admiși în sanctuarul interzis, începea să descifreze enigma spiritelor exaltate, bolnăvicioasa atracție a acestor imagini fantastice. Perfect lucid, el își închipuia cât efect trebuie să producă aceste viziuni neobișnuite asupra unor minți înfierbântate de băutură, dans și hașiș. Dar admirabila stăpânire de sine pe care și-o elogia el însuși nu-l împiedică, după o jumătate de oră, să alerge și el pe cheiul Senei, halucinat și, asemenea celorlalți americani pe care îi deplângea, a căror misterioasă moarte era însărcinat s-o descifreze, să se arunce în fluviu… Un domn în frac fusese văzut aruncându-se în Sena în noaptea înstelată de august, spre orele două dimineața…

Corpul lui Sullivan Henders, consilier juridic al Ambasadei Statelor Unite și unul dintre cei mai experimentați polițiști de peste ocean, a fost descoperit a doua zi, între parcul Tuileriilor și gara d’Orsay, proptit de zidul care mărginea fluviul și făcea unghi cu ambarcațiunea „Armata Salvării”, ancorată acolo de câteva

săptămâni. În cele câteva ore ale nopții, valurile liniștite ale fluviului, pline de stele, răsfrângeau, în vreme ce Sullivan Henders luneca în neantul întunecat, fosforescente dâre de luceferi, care brăzdau văzduhul o secundă și se pulverizau ca simpla scăpărare a unui chibrit.

CAPITOLUL XV

Să părăsim, un moment, decorul armonios și nobil al Parisului, viața multiplă a celei mai întraripate metropole și să ne transportăm pe malurile Dunării, în portul bulgar Ruse, numit de turci Rusciuk.

Expresul care venea din Sofia se opri în gara din apropierea fluviului. Călătorii urmau să coboare la vamă, apoi să treacă pe țărmul românesc, la Giurgiu, de unde se ajungea cu trenul, într-o oră, la București. Printre cei ce descindeau la Rusciuk erau și doi oameni de afaceri americani, Ralph Sylvester și Benjamin Sharph, supranumiți „inseparabilii”. I-am întâlnit la dineul pe care marchizul de Kergoual îl dăduse la Paris în onoarea nefericitei actrițe de cinematograf Dorys O’Mara, înecată în Sena.

Benjamin Sharph și Ralph Sylvester veniseră în Balcani de câteva săptămâni și făceau naveta Sofia-București, cheltuind mult în dreapta și în stânga, ca să desferece porțile ministerelor. Aveau și ajutorul prețios al camarilelor regale. Ei urmăreau arendarea bogățiilor de pește ale Dunării pe tot parcursul acestui fluviu, între România și Bulgaria, până la Deltă, plus bălțile pe care fluviul le alimentează pe malul de jos.

Pe când își pregăteau bagajele, fură salutați de un alt călător, un bărbat de vreo patruzeci de ani, elegant și zvelt, numit Ahmet-Ilan, care le vorbea în englezește. Era și el new-yorkez și se arăta plăcut surprins să-i întâlnească.

— Ce coincidentă! exclamă el. Și la ducerea spre Sofia ne-a fost dat să ne întâlnim, iar acum mergem împreună la

București. Vă duceți la București, nu-i așa? Încântat să vă stau la dispoziție... Eu sunt de prin părțile acestea ale lumii... Din Dobrogea... Am plecat de mic, acum sunt cetățean american...

— Cu ce ocazie pe-aici? întrebă unul din cei doi.

— Afaceri. Sunt agent al magazinului de antichități din New York... Caut obiecte de artă. În Dobrogea sunt mulți tătari și turci, care posedă monede vechi, statuete și podoabe extrase din mormintele regilor sciți. În Bulgaria de asemenea sunt multe relicve interesante. Am fost la Aboba-Plisca, la ruinele palatului Khanului Bogor, sau Boris; acolo am găsit urmele altarului marelui zeu Tengri.

La Madra, deasupra ruinelor palatului Khanului Omortag, există ceva unic pe lume: un uriaș basorelief săpat în munte și care reprezintă un șef călare... un cavaler trac. Omul, calul și câinele. Am tratat cu guvernul bulgar să reproducem acel cavaler pentru muzeul Tengri din New York...

Ahmet-Ilan era un om foarte amabil, dar prea vorbăreț. Poate bucuria de a fi întâlnit doi concetățeni îl făcea atât de locvace. Ralph Sylvester și Benjamin Sharph profitau și ei de această împrejurare; omul fiind din partea locului, vorbind românește și bulgărește, putea să le fie de folos la expedierea micilor formalități și neplăceri prin aceste locuri.

Într-adevăr, Ahmet-Ilan îi întrebă:

— Ați cumpărat ceva țigarete la Sofia?

— Nu.

— Păcat. E păcat să părăsești Bulgaria fără o provizie. Au un tutun excelent... Țigaretele „Rhodope” întrec cele mai fine produse egiptene. Eu mă duc să-mi cumpăr câteva pachete... E un depozitar în oraș pe care-l cunosc. Dacă v-ar interesa, vă stau la dispoziție!

— Avem vreme?

— Nicio grijă... Vaporașul de legătură pleacă abia peste o oră... Lăsăm bagajele la vamă și dăm o raită prin oraș!

„Inseparabilii” primiră propunerea lui Ahmet-Ilan. Printr-un noroc excepțional, negustorul de tutun se afla chiar la gară. Bancherii americani fură surprinși să vadă un tânăr foarte bine îmbrăcat, ca orice domn din marile centre europene sau transatlantice. El afișa cochetăria unui star de cinematograf în veșminte, în tăietura părului și a mustății subțiri, rasă deasupra și dedesubt, după cele mai moderne canoane ale eleganței. Tânărul venea de la un meci de fotbal, susținut în ajun la București. Rugă pe cei trei străini să-l urmeze. Intrară într-o prăvălioară scundă, care mirosea a tabac și a mucegai. Pe o ladă ședea ghemuită o bătrână în port țărănesc, mama sportivului-tutungiu. Fără s-o privească, acesta îi întinse cu neglijență mâna stângă, pe care femeia o sărută cu respect și afecție. Apoi introduse pe clienți în depozit, unde le vându câte un kilogram de tutun „Rhodope” fiecăruia. Câte o mie țigarete.

— Le putem trece la vamă întrebă unul din bancheri.

— Ne aranjăm noi! răspunse Ahmet-Ilan… Poate că e mai prudent să nu mergem cu vaporașul… E prea multă lume, vameșii sunt severi. Închiriem o barcă, sunt destule… Eu trec totdeauna cu barca… E mult mai plăcut…

„Inseparabilii” se învoiră. Această mică aventură le surâdea. Ajunși la gara maritimă, constatară că vaporașul nu mai era în port, plecase de vreo zece minute… Se vedea la câțiva kilometri departe, în apele românești ale Dunării, apropiindu-se de Giurgiu.

Ajutați de doi hamali care le duceau bagajele revizuite sumar, cei trei americani coborâră la mal unde staționau câteva luntre. Ahmet-Ilan alese pe cea mai frumoasă și începu să vorbească într-o limbă necunoscută cu barcagiul. Pare-se că nu se învoiau la preț. Ahmet-Ilan ridicase tonul.

— Lasă, dragul meu, îi spuse râzând Benjamin Sharph sau Ralph Sylvester, lasă-l să ne înșele că nu e mare lucru!

— Știți cât a cerut? De trei ori prețul pe care l-am plătit fără să mă fi tocmit rândul trecut! Notați bine: când

plutești de la Giurgiu spre Rusciuk, vâslitul e mai greu, fiindcă mergi în susul apei… Acum coborâm… Sforțarea e mai mică. Nu văd niciun motiv să plătim mai mult!

„Inseparabilii” făceau haz de ieșirea lui Ahmet-Ilan, care se supărase pentru atâta lucru. Barcagiul păru că-i primește condițiile, le făcu semn cu mâna să poftească.

Cei doi hamali care le aduseseră bagajele rămaseră și ei în barcă, aranjând bine valizele sub scândura care ține loc de scăunaș.

— Vin și ei cu noi să ne ajute la coborâtul geamantanelor, la Giurgiu.

— Excelentă idee, exclamă unul din cei doi americanii, în vreme ce barca pornea pe apele liniștite.

Văzută din luntre, atât de aproape de ei, Dunărea părea imensă în lărgime. Aveau impresia că nu vor ajunge niciodată la mal. Pe măsură ce înaintau în larg, apele galbene începeau să prindă valuri, care ușurau munca vâslașului și legănau mica ambarcație. Cu cât se apropiau de țărmul românesc, cu atât curenții deveneau mai puternici.

— Ciudată și această Dunăre exclamă Ahmet-Ilan. Acum se agită fără niciun motiv, acum e liniștită ca un lac. Mi-aduc aminte că acum doi-trei ani, am trecut-o pe o zi de martie. Erau mari inundații. Sălciile pe care le vedeți colo, pe malul românesc, erau înecate, toate, pe-o mare distanță… Treceam printre vârfurile lor, smulgeam frunze. Mi-aduc aminte și de un șarpe de apă, care înota înaintea bărcii noastre, ca și cum ar fi vrut să ne arate drumul. Numele meu e Ahmet-Ilan. Ilan înseamnă șarpe.

Ralph și Sylvester ascultau cu o atenție distrată explicațiile. Curenții deveneau tot mai accentuați și făceau să se aplece luntrea, iar cei doi bancheri păliseră, neliniștiți, nefiind obișnuiți cu acest gen primitiv de navigație. Le era teamă de furtună, intraseră într-un vârtej primejdios. La un moment dat Ahmet-Ilan scoase o exclamație, care părea mai mult un ordin scurt, rostit în

altă limbă.

Imediat barca se aplecă mai mult decât ar fi împins-o valurile. Ahmet-Ilan se lăsă brusc pe vine, îmbrățișând cu o mână mijlocul luntrașului, iar cu cealaltă scândura fixă pe care ședea acesta. În același timp, cei doi hamali se repeziră la unul din americani și-l imobilizară în fundul bărcii ca să nu cadă. Celălalt își pierdu cumpătul și se rostogoli în fluviu.

Pare-se că nu știa să înoate, fiindcă nu mai fu văzut la suprafață. Valuri galbene, curentele submarine, cărora nu le scăpau în acel loc nici cei mai experimentați pescari, l-au dus la vale.

Cadavrul i-a fost aruncat pe mal, mai jos de Giurgiu, după câteva zile. Asociatul său scăpă cu viață mulțumită asistenței urgente a hamalilor, care îl fixaseră cu energie în mijlocul bărcii. Le era profund recunoscător. După trecerea primelor momente de emoție, el nu mai rezistă ispitei de a-și exprima bucuria, uitând să-și manifeste, măcar de formă, durerea de aș fi pierdut scumpul prieten. Scăpase, iar celălalt murise, lăsându-și întreaga avere asociatului său.

Vechiul conflict se rezolvase cum era firesc. Dușmănia de ieri și colaborarea de azi își găseau un final tragic pentru unul și favorabil pentru celălalt, în valurile tulburi ale Dunării.

Ca prin minune, apele se liniștiră, sau poate barca părăsise vâltoarea și plutea acum departe de curenți. Milionarul își regăsi calmul și în vreme ce se apropiau de debarcaderul Giurgiului, unde o mulțime de curioși îi așteptau, făcându-le semne cu batistele și pălăriile, americanul găsi că e momentul să mulțumească celor care i-au scăpat viața.

Plăti suma exagerată cerută la început de barcagiu, apoi oferi luntrașului și hamalilor câte o sută de dolari, drept recompensă.

Apoi se adresă lui Ahmet-Ilan:

— Dumitale cum ţi-aş putea fi recunoscător?

— Recunoscător pentru ce? Fiindcă eram gata să te dau peste cap și pe dumneata? Trebuie, dimpotrivă, să-ți cer eu scuze că te-am împiedicat să iei vaporașul. Sunt cauza indirectă a morții sărmanului dumitale tovarăș!

— Nu face nimic! replică celălalt, care, prin aceste cuvinte, își trăda satisfacția că a scăpat pentru totdeauna, fără nicio inițiativă proprie, de asociatul său.

Ca orice om care devine generos când i se realizează cel mai frumos dintre vise, el insista să-l recompenseze pe Ahmet-Ilan.

— Fă-mi plăcerea și primește ceva de la mine… Ai și dumneata multe cheltuieli… Ți-ar ajunge cinci sute de dolari?

— E prea mult și prea puțin! răspunse, enigmatic, Ahmet-Ilan. Prea mult pentru mine și prea puțin pentru serviciul pe care ți l-am făcut…

— Nu-nțeleg… Spune dumneata cât trebuie să…

— Un milion de dolari! răspunse flegmatic omul.

Celălalt tresări, gata să sară în sus și să răstoarne barca a doua oară…

— Dar toată averea mea nu face un milion!

— Face mai mult! răspunse calm Ahmet-Ilan. Numai ceea ce moștenești de la asociatul dumitale valorează înzecit. De altfel, suma aceasta n-o fixez eu, ai fixat-o dumneata singur…

— Eu?

— Adu-ți aminte!… „Dacă în răstimp de trei luni, tovarășul meu de afaceri dispare, mă oblig să vă plătesc un milion de dolari”. Am dreptate?

Bancherul înmărmuri, amuți. Ahmet-Ilan continuă:

— Dumneata îți închipui că acest accident, din care ai scăpat atât de ușor, a fost neprevăzut? Hamalii și barcagiul erau acolo din întâmplare? Îți închipui că eu mă aflu prin paraginile acestea ca să transport la New-York cavalerul trac din munții lui Omortag-han? Îți închipui că întâlnirile

noastre au fost simple coincidențe? Te urmăresc de mult, domnul meu, am primit însărcinarea să suprim pe dușmanul dumitale de moarte. În apele Dunării s-a consumat sentința decretată la New-York, obligația pe care ți-ai luat-o în fața unui mandarin de porțelan, care te aproba mereu, bălăbănindu-și capul. Forțează-ți puțin memoria, doar nu e mult de-atunci… Sper că ne-am înțeles și că nu e nevoie să mai intrăm în vreun vârtej periculos. Mai avem până la mal, iar Dunărea e foarte capricioasă!

Bancherul simți părul zbârlindu-i-se în cap și se grăbi să-și recunoască obligația. El ceru numai răgazul necesar ca să aranjeze această chestiune și-și dădu cuvântul de onoare că, până-ntr-o lună, afacerea va fi lichidată.

— V-ați purtat foarte corect, ați lucrat prompt, înțeleg să fiu și eu tot atât de corect.

— *All right!*

CAPITOLUL XVI

Johny Ring, prietenul pe care cu atâta duioșie îl evocase Sullivan Henders cu câteva seri înainte, pe terasa unei cafenele de pe Champs Élysées, sosi la Paris în ziua chiar când se pescuise cadavrul. În locul scumpului său maestru, plin de viață și planuri de viitor, tânărul detectiv găsi un sicriu, într-o capelă, câteva coroane de flori și, pe o draperie neagră, o placă de argint cu două litere negre: S.H.

Sub triste auspicii își începea Johny Ring existența în acel vesel Paris, de care auzise atâta și unde călca întâia oară!

Orașul îl primise cu ostilitate. Îl descurajase de la început. Ce putea să facă el acum, fără niciun ghid, fără niciun sprijin?

Trebuia să ia de la început investigațiile făcute până-atunci de maestrul și de camaradul său. Rapoartele pe care i le prezentară colaboratorii lui Sullivan Henders nu erau concludente. Mai interesantă i s-a părut convorbirea cu ambasadorul Statelor Unite. Relatând ultima convorbire avută cu Henders, șeful misiunii americane sublinia convingerea detectivului defunct că acele pseudosinucideri nu erau decât niște crime dirijate de un fachir. Acesta sugestiona victimele, ordonându-le să îndeplinească o traiectorie bine determinată, la capătul căreia se afla, invariabil, saltul mortal în fluviu.

În vreme ce ambasadorul, un bărbat înalt, trecut de cincizeci de ani, vorbea, Johny Ring îi urmărea expresia feței.

Ras complet, cu tenul roz, cu tâmplele argintii, diplomatul respira un calm vecin cu indiferența. Un surâs de scepticism, poate de ironie, un dispreț imperceptibil se desprindea din jocul mușchilor acestui obraz sănătos. Mai ales față de reprezentanții poliției părea el să-și arboreze disprețul. În imaginația detectivului, fața distinsului său partener începea să se schimbe. Părul cărunt creștea… Mustățile îi creșteau în același timp cu barba, ministrul devenea un om mai vârstnic, cu figura încadrată de plete și barbă argintie. Parcă-l mai văzuse cândva sub acest aspect.

„De unde-l cunosc?" se întreba Johny Ring.

Dar întrebarea era de prisos, fiindcă nu-l văzuse așa niciodată. Nu-l cunoștea de nicăieri, nici așa, nici altminteri.

Această schimbare a fizionomiei nu era decât un joc al imaginației lui Ring, joc care trebuia întrerupt imediat, ca să nu-i distragă atenția. Detectivul era pradă unei deformațiuni profesionale. La școala din New-York, el studiase, pe lângă criminologie și grafologie, arta deghizamentului. Pusese mai multă pasiune în acest studiu decât în altele. Poate unde era înclinat spre pictură, îl interesau mai mult înfățișările plastice, exterioare ale vieții. În fiecare om vedea un individ deghizat. Când începuse să vorbească, să discute, să ancheteze pe cineva, dacă acest cineva purta părul lung, mustăți și barbă, Johny Ring începea să-l despodobească de aceste adaosuri capilare, reconstruind imaginea nudă a craniului. Când interlocutorul sau omul de la o masă pe care o supraveghea era tuns, ras complet, detectivul începea să-i adauge mustăți, barbișon, favoriți, păr, plete, de toate culorile și formele. Îl refăcea sub diferite coafuri, îl crea din nou și-și fixa în minte diferitele lui aspecte, edițiile variate ale aceluiași cap, ca să-l memoreze pentru mai târziu.

Această lăudabilă înclinare îl distrăgea însă de la alte

observații mai importante. Își dădu seama, la un moment dat, vorbind cu primul reprezentant al patriei sale, că pierdea din sensul cuvintelor sale. Își concentră atenția. Deși amabil, îndatoritor, ambasadorul părea plictisit de toate afacerile acestea criminale. Avea destulă bătaie de cap cu propriile sale ocupații diplomatice, ca să-și mai piardă vremea cu incursiuni în alte domenii.

După ce-și potoli durerea pricinuită de pierderea șefului său, Johny Ring jură să se consacre total, dacă nu răzbunării violente a lui Sullivan, cel puțin descoperirii autorilor crimei și a motivelor care îl îndemnaseră să-l suprime, atât pe el cât și pe ceilalți. Aceste motive, cel puțin cu privire la Henders, nu puteau fi decât necesitatea imperioasă de a scăpa de un supraveghetor inoportun, care începea să le dea de urmă. Johny Ring va fi mai prudent decât înaintașul său. Nu va da nimănui impresia că e un detectiv și că urmărește o bandă la „Taverna Dragonului”. Va lucra cu mare discreție.

Cu cincisprezece ani mai tânăr decât Sullivan Henders, pe care-l avusese profesor la școala de criminologie, machiaj, deghizament și psihologie a răufăcătorilor Johny Ring era un bărbat de statură mijlocie, lat în spate, agil, musculos. Trupul său de sportiv purta un cap de intelectual, părul castaniu deschis era foarte lung și lins, fără totuși să dea impresia unei coame abundente. Purta ochelari cu bagaua lentilelor latã și de culoare închisă. Ochii lui erau albaștri, cu clipirile și contractările de pupile ale omului în căutarea perpetuă a unei descifrări de enigme. Gura și bărbia lui Johny Ring n-aveau nimic voluntar și era un mare contrast între mâna lui puternică, sigură și surâsul acela de nehotărâre feminină, între blândețea meditativă a întregului său chip de intelectual sceptic, menit să trăiască între rafturile unei biblioteci și umerii săi atletici, care păreau destinați a purta povara cea mai grea.

Înotător neîntrecut, el putea sta în fundul apei vreme îndelungată. Nu o dată părinții lui Johny erau spăimântați văzând că nu mai iese la suprafață când se cufunda în gârla ce tăia în două cuprinsul fermei lor. Același copil care ședea ore întregi contemplând jocurile de lumină ale apei și culorile florilor din iarba câmpiei, se cățăra ca o maimuță în copaci, agil, îndrăzneț, înaintând pe ramurile care se încovoiau, în admirația micilor săi camarazi. Călăreț, apoi șofer și pilot de avion, cunoscând la perfecție arta de a boxa și jiu-jitsu, ochind cu revolverul în fuga calului, ca un cowboy, exersat în cursele de urmărire a gangsterilor rutinați, gimnast și echilibrist de forță, Johny Ring avea toate însușirile fizice ale polițistului desăvârșit.

Spiritul său, însă, era organizat nu numai în suplețe și promptitudine, dar cunoștea și voluptatea reveriilor prelungite, contemplarea unui peisaj, cufundarea într-o meditație care n-avea nicio legătură cu realitatea imediată. Era, ca și Sullivan Henders, fiu de fermier. Născuți și crescuți în mijlocul naturii, păstrau amândoi ceva din frăgezimea, din poezia vieții de la țară. Poate și faptul acesta îi apropiase. Se înțelegeau de minune. Purtau în ei rememorări campestre, orizonturi infinite, unduirea unor vegetații luxuriante. Nu o dată se avântau în larguri pe o barcă, pescuind ore întregi și discutând complicate măsuri ce trebuiau luate în urmărirea unei bande. În acea placidă ocupație patriarhală, ei organizau planuri care le cereau a doua zi desfășurări de dinamism, de inițiative prompte și fulgerătoare executări.

Paralel cu studiile sale de drept de la universitatea din New-York și cu frecventarea școlii de detectivi, Johny Ring lua și lecții particulare de pictură. Era un pasionat al acestei arte, care cere atâta putere de izolare, de concentrare în studiul unui model omenesc, al unui colț de natură. El își petrecea zilele de odihnă în fața șevaletului, beat de fantasmagoria culorilor pe care le strivea pe paletă ca să reproducă, pe pânză sau pe carton, culorile mult mai

imprecise, mai subtile și mai îmbătătoare ale obiectului sau ființei pe care o zugrăvea. Culorile aveau elocvența și înțelepciunea lor. Și totuși nu el, ci un alt camarad, mai vârstnic, Tom Sincler, licențiat în drept și filosofie la Boston, ca și el, descoperise teoria obsesiei la unele persoane a anumitor culori… Tom Sincler capturase doi periculoși gangsteri, bărbat și femeie, care își schimbau sub diferite aspecte locul de operațiuni, îi identificase din predilecția pe care o aveau de a-și decora în roșu și verde locuința și mobilierul.

Fugiți din America, perfect deghizați și grimați, bărbatul și complicea lui au fost prinși de către Tom Sincler tocmai la Paris, unde țineau, în același imobil de azi al cabaretului Dragonul verde, o tavernă. Să fi fost, oare, vreo legătură între acest cabaret și malversațiunile soților Pickleston[9], criminalii arestați datorită acelei obsesii de roșu și verde?

Harry și Malvina Pickleston, predați justiției americane, fuseseră executați pe scaunul electric și afacerea lor de la Paris trecuse în alte mâini. Cum va putea demasca Johny Ring pe criminalii blestematei taverne? Câte săptămâni, câte luni de cercetări migăloase îi vor trebui ca să dea de firul ce lega atâtea crime?

Johny Ring era la prima sa mare întreprindere de acest soi. Pășea pe pragul bărbăției. Avea treizeci de ani și nu era hotărât încă dacă va rămâne toată viața un detectiv, dacă va practica avocatura sau dacă pasiunea artei nu-l va acapara total, prefăcându-l într-un pictor adevărat dintr-un simplu diletant. Care-i era vocația reală și care diletantismul? Nu-l satisfăcea complet niciuna. Renunțând, mintal, la una, o regreta imediat pe cealaltă. Ar fi dorit să le împreune pe toate, deși un om nu poate fi desăvârșit decât într-o singură ramură, dacă e desăvârșit și acolo.

I-ar fi plăcut lui Johny Ring să se afle în capul unei întreprinderi căreia să-i ofere întreaga lui energie,

[9] Cuplu de infractori care îl regăsim în romanul *Kimonoul înstelat* alături de detectivul Tom Sincler.

multiplele-i aptitudini, să călătorească în folosul ei. Ar fi organizat, de pildă, propria-i expoziție de tablouri și expozițiile altora, purtându-le din oraș în oraș, din țară în țară. În orice caz, inteligența, perspicacitatea lui ar fi folosit-o cu mai multă tragere de inimă în domeniul artei și al comerțului decât în urmărirea și descoperirea atât de primejdioasă a elementelor detractate ale societății. E drept că funcțiunea de polițist îi asigura o existență destul de îmbelșugată. Dar nu-și simțea sufletul împăcat. Frumusețea plastică a Parisului, peisajul atât de artistic al acestui oraș unic, muzeele, expozițiile, vitrinele lui respirau numai poezie, erau o chemare intensă spre desfătările și încordările sufletului. Furat de acest farmec al metropolei, el se furișa în muzeul Luvrului unde rămânea ore întregi. În fața tablourilor celebre, putea medita la ultimele lui cercetări, la misiunea cu care plecase din New York. Nimic nu folosește mai mult unui om decât evadarea din propriile sale preocupări, chiar în interesul preocupărilor acestora. Izolându-se de ceea ce obsedează în permanență, spiritul va lăsa să lucreze subconștientul, care, nu o dată, e mai harnic și mai rodnic decât facultățile noastre mintale organizate. Din întunericul odihnit al subconștientului țâșnesc uneori lumini revelatoare, fulgerul unei inspirații pe care logica meticuloasă, travaliul necontenit nu le pot furniza cu atâta strălucire și atât de fecund.

Iată că în muzeul Luxemburg, în fața unei pânze de Marquet, reprezentând două poduri peste Sena, văzute de la etaj, Johny Ring făcu o descoperire de care nici nu visase pân-atunci, care i-ar fi scăpat, poate, în cercetările ulterioare și care era cheia de boltă a întregului edificiu construit de el pe marginea misterului celor cinci înecați.

Câteva zile după înmormântarea lui Sullivan Henders, el consultase documentele poliției franceze, aflate printre hârtiile detectivului defunct, precum și fișele predecesorului său privitoare la înecurile din vara aceea.

Își luase note și despre vagabonzii parizieni, nefericitele midinete, disperații care își căutaseră, în fundul apei, dezrobirea de mizeriile existenței.

Acum, în fața peisajului lui Marquet, îl izbise acest amănunt: Cadavrul lui Harold Christens, actorul de cinematograf care se luptase pe cheiul Senei cu Laura Klinger și căzuse în fluviu o dată cu dânsa, fusese descoperit cu câțiva zeci de metri înaintea locului de unde se aruncase, adică în susul apei, nu în josul ei, cum ar fi fost logic.

Acest fapt, în aparență neînsemnat, străfulgeră mintea lui Johny Ring, care, cuprins de o febră plăcută, de o neliniște fecundă, părăsi repede muzeul și, aruncându-se în primul taximetru liber din fața Senatului, ajunse în câteva minute la hotelul Saint-James unde locuia, pe rue de Rivoli. Străbătând parcul Tuilleriilor, avu viziunea fascinantă a urnelor, peluzelor și florilor care împodobeau această nobilă grădină, mai frumoasă ca oricând în luna august.

Cu ochii încă plini de incandescenţele solare care poleiau cu aur verdele, roșul și cenușiul Tuilleriilor, el consultă din nou dosarul celor cinci tragice accidente. Pe o hartă a Parisului erau însemnate cu precizie locurile de unde săriseră compatrioții săi în apă, precum și punctele unde fuseseră găsite cadavrele. Nepotrivirea era concludentă.

Din deducție în deducție, Johny Ring ajunse la convingerea că aceste sinucideri erau simulate, că altcineva, nu cel găsit în valuri, se aruncase de pe pod. Îmbrăcat în pardesiul sau pelerina de mătase a victimei, un înotător profesionist, complice al asasinilor făcea saltul în apă, lăsând să plutească pelerina sau pălăria.

O femeie sau un alt bărbat îmbrăcat femeiește juca rolul sinucigașelor. Amândoi laolaltă mimaseră neînțelegerea dintre perechea Harold Christens și Laura Klinger, în vreme ce nefericiții tineri erau înecați aievea, în altă parte

și aruncați apoi în Sena.

Cadavrul lui Christens n-apucase să ajungă și să treacă de locul unde se înscenase scena luptei și a aruncării în apă. Pornit pe această pistă, hotărî s-o urmeze și, eventual, dacă pista era greșită, să pornească pe alta. Johny Ring își însemnă, mintal, certitudinile și întrebările.

1. Ca și Sullivan Henders, era convins că locul unde se executau crimele nu putea fi decât „Taverna Dragonului”.

2. Nu era de părerea lui Henders că un hipnotizator comanda victimelor să se sinucidă. Altcineva se arunca în apă în locul lor, după ce victimele fuseseră înecate, în prealabil, aiurea.

3. Asasinatul n-avea ca mobil jaful, fiindcă atât Dorys O’Mara cât și Norma Inkonen, Laura Klinger și Harold Christens fuseseră găsiți cu bijuteriile și banii asupra lor.

4. Sullivan Henders avusese dreptate mărturisind ambasadorului și colaboratorilor săi că acești oameni fuseseră suprimați ca să lase un loc gol și că moștenitorii lor subvenționaseră, dintr-un interes justificat, pe asasini.

5. Nicio urmă de violență asupra corpului victimelor. Ei căzuseră într-un bazin cu apă, muriseră acolo, apoi fuseseră aruncați fără să fie atinși cu mâna.

Acestea erau punctele care îi păreau lui Johny Ring câștigate.

Întrebările erau mult mai numeroase și mai neliniștitoare:

1. Unde se puneau la cale aceste asasinate?

2. Cine atrăgea victimele la „Taverna Dragonului”?

3. La ce moment și în care compartiment al imobilului erau asasinați și cum ajungeau cadavrele lor

în Sena, fără să poarte urmele unei violențe?

4. O singură persoană, sau mai multe chiar nu puteau executa aceste crime. O ramificație întreagă, cu rădăcinile în continentul american, urma toate aceste intrigi. Dar cine conducea biroul central și cum reușea să-și recruteze complicii într-o lume de onorabili bancheri, artiști, aristocrați ai industriei care aveau nevoie să scape de un rival, de o rudă mai favorizată, dar nu puteau intra cu gangsterii în raporturi condamnate de societate?

5. Pe cine trebuie să descopere polițistul, în primul rând, și până unde putea urmări pe ceilalți vinovați? Cum îi va putea identifica?

Iată o serie de probleme pe care școala de detectivi din New-York nu și le pusese. Crimele-standard pe care le analizau profesorii săi nu conțineau niciunul din elementele componente ale cazului de acum.

A identifica banda cutare, a-i atribui crima sau jaful cutare, a porni de la un amănunt precis, a reconstitui, după câteva date materiale, întregul eșafodaj nu era lucrul ce-l mai greu pentru un absolvent inteligent al numitei școli.

Amprentele digitale, marca revolverului găsit, urmele roților unui automobil la cotitura unei șosele, numărul chibriturilor aruncate în cutare loc de veghe, denunțând câte țigarete fumase șoferul-complice, deci câte zeci de minute se oprise acel automobil în așteptarea patronului, toate deducțiile detectivului n-aveau ce căuta în aceste crime fantomatice, în care sânge nu curgea, mobilul nu era cunoscut, autorul nu putea fi bănuit. O pâclă deasă acoperea seria de dispariții misterioase, pe un pământ străin, a unor cetățeni americani de incontestabilă notorietate.

Johny Ring își strângea în palme tâmplele fierbinți.

Înțelegea acum nevoia pe care o simțea Sullivan

Henders când îl chema la Paris de a lucra amândoi, să descifreze, în comun, această indescifrabilă enigmă.

CAPITOLUL XVII

François Legrand, un flăcău din regiunea Halelor pariziene, nu învățase nimic, nu știa să ducă nimic până la capăt, deși trecuse de treizeci de ani. Băiat simpatic, altminteri, inteligent, vrednic, cinstit. Făcea când pe omul-sandwich, purtând pe marile bulevarde anunțul unui croitor sau al unui restaurant, era când figurant la cinematograf, când ajutorul unui om-orchestră sau al unui scamator. Împărțea afișe, îndeplinea comisioane, lucra la cursele din Longchamps, găsind totdeauna o întrebuințare.

Toate aceste îndeletniciri îi ascuțeau spiritul, îi sporeau experiența. François Legrand era și expert în pescuitul cu undița. Nu se mulțumea să stea ore întregi, ca alții, pe marginea apei, ca să prindă obleții argintii și mici ale Senei. Sfoara undiței lui François era foarte lungă. El se avânta la mijlocul podului, dincolo de parapet, vânând pești mari care se iveau din când în când și dădeau târcoale pilonului ce sprijinea podul.

Într-o zi, stând la pândă, cu firul lung întins până deasupra apei, François a alunecat și a căzut în Sena de la o mare înălțime. Numeroșii trecători care îi admiraseră echilibristica pe marginea de dincolo de parapet a podului scoaseră un strigăt unanim de spaimă, chemând ajutor. Dar François își găsi repede cumpătul și luă contact cu valurile, ca și cum s-ar fi aruncat el însuși de pe o trambulină. Emoția curioșilor se prefăcu într-o respirație de ușurare și de admirație.

Câțiva dintre ei alergară pe cheiul spre care se îndrepta ca să iasă înotătorul și să-l felicite. Printre aceștia era și un

bătrâior cu barba căruntă. Acesta-i strânse mâna și, spre marea mirare și satisfacție a celor prezenți, îi oferi, drept premiu pentru isprava lui, o bancnotă de o mie de franci. Bătrânul așteptă să plece restul trecătorilor și îl invită pe François Legrand la o cafenea apropiată unde îi mai oferi și un ceai ca să se încălzească.

— Ar fi bine să te dezbraci, să-ți usuci hainele, să nu răcești!

— Mulțumesc, dar sunt obișnuit! răspunse flăcăul, recunoscător pentru această părintească solicitudine și încălzit de hârtia miraculoasă.

— Ești un brav tip! îl bătu pe umeri generosul moșneag. Aș avea pentru dumneata ceva foarte interesant. Ai putea să câștigi bune parale, fără prea multă bătaie de cap.

— Încântat! răspunse François, dând pe gât a doua ceașcă de tizană fierbinte.

— Cam cât câștigi pe lună cu meseria dumitale?

— N-am nicio meserie, răspunse tânărul râzând.

— Ești liber? Cu atât mai bine!

— Liber ca pasărea și sănătos ca peștele…

— Să folosim această sănătate și această libertate! Ai putea câștiga cincisprezece mii de franci pe lună, plus ceea ce mai pică pe de lături, suplimentele.

— La ordinele dumitale! Ce trebuie să fac?

— Nimic obositor. Nimic dezonorant. Douăzeci de ore pe zi din douăzeci și patru sunt ale dumitale. Patru ore pe noapte, între unsprezece seara și trei dimineața, vei aștepta la un loc convenit. Din când în când te vei arunca în Sena, ca adineauri, dar vei primi nu o mie, ci cinci mii de franci. Merge?

— Bineînțeles că primesc! Dar aș vrea să știu și eu ce înseamnă acest joc? Ce servicii vă aduc dacă aștept patru ore și fac baie din când în când, noaptea, îmbrăcat?

— Mă privește. Recunoști și dumneata că n-ai mare lucru de făcut… Ceea ce-ți cer este o mare discreție. Nu trebuie să spui nimănui cu ce te ocupi. Ești obligat să nu

lipsești un singur minut de la post. Jumătate din salariul dumitale lunar îl voi păstra la mine și-l voi reține ca amendă pentru eventualitatea unei lipse de la datorie. Vei primi leafa regulat de la mine sau de la altă persoană. Îți convine această învoială?

— De minune! Nu înțeleg nimic, dar dacă e vorba de o sumă atât de frumoasă, nu mai întreb!

— Bine. Deseară la ora 11 precis, așteaptă-mă pe podul Arhiepiscopiei, la capătul stâng, dacă stai cu fața spre nord.

Se despărțiră strângându-și mâna. François Legrand, care în general nu se mira de nimic, avu totuși impresia că nu e lucru curat la mijloc. Dar câștigul neașteptat pe care ciudatul moșneag i-l vânturase pe dinaintea ochilor îl ispitea din cale-afară și-l hotăra să-și respecte cu strictețe obligațiile. Dacă, la un moment dat, va remarca ceva suspect, care i-ar tulbura conștiința, va avea toată vremea să iasă din combinație. Ținea la liniștea și la bunul său renume. Nu voia în ruptul capului să aibă a face cu autoritățile, mai ales că se știa fără nicio profesiune.

Seara, la ora fixată, îl găsi pe bătrân așteptându-l la locul convenit.

— Urmează-mă!

Monsieur Albalet - așa se recomandase - îl duse într-o străduță vecină și-l introduse într-o odăiță modest mobilată.

— Poftim cheia. Ai să te afli aici în fiecare noapte, la orele pe care ți le-am indicat. Poftim încă cinci mii de franci, salariul dumitale pe zece zile. Peste zi, n-ai ce să cauți aici. La trei dimineața pleci și te reîntorci noaptea, la 11. Îți merge?

— Ca o mănușă!

François Legrand își petrecu zece nopți în odăița aceea, fără să-l mai vadă pe monsieur Albalet. A zecea noapte, bătrânul îi bătu în ușă.

— Bună seara, scumpul meu François! Te văd la datorie!

N-a prea fost greu, nu-i așa? Te-ai plictisit?

— Nu prea mult! Am fumat, am citit, am moțăit... N-aș putea aduce vreun prieten, să mai stăm de vorbă?

— Nu. Asta nu! protestă bătrânul cu vehemență. Ți-am recomandat discreție absolută...

— Bine. Am să fiu foarte discret.

— Bravo! Poftim încă două mii cinci sute de franci, până la sfârșitul lunii. Jumătate din salariu îl păstrez la mine, cum ne-am învoit, ca amendă dacă nu te voi găsi.

François Legrand primi și acest târg. Încă o lună trecu și nu și-a mai văzut binefăcătorul. Dar la termenul fix, iată că monsieur Albalet îi aduce cincisprezece mii de franci.

— Iată drepturile dumitale pe luna care vine. Cei șapte mii cinci sute de franci îi păstrez la mine, în permanență! încheie bătrânul râzând.

După două zile, monsieur Albalet veni să-l controleze. François Legrand era la datorie. Întins pe un divan, el citea un roman de aventuri, fumând.

A doua noapte, se pomeni iar cu domnul acela misterios. Trecuse de ora două dimineața.

— Pune această pelerină pe dumneata și jobenul acesta în cap, aleargă pe cheiul Senei, intră pe podul Arhiepiscopiei și aruncă-te în Sena, pe partea dinspre nord a podului. Lasă pelerina și pălăria să plutească pe apă, iar dumneata înoată în susul apei, ieși la mal și vino de mă caută aici. Înainte de a sări, caută să fii văzut, atrage atenția trecătorilor, iar după ce te-ai aruncat ieși cât mai departe, cât mai discret, să nu te remarce nimeni.

— Am înțeles!

François Legrand execută cu fidelitate și precizie ceea ce i se ceruse. Ud leoarcă, reveni în odăița lui, se dezbrăcă și se întinse pe divan. Bătrânul era acolo. Îi dădu să bea o sticlă întreagă de rom, îl bătu pe umeri.

— Bravo! Ești un tip formidabil! Apoi îi întinse cinci hârtii de câte o mie de franci. Poftim răsplata dumitale! Au fost bine câștigați!

Monsieur Albalet îi strânse mâna. A doua noapte reveni. Au stat de vorbă, apoi îl întrebă ce mai este nou prin ziare.

— Nu citesc gazetele… M-am săturat de minciunile lor… Aceleași și aceleași, mereu… Îmi ajung romanele și cărțile de călătorie. Mă instruiesc! mărturisi el. Nu citesc decât revistele de sport…

Întreaga vară trecu fără ca înotătorul să mai fie obligat să se arunce mai mult decât de două ori în Sena, îmbrăcat cu pardesiuri, vestoane și pălării pe oare i le aducea amabilul moșneag.

Într-o zi, îl întrebă pe acesta în glumă:

— Patroane, nu mai e rost de vreo baie, cumva?

Se gândea la cele cinci mii de franci.

— Când va fi nevoie, cu cea mai mare plăcere, dragul meu!

Așa petrecu François Legrand lunile verii, ale toamnei, ale primăverii. Cele cincisprezece mii de franci îi permiteau să ducă o viață liberă și liniștită. Prietenilor săi le spunea că a găsit un post de paznic de noapte, la niște depozite de lângă biserica Notre-Dame. Nu-și abandonase numeroasele mici îndeletniciri, care îi mai aduceau câte o sută de franci din când în când și-i înfrumusețau viața. Nu voia să piardă contactul cu lumea care-l făcuse să trăiască până atunci.

Pe la începutul lui iunie, abia intrase în camera pe care o ocupa fără să plătească chirie, și se pomeni cu o femeie, care-l informă că monsieur Albalet a murit.

— Bietul om! Ce gentil era, ce om cumsecade! exclamă François Legrand, surprins, sincer îndurerat… Eu ce mă fac?!

— Nicio grijă! Lucrurile vor merge ca și pân-acum!

Într-adevăr, la momentul potrivit, acea femeie îi aduse gajul, iar după trei zile năvăli agitată, purtând pe braț o capă de mătase, un clac și o mantilă elegantă, pe care i-o puse pe umeri.

— Îmbracă-te și vino după mine. O să alergăm pe cheiul

Senei, certându-ne. Știi englezește?

— Nicio limbă!

— Nu e nimic. Bolborosește și tu câteva cuvinte, răsucește-ți limba. Am să vorbesc eu mai mult. Când vom ajunge pe podul indicat, ne luăm la bătaie. Încerci să mă arunci în Sena, eu te iau de gât și ne rostogolim amândoi. Pe urmă ne vedem aici, să-ți aduc banii!

— *All right!* râse François, strivind pe cerul gurii câteva expresii englezești, amestecate cu cuvinte franțuzești deformate.

Lucrurile se petrecură exact după indicațiile femeii.

François Legrand primi alți cinci mii de franci. După câteva zile, mai bine zis după câteva nopți, se mai zvârli o dată în apă, tot în hainele altuia. Apoi, câteva luni, nimic.

Pe la sfârșitul lui noiembrie, femeia care înlocuise pe monsieur Albalet veni să-l înștiințeze că „societatea” nu mai are nevoie de serviciile lui. Îi dădu salariul reglementar, plus, cei șapte mii cinci sute de franci reținuți pentru o eventuală amendă. Își strânseră mâna și se despărțiră cu destulă melancolie.

— Știți, îi spuse el, dacă mai aveți nevoie de mine, vă stau la dispoziție. Locuiesc în…

— Îmi pare foarte rău, prietene, dar cred că n-o să mai avem nevoie de dumneata. Societatea a lichidat… M-au concediat și pe mine… Eu jucam roluri de femei… Păcat!

François își luă cele câteva cărți pe care le adusese cu el și aruncă un cerc de priviri odăiței în care petrecuse atâtea ore plăcute, o vacanță atât de lungă și atât de bine plătită… Trăise mulțumit în centrul unei enigme pe care nu ținea s-o descifreze.

Va trebui să se reîntoarcă la ocupațiile de odinioară, mediocrele lui ocupații.

CAPITOLUL XVIII

Singur într-un oraș necunoscut, polițistul american Johny Ring avea momente de mare descurajare. Îi venea uneori să renunțe, să-și ia șevaletul și să picteze peisaje pariziene, cum făceau atâția pictori în Cartierul Latin, pe înălțimile lui Montmartre. Îi invidia. Iată niște oameni care își trăiau viața în liniștea și satisfacția artei lor. Cum i-ar fi imitat și el! Dar nu se putea. Venise la Paris cu o misiune, era delegat de către poliția patriei sale. Cauza însă îl interesa. De câte ori, în cariera lui, un inspector al siguranței putea găsi un prilej mai nimerit să se valorifice? Ce captură mai senzațională, ce labirint mai complicat și mai tenebros putea visa un dezlegător de taine, un profesionist care vrea să se afirme în cariera lui, să învingă, să ajungă cât mai sus?

Această ambiție îi dădea puteri noi, îl făcea să-și încordeze toate forțele spirituale. Va trebui, în primul rând, să supravegheze cabinetul dragonului. Își închiriase, nu departe, un mic apartament, pe care-l locuia sub alt nume.

Închiriase o penișă, una din acele vase plate plutitoare pe Sena și două bărci. Alese patru dintre colaboratorii lui Sullivan Henders, se îmbrăcară câteșipatru ca lucrători-marinari.

Penișa staționa pe fluviu, în apropierea,. Tavernei Dragonului”.

După miezul nopții, cei cinci detectivi supravegheau cu rândul împrejurimile. Unul se plimba lângă intrarea localului, altul lângă podul cel mai apropiat, doi rămâneau

pe apă. Johny Ring circula de la unii la ceilalți. Rostul penișei era să culeagă un eventual cadavru aruncat prin gura de canal pe care o descoperiseră, sub nivelul apei, canal de care Johny Ring era sigur că leagă subsolul imobilului cu Sena.

Detectivul intrase de câteva ori în restaurantul semiobscur, observase pe patroni, pe directori, pe garsoni, femeile de la vestiar, artiștii care se produceau pe estradă, pe cei din etajele superioare, clienții care petreceau în saloanele unde ardeau miresme și se serveau consumații exotice.

Personalul de serviciu era un curios amestec de chelneri în frac. Pași mărunți, catifelați, o politețe excesivă, un serviciu ireproșabil. Fiecăruia Johny Ring îi schimba fizionomia, machiindu-l, demachiindu-l. Toate se petreceau în cea mai perfectă ordine la stabilimentul exotico-parizian de la spatele catedralei. Automobile luxoase se opreau și staționau în fața localului. O lume elegantă sosea, de asemenea, în taximetre de piață. Supeul și consumarea buteliei de șampanie decurgeau exact ca în celelalte localuri destinate străinilor bogați, iar în renumitele încăperi despre care se vorbea cu atâta risipă de fantezie, lucrurile se desfășurau foarte agreabil și tot atât de decent.

Johny Ring nu explorase încă faimosul cabinet al dragonului dintre oglinzi. Era încredințat că de acolo va veni mult așteptata lumină. Voia, însă, să fie bine documentat în privința restului imobilului, a oamenilor de serviciu, a clienților.

Dar tânărul detectiv făcuse aceeași greșeală ca și maestrul său Sullivan Henders: venea acolo singur, taciturn, în loc să năvălească în bandă, cu companioni veseli, să se strecoare printre ei, nebăgat în seamă. Ochii vigilenți ai oamenilor din tavernă erau fixați asupra tuturor clienților. Acest oaspete singuratic, care mai mult observa decât consuma, le atrase repede atenția.

Într-o noapte, tânărul cu părul blond-închis și cu lentilele ochelarilor foarte groase primi de la unul din giranți[10] mult așteptata invitație:

— Domnul e singur… Domnul se plictisește… Astă-seară prin excepție, îi putem pune la dispoziție, pentru un sfert de oră, cabinetul dragonului… E un spectacol de divertisment… Dacă doriți…

— Cu plăcere! răspunse Johny Ring.

— Urmați-mă! îi spuse acesta mieros.

Detectivul se sculă fără să atragă atenția și, de la o anumită distanță, urmări pe amabilul girant, care îi conduse pe un culoar îngust, luminat ușor de becuri roșii, disimulate, în vestibulul care preceda intrarea în sanctuar.

Ca și culoarul, acest vestibul era luminat slab, în tonuri roșii, iar pereții erau tapetați cu procesiuni de nimfe verzi, urmărite de fauni, o prefață a viziunilor animate din cabinetul magic.

Totul era misterios aici. O liniște deplină. Girantul vorbea șoptind, iar pantofii de pâslă lunecau moale pe parchet. Nu se mai aflau acum în localul animat de unde veneau, ca dintr-un vis, ecourile depărtate ale orchestrei. Johny Ring avea impresia că se găsește în cine știe ce templu abandonat.

Mai mult decât oricând, avu senzația misterului de nepătruns; totul i se părea o ninsoare de vată, într-o nesfârșită noapte, strecurări de umbre, plutiri de fantome care se destrămau, nimic precis. Pragul neantului…

Însoțitorul său descuie o ușă capitonată. Intrară într-o încăpere rotundă, care n-avea nimic special. Pereții, tapetați cu atlas roșu, nu purtau niciun desen. Un dragon verde atârna în mijlocul plafonului. Acest plafon era brăzdat de linii regulate, descriind pătrate.

— Instalați-vă în acest fotoliu… Apăsați pe acest buton, apoi, dacă vreți să se schimbe peisajul, apăsați unul după altul celelalte șase butoane. La sfârșitul spectacolului,

[10] Patroni.

plafonul se închide de la sine… N-aveți decât să ieșiți, să vă reluați locul în restaurant sau să vizitați saloanele de la etaj… Vă urez petrecere bună!

Cu mâinile împreunate pe piept, girantul se înclină adânc și ieși fără să-i întoarcă nobilului client spatele. Apoi se strecură pe pantofii de pâslă, trăgând ușa după el. Polițistul, ușor emoționat, avu impresia că a fost arestat. Se repezi la ușa pe care o credea încuiată, dar ușa se deschise, vestibulul era liber, culoarul tot așa.

Se reîntoarse în cabinet și se cufundă în fotoliu, lângă care erau instalate butoanele de sidef, șapte la număr, ca la ascensor. Johny Ring vru să ia o poziție mai comodă, dar nu putu mișca fotoliul care era fixat de podea.

„Scaunul electric!”… se gândi el, jumătate râzând, jumătate neliniștit.

Apăsă primul buton. Lumina se stinse, în schimb fu luminat puternic plafonul, care începu să-și miște pătratele marcate cu linii. Aceste pătrate se întorceau total și arătau luciul neted al unei oglinzi. Jocul oglinzilor începea. Balaurul atârnat de plafon prinse să se învârtească și să se răsfrângă, diformat, în cele câteva zeci de bucăți de cristal, care, reflectându-se una într-alta, deveneau sute, mii, înmiind și imaginea dragonului.

Polițistul găsea într-adevăr amuzantă această procesiune de animale fabuloase. Dacă ar fi văzut același spectacol la vreun panopticum, în copilărie, i s-ar fi părut extrem de interesant, nu l-ar fi uitat niciodată. Dar gândul de a se amuza era cel din urmă al detectivului. El apăsă pe al doilea buton, apoi pe al treilea, fără să dea mare atenție scenelor erotice. Aștepta altceva. Aștepta momentul dramatic pe care-l intuise mereu în ultimele zile. Într-adevăr, la un moment dat, avu o senzație de groază, acea senzație pe care o simți când începe un cutremur de pământ. Fotoliul porni să se încline, întregul parchet se înclina, din ce în ce mai repede. Johny Ring se prinse cu mâinile de brațele scaunului, dar mișcarea dușumelei

deveni precipitată: podeaua era acum verticală, apăru un abis întunecat, în care polițistul se rostogoli. Căzu într-un bazin cu apă. Parchetul își reluă locul, deveni tavanul acelei închisori lichide, în care nu se vedea nimic. Se auzi un vuiet de ape care cădeau vertiginos, sporind volumul lichidului, urcându-se necontenit. La un moment dat, Johny Ring simți lemnul acelui tavan, care, în curând, va fi atins de nivelul apelor. Respiră adânc, de câteva ori, umplându-și plămânii.

„Totul este să nu mă asfixiez!” gândi polițistul, care începea să se deprindă cu întunericul și, înotând la suprafața apei, căuta vidul ca să poată respira. Dar apa înghițea mereu aerul și Johny începea să înghită apă.

Precum știm, el era învățat din copilărie să stea cufundat în gârlă mult timp. Nu-l întrecea nimeni în performanța aceasta. De multe ori, în râul care tăia domeniul părintesc, și mai târziu sub valurile mării, rămânea vreme îndelungată; toți îl credeau pierdut, îl căutau îngrijorați. Micul Johny ieșea la suprafață la o mare distanță și râdea scuturându-și părul bogat și aspirinei cu nesaț.

Dar aici nu avea unde să iasă, nici cum să-și scuture coama.

„În momentul acesta, un individ care mi-a luat pălăria și pardesiul de la vestibulul tavernei se aruncă în Sena. Pardesiul și pălăria mea plutesc pe apă. Trecătorii se reped la partea de nord a podului, să-l vadă pe înecat. Sergentul de post dă alarma. Se sparge geamul aparatului de salvare lipit de parapet, se aruncă în fluviu colacul de salvare. Dar tipul a luat-o sub pod și iese pe partea sudică, acolo unde nu s-a gândit nimeni să-l caute, fiindcă e logic ca omul sau cadavrul să lunece la vale în direcția nord… Cred că au fost asasinați în felul acesta și alții, nu numai cei cinci clienți ai mei… Alții, al căror cadavru nu s-a mai găsit… au fost rostogoliți, ca mine, în acest bazin! N-are toată lumea norocul să se împiedice de un pilastru, de o penișă, cum au fost găsiți compatrioții mei!”

Toate aceste gânduri se rostogoleau în mintea lui Johny Ring, care începea să-și piardă cunoștința. La un moment dat, i se păru că unul din cele patru ziduri ale bazinului începe să se ridice, fiindcă se simți împins, dus pe ape, proiectat în alte ape.

A doua zi, presa pariziană anunța sinuciderea polițistului american Johny Ring, care se aruncase de pe un pod în Sena și a cărui pălărie și pardesiu fuseseră pescuite. Cadavrul nu fusese găsit încă.

Valurile îl vor scoate la iveală în două-trei zile, dacă sondajele începute imediat n-au dat rezultatele scontate. Dar, cu toate cercetările făcute de oameni exersați în genul acesta de investigații, corpul regretatului inspector de poliție n-a fost descoperit. Nu era primul caz când cineva aruncat în fluviu era înecat de-a binelea. Articole elogioase îi fură consacrate. Nu lipsea și puțină ironie la adresa lui Johny Ring, care, asemenea prietenului și profesorului său Sullivan Henders, se încăpățâna să dea o interpretare fantezistă, să vadă crime misterioase acolo unde nu erau decât sinucideri, constatate și clasate ca atare de încercata poliție pariziană.

Cadavrul detectivului american n-a fost găsit pentru simplul motiv că la gura canalului care-și vărsa apele în Sena erau postați, în două bărci și pe o penișă, cei patru colaboratori ai lui Johny Ring. Ei îl prinseră la precipitarea în fluviu, îl duseră pe vasul plutitor, îl ținură cu capul în jos ca să verse apa pe care o îngurgitase, îi făcură respirație artificială, îl treziră, îl masară, îi dădură să bea ceai fierbinte și-l înfășurară în pături groase, readucându-l la viață.

CAPITOLUL XIX

Ambasadorul Statelor Unite răsfoia foarte impresionat, foarte plictisit ziarele de seară care relatau moartea tragică a detectivului.

Era al șaselea accident de felul acesta, petrecut într-un răstimp atât de scurt, printre cetățenii americani, și nu știa dacă lucrurile se vor opri aici. Bietul Ring! Era un tânăr simpatic, inteligent, oarecum candid, surprins de orașul pe care nu-l cunoștea și a cărui experiență nu o avea. O dată cu dispariția acestui detectiv avea să se lase noaptea uitării peste acele sinucideri misterioase, pe care, pe drept cuvânt, Sullivan Henders le socotea crime organizate. Căci cine va mai avea curajul să reînceapă experiența și să-și riște viața, asemenea celor doi polițiști căzuți la datorie?

În vreme ce, întorcând paginile ziarelor, contempla fotografia camerei de la hotelul Saint-James, unde locuise detectivul dispărut, ambasadorul auzi zbârnâitul telefonului. Fu surprins că nu auzi vocea familiară a telefonistei, care nu-l punea în contact decât după ce persoana de la celălalt capăt al firului își spunea numele.

— Vă rog să mă iertați, domnule ambasador, că am forțat consemnul și că vă vorbesc direct. Dar nu puteam să-mi dau numele domnișoarei telefoniste…

Vocea necunoscutului îi amintea ceva, un glas auzit recent. Vorbea englezește cu accentul yankeu.

— Ce doriți? îl întrebă ambasadorul.

— Aș dori să vă comunic ceva foarte important, în chestiunea Johny Ring…

Și necunoscutul repetă numele detectivului, subliniind,

accentuând, ca să-i atragă atenția ministrului că este el însuși, dar că nu poate mărturisi.

— De unde telefonezi?

— Dintr-o cabină publică, la câțiva pași de ambasadă.

— Vino în zece minute la monumentul lui Alphonse Daudel.

— Nu știu unde e… Nu prea cunosc Parisul, sunt venit de curând… în ziua morții lui Sullivan Henders… M-ați primit imediat și am vorbit despre…

Ambasadorul păli. Avea impresia că o fantomă a năvălit pe fereastra deschisă. Nu mai încăpea îndoială. Acel necunoscut care-i cerea o întrevedere nu era altul decât omul ale cărui fotografii ilustrau ziarele de seară, despre a cărui moarte vorbeau cu atâta precizie… E adevărat, cadavrul nu fusese găsit, dar detectivul se înecase, incontestabil, pardesiul și pălăria îi fuseseră pescuite. Aceste veșminte indicaseră poliției numele persoanei care se aruncase în Sena în văzul mai multor noctambuli. Ce însemna misterul acesta? Ambasadorul își dădea seamă că Ring se ascundea, că nu era prudent să-i ceară prea multe explicații prin telefon sau să-l cheme la legație, unde ar fi fost recunoscut.

— Vino în fața ambasadei, printre arborii cei mai apropiați!

— *All right!* răspunse prompt vocea americanului, care închise aparatul.

Ambasadorul își părăsi biroul și, spre mirarea secretarului său, care-l vedea plecând înainte de vreme și refuzând să fie chemat șoferul, se strecură, protejat de umbrele înnoptării, printre copacii de pe Champs-Élysées, din imediata apropiere.

Nu trecură decât trei minute și Johny Ring era în fața lui.

— Dumneata! exclamă ambasadorul, a cărui puternică surpriză era amestecată cu expresia unei vizibile satisfacții.

— Eu sunt și, încă o dată, vă cer scuzele mele că v-am deranjat. Iată cum s-au petrecut lucrurile…

Și-i povesti ce i se întâmplase, cum scăpase ca prin minune de-o moarte sigură.

— Jocurile copilăriei mi-au prins bine de rândul acesta. Dacă n-aș fi știut de mic să-mi umplu plămânii cu aer, să stau sub apă vreme îndelungată, în momentul de față cadavrul meu ar fi fost bătut în cuie, într-un sicriu, ca al bietului Henders.

Ambasadorul îi strânse mâna cu efuziune și-l trase într-un colț și mai întunecat al parcului. Se așezară amândoi pe două fotolii de fier.

— Ce-ai de gând?

— Am venit să vă cer sfatul. O parte a misterului e dezvăluit. „Taverna Dragonului” e un cuib de criminali. Ei introduc în cabinetul dragonului pe cei ce vor să-i suprime, îi înecă în bazin, apoi îi precipită în fluviu, după ce omul care a jucat scena sinuciderilor, pe un pod, vine să-i anunțe că se poate da drumul zăgazului. Cu mine s-au grăbit… M-au aruncat în fluviu prea devreme. Am trecut prin momente grele, dar sunt edificat. Începe partea a doua. Polițistul și-a făcut datoria, e luminat. Acum e rândul diplomatului să dispună.

— Nu înțeleg! îl întrerupse ambasadorul.

— Înainte de a mă prezenta poliției pariziene, denunțând tentativa de asasinat comisă asupra mea, precum și rostul acelui asasin dragon dintre oglinzi, am vrut să vă întreb dacă interesele legației n-ar fi lezate prin dezlănțuirea scandalului?

— Te rog să mă ierți, dar tot nu-nțeleg!

— Ajunge oare denunțul meu ca să punem ordine? Mă vor crede? Patronii tavernei nu și-au luat măsuri pentru o asemenea eventualitate și n-au protecții puternice? Izbucnind scandalul, vor cădea pradă numai asasinii? Nu se va întinde ancheta și asupra atâtor compatrioți de-ai noștri, complici sau numai instrumente ale criminalilor?

Unde începe și unde sfârșește lista tuturor americanilor interesați, implicați în aceste sinucideri camuflate? Este oare momentul să se facă un asemenea zgomot, să se dea la iveală o atât de formidabilă și compromițătoare afacere? Personal n-am decât de câștigat din acest succes al polițistului. Pot să fiu trimis și pe lumea cealaltă, e drept, dar pân-atunci am ajuns celebru, mi-am făcut o situație strălucită. Mă tem, însă, că tot scandalul acesta se va răsfrânge asupra noastră și nu e momentul s-avem asemenea publicitate.

Ambasadorul îi strânse mâna din nou, foarte emoționat.

— Îți mulțumesc! Ai avut mai multă pătrundere decât mine! Îți mulțumesc c-ai venit să mă consulți, să-mi încredințezi mie destinul dumitale. Mă întreb numai - cu toate că înțeleg foarte bine reticențele dumitale - mă întreb dacă avem dreptul să tăcem, să acoperim aceste crime, oricare ar fi autorii sau beneficiarii lor?!

— Aceeași întrebare mi-am pus-o și eu, excelență…

— Ce soluții ai?

— O tăcere totală câtăva vreme. Știindu-se debarasați de mine, ucigașii se vor crede în siguranță. Îi voi putea urmări mai ușor, sub altă înfățișare. Când voi mai ști ceva precis, am să vă consult din nou. Poate atunci va fi momentul să-i demascăm. În orice caz, eu am murit pentru toată lumea. Cei patru agenți ai mei și cu dumneavoastră sunteți singurii care știți că Johny Ring trăiește. Să nu vă mirați dacă o vreme nu voi mai da semne de viață… Când mă voi anunța la telefon, ne vedem tot în locul acesta, nu-i așa?

— Foarte bine. Spune-mi, ai destui bani?

— Pentru moment, da. Parte îi țin asupra mea, parte-i am într-o altă locuință pe care o ocup lângă „Taverna Dragonului”. Am și eu un carnet de cecuri.

— Stau la dispoziția dumitale ori de câte ori vei avea nevoie.

— Vă mulțumesc… Dar sper că lucrurile vor merge mai repede ca pân-acum.

Cei doi oameni își strânseră mâna pentru despărțire. Ambasadorul îl mai opri o clipă:

— Dă-mi voie să-ți mai mulțumesc o dată pentru încrederea pe care mi-ai arătat-o. Devotamentul dumitale mă mișcă, mă onorează. Aceasta însă nu înseamnă că ești legat de mine, că mi-ești dator, cu orice chip, să-mi dai permanente explicații. Dacă socotești că un scandal ne-ar fi nefavorabil, nu-i da drumul. Dacă socotești că interesul dumitale îți dictează cutare soluție, nu pregeta. În orice caz, nu te simți obligat, sub nicio formă, să mă ții în curent cu investigațiile și rezultatele dumitale. Văd că ai destul tact, pe lângă perspicacitate. Fă tot ce vei crede de cuviință, și contează pe discreția mea și pe concursul meu neprecupețit. Dar, încă o dată, consideră-te liber, posesorul integral al acestui domeniu misterios…

Johny Ring îi fu recunoscător.

Aprinse o havană uriașă, liberatoare. Depărtându-se ușurat, el respiră, în fumul albastru și aromat, o dată cu aerul plăcut al nopții de august.

Tânărul polițist se depărtă printre arborii din care începeau să cadă frunze îngălbenite.

În orașul care se golea și se făcea mai frumos decât în orice moment al anului, Johny Ring se simțea singur, melancolic și anonim.

CAPITOLUL XX

Oamenii care puseseră la cale asasinatul lui Johny Ring respirară ușurați câteva zile. Faptul că nu s-a găsit cadavrul îi puse însă pe gânduri. La rândul său, detectivul își dădu seama că are de a face cu o bandă organizată altfel decât vulgarele asociații de gangsteri. Abilității lor trebuia să opună o șiretenie egală... Încă din noaptea salvării sale miraculoase își luă toate măsurile. Nu se mai reîntoarse la hotelul Saint-James de pe rue de Rivoli unde locuia și unde-și lăsase lucrurile desfăcute prin apartament, ca un om care trebuia să se reîntoarcă și nu s-a mai reîntors. Principalele obiecte, cele strict necesare existenței sale pariziene, le ținea la un alt hotel, nu departe de „Taverna Dragonului", unde locuia sub un nume fals și unde, în calitatea lui de comis-voiajor, putea să lipsească fără să dea de bănuit. Avea un mic apartament, închiriat cu luna. Plecările și sosirile acestui locatar de treabă, om liniștit, care-și plătea chiria anticipat, nu intrigau pe nimeni. Chiar a doua zi după tentativa de asasinat, își luă valiza și se mută într-o casă mobilată de pe lângă Montrouge, unde șezu ascuns câteva zile. Ieșea numai noaptea, schimbându-și îmbrăcămintea, șapca, ochelarii negri, gulerul hainei ridicat. Își lăsă barba să crească, fiindcă i se părea că deghizamentul clasic, machiajul actoricesc pot să meargă pe scenă, dar în viața de toate zilele se face remarcat.

Din acest anonimat, el continua să-i supravegheze pe americanii sosiți la Paris, pe cei ce plecau, pe cei ce vizitau taverna. În forfoteala metropolei, în discreția parizienilor,

care nu se ocupă de ce fac oamenii care locuiesc în același oraș, în aceeași casă, chiar la același etaj, oricine poate trăi liniștit, netulburat de nimeni. Nu o dată, scriitorii celebri, care voiau să fie lăsați în pace, se izolau într-un alt cartier al metropolei, locuiau acolo săptămâni întregi, fără prea mari precauții și puteau lucra nestingheriți de nimeni.

Johny Ring aștepta să poată relua investigațiile, să poată descifra enigma dragonului dintre oglinzi. Dar lucrurile mergeau destul de greu. Nu vedea de unde să reînceapă.

Nu-și luase niciun ajutor care să-l informeze de cele ce se petreceau pe cheiul Senei. Chiar agenții săi nu mai trebuiau să-i mai știe de urmă. În sfârșit, când socoti că au trecut cele trei luni necesare ca să-și facă un cap de pictor olandez - barba castanie, plete lungi, haină de catifea, lavalieră - el își luă cutia de vopsele, paleta, pensulele, șevaletul și începu să lucreze în grădina Luxemburg, schițând cutare regină de piatră, pictând cutare peisaj. Cu vremea se împrieteni cu doi pictori francezi, tineri, în costumul clasic, care îi vorbiră și ei de faimoasa tavernă. Prefăcându-se că-i ignorează total existența, el se lăsă ispitit. Îi rugă să-l ducă și pe el acolo.

— Cred că putem schița tipuri și decoruri exotice! se bucură el.

Trecu unuia dintre colegii de breaslă o mie de franci pentru plata consumației. Emoționat, pe-o seară friguroasă de noiembrie, intră împreună cu cei doi în restaurantul de la parter, unde nu erau ocupate decât câteva mese; restul clientelei, adevărata clientelă, sosea abia după miezul nopții. Nimic nu se schimbase din aspectul sălii, din felul de a servi al chelnerilor.

A doua zi după această primă vizită la „Taverna Dragonului” el era instalat pe un scaun de fier din grădina Luxemburg și picta pe uriașul Polifem care ornează fântâna Medicis.

Curioșii care contemplă travaliul unui pictor în aer liber nu sunt rari. Ei nu incomodează pe artist, care, nu o dată,

schimbă păreri cu acești amabili admiratori. Observațiile lor sunt binevenite. Printre ei sunt eventuali cumpărători. Iată, de pildă, acest domn care stă acum la spatele lui Johny Ring și a cărui prezență detectivul o simte fără să întoarcă privirea, o prezență intensă, care face să-i treacă un fior prin șira spinării.

— Excelente aceste tonuri de bronz înverzit! îi spuse domnul de la spate, a cărui voce detectivul avu impresia că a mai auzit-o odată.

Întoarce capul. Îl recunoaște. E Mister Leonard, celebrul negustor de antichități. Nu o dată, la New York, și chiar la Boston, a ascultat documentatele conferințe despre arta popoarelor din vechiul continent.

Ce căuta Mister Leonard la Paris, tocmai în grădina Luxemburg, și de ce s-a oprit tocmai lângă șevaletul lui?

Desigur, în viață există asemenea coincidențe curioase. Dar prezența prestigiosului străin nu i se părea a fi o simplă coincidență. Acest om îl căutase, îl urmărise, îi descoperise secretul. Dar cum? Și de ce atât de repede? Oare Johny Ring nu comisese o imprudență ducându-se iar chiar sub o altă înfățișare la taverna blestemată?

— Dacă domnul pictor e dispus să vândă acest frumos grup, eu aș fi fericit să-l achiziționez. Prețul nu mă interesează. Vreau să duc la mine acasă o operă atât de inspirată a unui artist atât de talentat!

Mister Leonard vorbea calm, extrem de politicos. Frazele-i domoale se desfășurau cuceritor. Își ținea, sacerdotal, o mână peste alta, iar privirile magnetice, din dosul ochelarilor, căutau ochii pictorului amator care evitau aceste priviri străpungătoare.

— Tabloul nu e încă gata!… răspunse el, căutând să-și echilibreze emoțiile și să-și creeze o stare sufletească normală, nealterată.

— Am putea, totuși, să-l angajăm de pe acum! surâse omul. Ați putea să mă primiți în decursul după-amiezii de azi? Cunosc adresa dumneavoastră. Sunt liber la orice oră.

V-aș putea spune lucruri foarte interesante în chestiunea care ne interesează.

Polițistul găsi de cuviință să nu se demaște atât de ușor.

— Nu văd ce chestiune ne poate interesa pe noi doi?

— Dar bine, tabloul despre care am vorbit, acest frumos peisaj din Luxemburg! îi răspunse tot atât de calm, privindu-l pe sub ochelari, celebrul colecționar. Numele meu e Mister Leonard din New York. Sunt directorul muzeului „Tengri" despre care cred c-ați auzit. Presa pariziană a vorbit foarte mult despre el în vara aceasta. Am venit de la New-York ca să pregătesc transportul unei părți din muzeul meu la Paris.

— Bine, dar pânza mea n-are nicio legătură cu muzeul! răspunse Johny Ring.

— Are legătură cu mine și cu o chestiune care mă interesează într-o mare măsură. Această chestiune este preocuparea dumitale capitală. O vom rezolva în cel mai bun acord, cred că vom fi mulțumiți amândoi, dumneata în primul rând. Să nu-ți închipui că acest excelent deghizament te va putea face să scapi de cei care au încercat să te suprime și care îți vor veni de hac în câteva zile! E atât de ușor! Un pictor anonim… Un glonte tras noaptea când se întoarce din oraș acasă, în Montrouge… Un pictor cu nume flamand sau olandez… care ascunde un detectiv american, ce materie senzațională pentru gazetele Parisului! După cum te-am descoperit eu, tot așa de ușor te vor putea descoperi cei cărora le-ai făcut vizita aseară. Ce imprudență! Era să fii suprimat imediat după plecarea din local… Dar m-am opus eu, te-am salvat. Am mare nevoie de viața dumitale, de dumneata. La ce oră mă primești? Vreau să-ți aduc ceva… Vreau să-ți încredințez ceva foarte important!

Omul își părăsi către sfârșitul tiradei tonul echivoc, aproape astenic cu care începuse convorbirea, ca să devină rugător, aproape patetic.

În vreme ce străinul vorbea, Johny Ring nu putea scăpa

de obsesia lui, nevoia de a schimba capul partenerului, de a-l deghiza în imaginație. Mustața și barba lui Mister Leonard începeau să crească. Această icoană se suprapunea mereu imaginii reale a omului care-i vorbea. Detectivul făcea mari sforțări ca să alunge imaginea suprapusă și să asculte cu atenția cuvenită pe misteriosul străin. Un mare accent de sinceritate făcea să vibreze glasul lui Mister Leonard. Johny Ring, deși tânăr, cunoștea oamenii îndeajuns. Știa să prindă caracterul unei confesiuni, tonalitatea unei voci, se pricepea să-i descifreze intențiile. Demascat de curiosul moșneag, el își dădea seama că era inutil să se mai ascundă, să se mai apere. Devenise curios. Un gând tainic îi spunea că poate din această întrevedere va scăpăra lumina pe care o tot urmărea printre norii lui noiembrie, în frunzișul îngălbenit al platanilor, în acest nostalgic peisaj parizian, în care se simțea atât de singur.

De această convorbire cu misteriosul străin atârna poate întregul său viitor. Va afla, poate, prin el, taina dragonului dintre oglinzi, cheia atâtor morți identice, rostul acestor sinucideri camuflate, mobilul acestor asasinate în serie. El singur n-ar fi putut să le dea de urmă. Prea erau complicate toate.

— Vă aștept la ora patru, vă convine?

— Da.

— Cunoașteți adresa mea?

— Desigur.

— Vă aștept!

— Atunci, la revedere, azi la ora patru! încheie Mister Leonard, depărtându-se încet, cu mâinile la spate, cu ochii pierduți în contemplarea culmilor marilor arbori, înfiorați de vântul toamnei.

CAPITOLUL XXI

La ora patru precis, un domn mărunțel, purtând în brațe un obiect lunguieț, care părea foarte greu în învelișul de hârtie groasă, suna la ușa domnului Hjalmar van Dooren, pictor, locatarul apartamentului din stânga, etajul III.

Cu un surâs de ușurare, oaspetele depuse pe masă, în picioare, acel obiect. Apoi se înclină adânc, începu să desfășoare sfoara și hârtia înaltului pachet. Johny Ring avea în fața lui acum celebra statuetă a zeului Tengri, ai cărei ochi de smarald valorau sume incalculabile.

— O păzesc de ani întregi ca pe comoara cea mai de preț a pământului! spuse Mister Leonard. Am ajuns la capătul sforțărilor... Mi-e greu să mai duc lupta... Vine o vreme când natura își cere drepturile. Nu mai am mult. Mă cunoști, nu-i așa?

— Cine nu vă cunoaște? V-am citit articolele, v-am ascultat conferințele, v-am vizitat muzeul. E o operă unică, sunteți un personaj excepțional...

— Nu-i așa? exclamă Mister Leonard fără vanitate, ca o simplă constatare privind o altă persoană. Și dumneata ești un tânăr aparte. Ai studiat dreptul, filosofia. Ai și aptitudini artistice. Dar te-ai făcut detectiv. Un detectiv modern, cunoscător al psihologiei omenești, nu un simplu polițist de modă veche, cu deducții abracadabrante dintr-un amănunt care n-are nicio legătură cu crima. Ai și multă fantezie. Ai și mult curaj. Ai sentimentul devotamentului. Crezi în ceva. Ai și noroc. Felul cum ai scăpat din capcană, cum ai presimțit că vei fi înecat, bărbăția cu care ai rezistat presiunii apelor, prevederea cu care ți-ai așezat oamenii la

gura canalului dau dovadă că ești foarte bine înzestrat pentru această frumoasă și grea meserie, plină de pericole.

— De unde știți toate acestea? Vă rog să luați loc și să-mi expuneți motivele acestei vizite.

Mister Leonard se instală în fotoliul oferit.

— Înainte de a începe, aș dori să am cuvântul dumitale că, în orice caz, ne înțelegem sau nu, nu vei folosi cele ce-ți voi încredința, nu vei vorbi nimănui despre această vizită.

— Aveți cuvântul meu.

— Iată despre ce este vorba. Dumneata, Johny Ring, ai venit în Europa să afli misterul morții câtorva compatrioți. Vrei să continui opera începută de regretatul dumitale prieten și maestru, Sullivan Henders. Ca și el, ai avut impresia, la un moment dat, că ții în mână capătul hățurilor. Dar caii v-au scăpat. Henders a fost lichidat, dumneata era cât p-aci să fii suprimat și ai putea fi suprimat în curând. Banda cu care aveți a face e mult mai puternică, mai numeroasă, mai rafinată decât îți închipui. Are multe ramificații. Organizația ei e diabolică. Niciunul din membrii acestei bande nu-și cunoaște șeful, afiliații. Ei execută orbește ordinele primite.

Arestați, n-ar putea furniza poliției mai multe amănunte decât cele ce cunosc despre propriile lor crime. Urzeala întregului aparat le scapă. „Taverna Dragonului” există, multiplicată sub diferite forme, în marile metropole. Acestei taverne îi aparține numai sistemul asasinatului prin înec, începând prin capcana dragonului dintre oglinzi. Un șef suprem, necunoscut de nimeni, conduce toată această organizație, posedând el și numai el cheia tuturor misterelor. Acest șef sunt eu…

— Poftim?! întrebă Ring, căruia i se păru că n-a auzit bine.

— Repet, șeful acestei bande sunt eu!

Detectivului tot nu-i venea să-și creadă urechilor. Bătea cu degetul în masă, tamburinând. Detectivului i se părea că omul din fața lui e un mistificator sau un nebun.

— Te miri că-ți vorbesc atât de limpede, atât de calm? Sunt foarte bătrân. Un om în pragul mormântului nu mai are vreme și nici poftă să se prefacă. Eu sunt șeful suprem al unei bande, care, de câteva decenii, a suprimat o sumedenie de oameni. Oameni bogați, oameni invidiați de alții, oameni ipotecați. Acesta e cuvântul: oameni ipotecați, aleși din sferele cele mai înalte ale societății. Lumea capitalului, e o junglă în care fiarele se adulmecă, se pândesc, se vânează unii pe alții. Șeful cutărui trust vrea să-și suprime rivalul, ca să rămână el atotputernic. Cutare bogătaș vânează un înalt post politic. Dar are un contracandidat cu mai multe șanse.

Dumneata, de pildă, tânărul meu domn, te-ai făcut polițist. N-ai să rămâi toată viața un simplu detectiv. Râvnești un inspectorat general, dacă nu cumva mai mult. Nu ți-ar face plăcere să-ți vezi suprimat concurentul, fără niciun risc din partea dumitale?

— Nu m-am gândit niciodată la așa ceva… Voi ajunge, dacă voi ajunge, dar prin propriile mele merite.

— Incontestabil! Dar nu e vorba de dumneata. Ești un tânăr plin de calități. Regretatul dumitale prieten și maestru, Sullivan Henders, cu o intuiție genială, a pus diagnosticul când a pierit O'Mara: cuiva trebuie să-i folosească această dispariție. Cineva a avut interes ca Dorys O'Mara să moară. O persoană, dacă nu mai multe, și-ar vedea realizate cele mai acute aspirații, dacă ar fi îndepărtate din calea lor alte persoane. Știam că sunt mulți invidioși, ambițioși, pe toate terenurile de activitate. Au rămas multe crime nedescoperite.

Eu n-am trimis pe lumea cealaltă atâția oameni ca să-i moștenesc. Îmi trebuiau bani, bani mulți, averi colosale, ca să-mi realizez visul. Și am câștigat acești bani. Și am adunat cu ei comori de artă, pe care le-am orânduit în muzeul de la New-York.

Sunt mândru de opera mea și, dac-ar trebui s-o reîncep, aș face-o.

— Dar e o ticăloșie!

— Cât am fost de prolix pân-acum, am să fiu foarte scurt și cât se poate de precis acum. Precum ți-am spus la începutul convorbirii noastre, am venit să-ți cer un lucru important pentru mine.

— Vă rog!

— Să încetezi orice anchetă. Să renunți la cercetarea acestui labirint în care te vei rătăci, te asigur.

— O tăinuire, o complicitate? izbucni Johny Ring enervat la culme.

— Mă așteptam la acest răspuns. Un om onest, ireproșabil nu poate decât să se revolte la asemenea gând. Dar să privim lucrurile în față. Ce-mi pretinzi? întrebă Mister Leonard.

— Ceea ce este logic: ispășirea. Un criminal de talia dumitale trebuie să plătească societății. Legile se cer respectate.

— Vrei să trimiți scaunului electric un moșneag care nu mai are mult de trăit. Ei și? Ce-ai rezolvat cu asta? Ce-ai câștigat?

— Tributul datorat societății.

— Moartea mea, vrei să spui, nu e așa? Cât mai am de trăit? Ce satisfacții mai pot avea? Visul meu s-a împlinit. Am creat muzeul fără pereche. În urmărirea acestui țel sublim voiam s-adun milioane, zeci de milioane, sute de milioane de dolari…

— Dolari însângerați! comentă Ring cu amărăciune.

— Dar ne pierdem în comentarii și nu ți-am spus esențialul. Am vorbit prea multe lucruri în același timp. Risc să nu fiu înțeles! Să procedăm metodic.

— Dumneavoastră, Mister Leonard, mi-ați mărturisit că aveți multe asasinate. Această povară nu vă apasă? Aș vrea să știu cum vă simțiți, ce poate să simtă un om care are conștiința atât de încărcată?

— Curios! N-am avut niciodată impresia că sunt un criminal. Când nu ucizi cu propria ta mână, când n-ai

consumat tu însuți faptul material, nu-i vezi brutalitatea, cruzimea. Călăul e cel mai nevinovat dintre oameni, fiindcă execută o sentință de care nu e responsabil. Eu, personal, n-aș ucide o muscă. Am ordonat multe execuții, dar n-am participat la niciuna.

— E îngrozitor, domnule Leonard… Oribil! V-aș ruga să ne reîntoarcem la preocupările noastre imediate…

— Mă rog… Ce-ai dori să știi în primul rând?

— Mă interesează în special asasinatele din „Taverna Dragonului”.

— Vrei să spui sinuciderile? Foarte simplu. Cum majoritatea clienților americani ai acestui local erau ipotecați, pândeam pe cel mai favorizat de soartă, adică pe-acela a cărui dispariție interesa mai multă lume, deci îmi producea mie însumi venituri mai mari. Erau atrași la tavernă și ispitiți să bea. Când fumul șampaniei îi transporta în cele mai roze paradise, cineva, de obicei patronul, îi șoptea că în acea noapte, în mod excepțional, se putea vizita cabinetul magic și că este o ocazie unică să admire evoluțiile dragonului dintre oglinzi. În vânătoarea de senzații tari, nepermise, cel interesat își părăsea masa, urca cele câteva trepte, se închidea în încăperea lubrică și apăsa un buton, două, abandonându-se unor delicii interzise profanilor, în vreme ce tavanul se deschidea și balaurul fermecat își începea exhibițiile, podeaua se clătina, se înclina și spectatorul transportat cădea într-un bazin cu apă. Parchetul revenea la locul său, apa din bazin începea să crească, să urce, până ajungea la nivelul tavanului subteran. De altfel, n-am nevoie să-ți descriu cabinetul magic, fiindcă i-ai încercat și dumneata însuți deliciile, inclusiv înecul.

— În vremea aceasta, întrerupse Johny Ring, un agent al dumneavoastră, femeie sau bărbat, lua de la vestiar pardesiul, pălăria sau mantia tipului care se asfixia în bazinul tavernei, ieșea în stradă, alergând agitat. Atrăgea atenția și se arunca în văzul trecătorilor, de pe podul cel

mai apropiat, în apa Seinei, lăsând să plutească pe valuri pălăria sau pardesiul. Omul dumneavoastră, actorul însărcinat să joace scena sinuciderii, înota împotriva apei, urca și ieșea la suprafață într-un colț întunecat al malului, apoi se prezenta la tavernă, anunțând că ritualul fusese îndeplinit.

— Exact! aprobă Mister Leonard.

— Prin ridicarea unui zăgaz, apele bazinului de sub cabinetul magic se scurgeau impetuos, cu cadavru cu tot, și năvăleau în fluviul taciturn, care ducea clientul la vale, rostogolindu-l până la punctul unde se oprea și unde defunctul era descoperit a doua zi. Este sau nu exact?

— Perfect exact. Eu însumi nu ți-aș fi putut da explicații mai clare! Ai nimerit just când ai descoperit eroarea cu acel corp găsit în susul apei, în vreme ce înotătorul casei se aruncase de pe un pod situat mai jos decât era logic. A greșit el, sau cadavrul? N-are importanță! E importantă perspicacitatea dumitale! Ți-am dat aceste amănunte ca să-ți arăt, încă o dată, sinceritatea cu care-ți vorbesc.

— Vă repet: societatea cere pedeapsa criminalului!

— Ai nevoie de viața mea? Ți-o dăruiesc! Dar nu provoca un scandal public. Te întreb, întreabă-te și dumneata: „Va mai putea exista această comoară fără preț, această mândrie a naturii dumitale, dacă s-ar ști prin ce mijloace a fost înfăptuită?” Lovind în omul care în țara tuturor trusturilor a mai practicat un trust, acela al crimei, nu lovești în însăși ființa operei mele? Cum va mai putea accepta orașul New-York donația unui asasin fără pereche în istorie? Și-apoi, ești sigur că mă ai în mână? Lupta abia începe! De unde vei începe și până unde vei merge? Cine-ți va da vreo indicație? Mi-ai făgăduit că nu vei destăinui nimic din ceea ce am vorbit noi doi. Altă mărturie n-ai, decât pe a mea. Ca să dai singur de ițele acestui păienjeniș, îți vor trebui ani și ani. Poate că vei reuși. Dar eu am să fiu mort de mult. Vei provoca scandalul. Vei cunoaște succesul, gloria. Bineînțeles, dacă vei putea

dovedi toate aceste crime, dacă vei prinde vreun culpabil.

Johny Ring nu răspunse. Își ținea fruntea în palme, cu coatele pe masă, în seara care se lăsa, în penumbra ce înfășură odaia. Ochii verzi ai lui Tengri deveniseră luminoși, ca și cum i-ar fi animat două invizibile becuri interioare.

Mister Leonard tăcea și el.

După câteva minute de meditație, detectivul se ridică de la birou și începu să se plimbe prin cameră. Era prada unei agitații pe care n-o cunoscuse niciodată.

— Îmi dai voie să-ți spun la ce te gândești? Te-aș putea ajuta! îi vorbi, din fundul fotoliului unde aștepta sentința, Mister Leonard.

Polițistul nu-i răspunse. Își continua micile ocoluri în jurul măsuței din mijlocul odăii.

— Aș fi nedrept, aș fi absurd, începu Mister Leonard, dacă ți-aș pretinde să nu te gândești în primul rând la cariera dumitale. Descoperirea pe care ai făcut-o la cabinetul dragonului îți stă pe limbă ca un bob de jeratic. Ai vrea să-l arunci, să scapi de el. Ai răbdat trei luni. Trei luni te-ai gândit că ai descoperit ceva și ai văzut că, în fond, n-ai descoperit nimic. Te vei prezenta la poliție și vei declara că în acea tavernă blestemată e un bazin în care sunt înecați clienții de marcă. Vei fi întrebat de ce ai tăcut atâta vreme, vei fi suspectat de complicitate. Vei fi întrebat cine a ucis atâtea persoane, cu ce scop, în folosul cui? Și vei vedea că n-ai niciun răspuns. Patronii vor fi arestați, vor fi supuși la interogatoriu. Dar ei nu știu mare lucru. Au primit ordinul să execute pe cutare individ, își îndeplinesc misiunea, dar mai mult n-ar putea răspunde. Pe autorii morali, pe marele autor moral nu-l știe nimeni, afară de dumneata, bineînțeles. Cred că ți-am vorbit destul. Ești un om de inimă. M-am adresat nu numai judecății, dar și inimii dumitale. Te rog să-ți dai verdictul, fiindcă vremea trece, hotărârea mea e luată…

— Care hotărâre?

— A morții mele! Eu mă voi pedepsi singur, dacă nu astă-seară, cel mai târziu până mâine seară mă voi suprima singur. Asta e favoarea pe care ți-o cer.

Johny Ring socotise că stătuse destul pe gânduri.

— Bine. Viața dumitale e terminată și o dată cu asta tot șirul de asasinate.

— Îți mulțumesc! îi răspunse bătrânul. Mâine toată presa pariziană va face cunoscută dispariția lui Mister Leonard.

Patruzeci și opt de ore după convorbirea dintre Mister Leonard și Johny Ring, presa pariziană și mondială anunța, cu litere mari, moartea, prin asasinat, a celebrului negustor de antichități și director al muzeului „Tengri” din New-York.

Un pumnal prin piept, al doilea prin spate îi străpunseseră inima. Crima s-a întâmplat în apartamentul pe care-l ocupa în Champs-Élysées, pe strada Victor Emanuel III.

Din declarațiile vagi ale portăresei imobilului reieșea că doi indivizi veniți cu Mister Leonard, pe înserate, erau autorii crimei, al cărei mobil nu se cunoștea.

În jurul morții venerabilului estet plutea același mister care învăluia înecul celor cinci americani, pescuiți în Sena cu câteva luni în urmă.

C U P R I N S

CAPITOLUL I.....6
CAPITOLUL II.....20
CAPITOLUL III.....29
CAPITOLUL IV.....38
CAPITOLUL V.....48
CAPITOLUL VI.....61
CAPITOLUL VII.....74
CAPITOLUL VIII.....81
CAPITOLUL IX.....86
CAPITOLUL X.....91
CAPITOLUL XI.....100
CAPITOLUL XII.....109
CAPITOLUL XIII.....117
CAPITOLUL XIV.....121
CAPITOLUL XV.....127
CAPITOLUL XVI.....134
CAPITOLUL XVII.....144
CAPITOLUL XVIII.....151

CAPITOLUL XIX.....157
CAPITOLUL XX.....162
CAPITOLUL XXI.....167